

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวเดิมและใหม่
ในพื้นที่จังหวัดภาคใต้

**Economic Value Assessment on the Original Tourism Routs
and the New Tourism Routs in Southern Thailand**

โดย

ดร. รุ่งรวี จิตภักดีและคณะ

ภายใต้

แผนงานวิจัย

การศึกษาศักยภาพและมูลค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ในพื้นที่ภาคใต้

**The Study of Potential and Value of Tourism Products
in Southern Thailand**

กรกฎาคม 2556

สัญญาเลขที่ RDG5550065

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวเดิมและใหม่
ในพื้นที่จังหวัดภาคใต้

Economic Value Assessment on the Original Tourism Routs
and the New Tourism Routs in Southern Thailand

คณะผู้วิจัย

1. ดร. รุ่งรวี จิตภักดี
2. อาจารย์วิลาวัลย์ ดึงไทรย์ภพ
3. นางสาวปวีณา กายพันธ์

สังกัด

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

แผนงานวิจัย

การศึกษาศักยภาพและมูลค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ในพื้นที่ภาคใต้

The Study of Potential and Value of Tourism Products
in Southern Thailand

สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย วช.-สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวเดิมและใหม่ในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ ภายใต้แผนการวิจัยเรื่องการศึกษาศักยภาพและมูลค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ในพื้นที่ภาคใต้ อันประกอบด้วย จังหวัดภูเก็ต จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดกระบี่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพังงา จังหวัดระนอง และจังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เป็นผู้ให้โอกาสคณะผู้วิจัยได้พัฒนางานทางด้านวิชาการและการวิจัยจนสามารถสร้างผลงานวิจัยได้บรรลุตามความมุ่งหมาย คณะผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ อีกทั้งขอขอบพระคุณ อธิการบดี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ รวมทั้งคณบดีสำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ที่ได้ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการทำงานวิจัยในครั้งนี้ให้ประสบความสำเร็จ

นอกจากนี้คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณความกรุณาของผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะการทำวิจัย และได้เสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งในการตรวจและอ่านผลงาน อีกทั้งขอขอบคุณ ภารกิจที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ รวมทั้งตัวแทนหน่วยงานภาครัฐซึ่งกำหนดนโยบายในการพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ ที่ทำการศึกษาที่กรุณาสละเวลาให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะที่มีคุณค่าและประโยชน์อย่างยิ่งแก่การศึกษาในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณคุณไว้ ณ โอกาสนี้ นอกจากนี้คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณเพื่อนร่วมงานและเจ้าหน้าที่ในสำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและกำลังใจตลอดมา

ความสำเร็จและคุณค่าในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยขอน้อมรำลึกและมอบให้กับบุพการีและสมาชิกในครอบครัว ครูบาอาจารย์ และทีมวิจัยที่ได้ทำงานร่วมกันตลอดจนผู้ให้ความช่วยเหลือทุกท่าน ที่ไม่ได้กล่าวนาม ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาและคอยเป็นกำลังใจให้การสนับสนุนทุกสิ่งด้วยดีเสมอมา

คณะผู้วิจัย

กรกฎาคม 2556

บทสรุปผู้บริหาร

รหัสโครงการ

RDG5550065

ชื่อโครงการ

การประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทาง
ท่องเที่ยวเดิมและใหม่ในพื้นที่จังหวัดภาคใต้

นักวิจัย

ดร. รุ่งรวี จิตภักดี
อาจารย์วิลาวัณย์ ดิงไทรย์ภพ
นางสาวปวีณา กายพันธ์
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

E-mail Address

jrungraw@wu.ac.th
wilawan.du@wu.ac.th
kpaweena@wu.ac.th

ระยะเวลาโครงการ

เริ่มตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2555 ถึง 31 กรกฎาคม 2556 (1 ปี)

สรุปโครงการวิจัย

ความเป็นมาโครงการ

พื้นที่ท่องเที่ยวในภาคใต้ของประเทศไทยมีความหลากหลายในกิจกรรมการท่องเที่ยว มีศักยภาพในด้านความสวยงามของทิวทัศน์ ธรรมชาติ วิถีชีวิต และวัฒนธรรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้กำหนดวิสัยทัศน์ของการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชาติในระยะยาว ด้วยการกำหนดให้มีเอกลักษณ์ไทยในมาตรฐานสากลปี 2555 เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยเป็น World Class Destination และเป็น Asian Gateway อย่างเต็มรูปแบบ โดยมีการกำหนดแนวทางการส่งเสริมและพัฒนา เพื่อสร้างทางเลือกใหม่ ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการเพิ่มกลุ่มพื้นที่ทางเลือก และความหลากหลายในการท่องเที่ยว เพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ โดยสร้างลักษณะเฉพาะของพื้นที่นั้น ๆ และเพื่อให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการช่วยรักษาแหล่งท่องเที่ยวเดิม (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2554) แต่อย่างไรก็ตามพื้นที่ดังกล่าวถึงแม้จะมีความหลากหลายทางผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ทางเลือกนำเสนอ

ให้กับนักท่องเที่ยว แต่ไม่แน่ว่าการพัฒนาในผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวที่แท้จริงมีผลความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ และสังคมแก่ผู้ประกอบการอย่างมั่นคงในอนาคตหรือไม่ หรือกระจายสู่ชุมชนอย่างเสมอภาคหรือไม่

ในการนี้นักวิจัยสังเกตเห็นแล้วว่าประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวเก่าและนำเสนอเส้นทางใหม่ในเชิงเศรษฐกิจ และการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ที่ได้บรรจุเรื่องนี้อยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในฉบับที่ 10 และฉบับที่ 11 (ปี 2555-2559) ว่าด้วยการพัฒนาในมิติสังคมที่เน้นการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม การลดความเหลื่อมล้ำในสังคม การพัฒนาการศึกษาที่เชื่อมโยงไปสู่การเป็นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยเฉพาะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ได้มุ่งเน้นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ จึงนับเป็นโอกาสที่จะได้ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ หรือ Creative Tourism (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2553) เพื่อยกระดับมาตรฐานอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวด้วยการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าทางการท่องเที่ยว โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดในภาคใต้ ซึ่งจะสามารถยังประโยชน์ให้กับพื้นที่ให้มีทิศทางที่ชัดเจนในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว และสร้างความยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจ และสังคมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่และนำผลวิจัยไปเป็นแนวทางให้กับพื้นที่อื่น ได้มีแนวทางพัฒนา และการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ของเส้นทางท่องเที่ยวเดิมในพื้นที่ภาคใต้
2. เพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นของเส้นทางท่องเที่ยวใหม่เชิงสร้างสรรค์ ในพื้นที่ภาคใต้

รายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย

1. ข้อมูลปฐมภูมิ: แบบสอบถามผู้ประกอบการประมาณ 100 แห่ง ประกอบด้วย ผู้ประกอบการร้านอาหาร 20 ราย ที่พัก 30 ราย สถานบันเทิง 10 ราย การขนส่ง 10 ราย ร้านขายของที่ระลึก 10 ราย ธุรกิจจันทนาการ 10 ราย แต่อย่างไรก็ตามอาจมีการปรับเปลี่ยน หรือลด จำนวนสถานประกอบการเมื่อลงพื้นที่แล้วพบว่าสัดส่วนสถานประกอบการไม่มากพอที่จะลด หรือบางพื้นที่ที่มีจำนวนมากก็จะเพิ่ม
2. ข้อมูลทุติยภูมิ: เก็บรวบรวมจากเอกสาร งานวิจัยต่างๆ จากบุคคล หรือหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดการได้มาซึ่งองค์ประกอบเพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวอดินิยม และเส้นทางใหม่ที่น่าสนใจจากเวทีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในจังหวัด ดังต่อไปนี้

- Income คือ รายได้ที่ไม่ได้หักกำไร
- Leak-out คือ การออกของรายได้ อันเกิดจากการจ้างงานนอกจังหวัด และต่างค่า และการใช้วัตถุดิบภายนอก โดยคิดเป็นร้อยละ $= (Out-labor + Out-material) / Income * 100$
- Direct Revenue คือ รายได้ทางตรงที่เกิดจากการใช้วัตถุดิบ และแรงงานภายในจังหวัด $= Income - (Out-labor + Out-material)$
- Indirect Revenue คือ รายได้ทางอ้อม ที่เกิดจากการที่จะผลิตสินค้าและบริหารของการท่องเที่ยวได้นั้น ภาคธุรกิจจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในรูปของการซื้อปัจจัยการผลิต (เช่น การสั่งซื้อวัตถุดิบ ค่าจ้างงานแรงงาน) $= (labor + material)$
- Induced Revenue คือ รายได้ของปัจจัยการผลิตที่แรงงานหรือเจ้าของปัจจัยการผลิตที่ขายสินค้าให้แก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้รับ $= Profit\ of\ Material + labor$
- Tourism Multiplier (ตัวคูณทวีของการท่องเที่ยว) คือ รายได้ 1 บาท ที่แหล่งท่องเที่ยวได้รับจากนักท่องเที่ยว นั้นจะสร้างรายได้ให้กับแหล่งท่องเที่ยวเป็นจำนวนเท่ากับ ตัวทวีคูณ บาท $= (Direct\ Revenue + Indirect\ Revenue + Induced\ Effect) / Direct\ Revenue$

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวเดิมและใหม่ในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้มีดังนี้

จังหวัดกระบี่ในเส้นทางเดิม ผู้ประกอบการร้านอาหาร มีการไหลออกของรายได้จากการซื้อวัตถุดิบ และจ้างแรงงานนอกสูงสุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ตกเป็นของธุรกิจบันเทิง แต่อย่างไรก็ตาม ตัวทวีคูณทางการท่องเที่ยวของกระบี่ ในธุรกิจร้านอาหาร ไม่ว่าเส้นทางใหม่ หรือเส้นทางเดิมก่อให้เกิดการทวีในการใช้จ่าย สอย และกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดสูงสุด ขนส่ง และบริษัทที่ยังด้อยในการกระตุ้นให้เกิดการเพิ่มทวีทั้งเส้นทางใหม่ และเก่า

จังหวัดภูเก็ตในเส้นทางเดิม ผู้ประกอบการและลูกจ้างของบริษัททัวร์ส่วนใหญ่เป็นคนต่างถิ่นจึงทำให้มีการไหลออกของรายได้มากที่สุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ก็เป็นบริษัททัวร์เช่นเดียวกัน แต่มีการไหลออกของรายได้ภายนอกจังหวัดลดน้อยลง แต่อย่างไรก็ตาม ธุรกิจต่าง ๆ ในเส้นทางเดิมมีตัวทวีคูณของรายได้จาก

การท่องเที่ยวที่ใกล้เคียงกัน ต่างจากเส้นทางใหม่ที่ศูนย์เรียนรู้เป็นธุรกิจใหม่ที่เกิดการทวีคูณในการจับจ่ายใช้สอยและกระตุ้นเศรษฐกิจมากกว่าภาคธุรกิจอื่น ๆ

จังหวัดพังงาในเส้นทางเดิม ธุรกิจร้านขายของที่ระลึกมีการไหลออกของรายได้จากการซื้อวัตถุดิบภายนอกจังหวัดพังงามาใช้กับธุรกิจนี้สูงสุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ตกเป็นของธุรกิจสถานบันเทิงซึ่งมีการไหลออกของรายได้จากการจ้างแรงงานภายนอกจังหวัด แต่อย่างไรก็ตามด้วยทวิคูณทางการท่องเที่ยวของพังงา ในธุรกิจร้านขายของที่ระลึกและสถานบันเทิง ไม่ว่าเส้นทางใหม่หรือเส้นทางเดิมก่อให้เกิดการทวีคูณในการจับจ่ายใช้สอยและกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดพังงาสูงสุด ตรงกันข้ามกับธุรกิจที่พักและธุรกิจขนส่งยังด้อยในการกระตุ้นให้เกิดการเพิ่มทวีทั้งเส้นทางใหม่ และเส้นทางเดิม

จังหวัดนครศรีธรรมราชในเส้นทางเดิม ผู้ประกอบการขนส่ง มีการไหลออกของรายได้จากการซื้อวัตถุดิบ และจ้างแรงงานนอกสูงสุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ตกเป็นของผู้ประกอบการสถานบันเทิง แต่อย่างไรก็ตาม ภาพรวมด้วยทวิคูณทางการท่องเที่ยวของนครศรีธรรมราช ในทุกภาคธุรกิจ ทั้งธุรกิจร้านอาหาร ที่พัก บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึก การขนส่งและสถานบันเทิง ก่อให้เกิดการทวีคูณในการจับจ่ายใช้สอยและกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดสูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับเส้นทางเดิม

จังหวัดสงขลาในเส้นทางเดิม ผู้ประกอบการขนส่งมีการไหลออกของรายได้จากการซื้อวัตถุดิบ และจ้างแรงงานนอกสูงสุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ตกเป็นของผู้ประกอบการสถานบันเทิง แต่อย่างไรก็ตาม ด้วยทวิคูณทางการท่องเที่ยวของสงขลา ในธุรกิจร้านอาหาร ที่พัก และสถานบันเทิงก่อให้เกิดการทวีคูณในการจับจ่ายใช้สอยและกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดสูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับเส้นทางเดิม ยกเว้น ธุรกิจขนส่งร้านขายของที่ระลึก และบริษัททัวร์ มีสัดส่วนการก่อให้เกิดการทวีคูณในการจับจ่ายใช้สอยและกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับเส้นทางเดิม

จังหวัดระนองในเส้นทางเดิม ธุรกิจบริษัททัวร์มีการไหลออกของรายได้จากการซื้อวัตถุดิบภายนอก และจ้างแรงงานภายนอกจังหวัดระนองสูงสุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ตกเป็นของธุรกิจสถานบันเทิง แต่อย่างไรก็ตามด้วยทวิคูณทางการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ในธุรกิจบริษัททัวร์ ไม่ว่าเส้นทางใหม่หรือเส้นทางเดิม ก่อให้เกิดการทวีคูณในการจับจ่ายใช้สอยและกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดระนองสูงสุด ตรงกันข้ามกับธุรกิจร้านขายของที่ระลึกและธุรกิจขนส่งยังด้อยในการกระตุ้นให้เกิดการเพิ่มทวีทั้งเส้นทางใหม่ และเส้นทางเดิม

จังหวัดสุราษฎร์ธานีในเส้นทางเดิม ธุรกิจร้านอาหารมีการไหลออกของรายได้จากการซื้อวัตถุดิบภายนอกและจ้างแรงงานภายนอกจังหวัดสุราษฎร์ธานีสูงสุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ตกเป็นของธุรกิจสถาบันบันเทิง และตัวทวิคูณทางการท่องเที่ยวของเส้นทางใหม่ของธุรกิจร้านอาหารเกิดการทวีในการจับจ่ายใช้สอยและกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดสุราษฎร์ธานีสูงสุด สามารถลดการไหลออกของรายได้ภายนอกจังหวัดสุราษฎร์ธานีของเส้นทางเดิม

ผลสรุปจากการวิจัย คือ ไม่ว่าเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ หรือเดิมจะสามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของจังหวัดตนเองได้ หากมีการกระจายรายได้อย่างเท่าเทียมในทุกภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และการลดการจ้างงานของคนนอกพื้นที่ และ การสามารถผลิตวัตถุดิบที่ใช้ในธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัด หรือการขายแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตนให้มากขึ้นของบริษัททัวร์ ก็จะส่งผลต่อการลดการรั่วไหลทางเศรษฐกิจของการท่องเที่ยว และส่งผลให้มีการทวีคูณของการท่องเที่ยวมากขึ้นหากแรงงานมีการจับจ่ายใช้สอยในจังหวัดตนเองมากขึ้น

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวเดิมและใหม่ในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ อันประกอบด้วย จังหวัดภูเก็ต จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดกระบี่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพังงา จังหวัดระนอง และจังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ 1) เพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ของเส้นทางท่องเที่ยวเดิมในพื้นที่ภาคใต้ 2) เพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นของเส้นทางท่องเที่ยวใหม่เชิงสร้างสรรค์ ในพื้นที่ภาคใต้ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยว อันได้แก่ ที่พัก ร้านอาหาร สถานบันเทิง บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึก ขนส่ง รวมทั้ง แหล่งเรียนรู้ของชุมชน ในแต่ละจังหวัด และข้อมูลมาประมวลผลหามูลค่าทางเศรษฐกิจ อันได้แก่ รายได้ที่ไม่ได้หักกำไร การไหลออกของรายได้ รายได้ทางตรง รายได้ทางอ้อม รายได้ของปัจจัยการผลิตที่แรงงานหรือเจ้าของปัจจัยการผลิตที่ขายสินค้าให้แก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้รับ และตัวคุณทวิของการท่องเที่ยว

ผลการศึกษาการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวเดิมและใหม่ในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้มีดังนี้ พื้นที่ฝั่งอันดามัน ได้แก่ จังหวัดกระบี่ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดพังงา ในเส้นทางเดิมซึ่งเป็นทางขุดนิคมได้แก่ เกาสี เกาะห้า หาดป่าตองของภูเก็ต ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวในลักษณะ Mass Tourism ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว จะเป็นคนในพื้นที่น้อย จ้างงานนอกถิ่นมากและมีการรั่วไหลของรายได้สูงกว่าแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางใหม่ที่เน้นของชุมชน ส่วนในพื้นที่ฝั่งอ่าวไทย ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสงขลา จังหวัดระนอง และจังหวัดสุราษฎร์ธานี เส้นทางท่องเที่ยวเดิม ของกลุ่มพื้นที่นี้ยกเว้นจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เน้นเกาะสมุยเป็นหลัก การรั่วไหลของรายได้ และการกระจายรายได้จะไม่แตกต่างในระดับมากจากเส้นทางใหม่ เพราะ เป็นเส้นทางท่องเที่ยวเดิมและเพิ่มความต้องการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น แต่สำหรับสมุยของจังหวัดสุราษฎร์ธานี นั้นการรั่วไหลของรายได้ และการกระจายรายได้จะคล้ายคลึงกับจังหวัดภูเก็ต คือมีการรั่วไหลอันเกิดจากการลงทุนของชาวต่างชาติ แต่เส้นทางใหม่ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เน้นอุทยานแห่งชาติ และแหล่งท่องเที่ยวชุมชนทำให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชนที่เท่าเทียมขึ้น และการรั่วไหลของรายได้ลดลงอย่างชัดเจน ดังนั้นสรุปได้ว่า ไม่ว่าเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ หรือเดิมของทุกจังหวัดจะสามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของจังหวัดตนเองได้ หากมีสร้างการกระจายรายได้ อย่างเท่าเทียมในทุกภาคส่วนของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และ การลดการจ้างงานของคนนอกพื้นที่ และ การสามารถผลิตวัตถุดิบที่ใช้ในธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัด หรือบริษัททัวร์มีการขายแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตนให้มากขึ้น ก็จะส่งผลต่อการลดการรั่วไหลทางเศรษฐกิจของการท่องเที่ยว และส่งผลให้มีการทวีคูณของการท่องเที่ยวมากขึ้นหากแรงงานมีการใช้จ่ายใช้สอยในจังหวัดตนเองมากขึ้น

คำสำคัญ: มูลค่าทางเศรษฐกิจ การไหลออกของรายได้ ตัวคุณทวิของการท่องเที่ยว การกระจายรายได้

Abstract

The study on Economic Value Assessment of the Original Tourism Routs and the New Tourism Routs in Southern Provinces includes Phuket, Surathani, Krabi, Nakorn Si Thammarat, Phang Nga, Ranong, and Songkhla aims to 1) assess economic value and income distribution of the original tourism routs in Southern provinces 2) assess economic value of the added new tourism routs in terms of creative tourism in Southern provinces. The sample population of this study consists of the tourism rerated entrepreneurs such as accommodations, restaurants, entertainments, tour companies, transportations as well as community learning centers. The result of economic value was interpreted by total income, revenue leak out, direct income, indirect income, induce income, and tourism multiplier.

The result of this study presented that the original tourism routs in the Andaman coast including Krabi, Phuket, and Phang Nga namely the popular tourism destinations were mass tourism. These areas involved less original population, hiring outside labors, as the result of high tourism income leak out whereas the new areas which belong to most local community were less leak out. The another side was Thai Gulf areas including Nakorn Si Thammarat, Songkla, Ranong, and Surathani in particular Samui Island which is the popular tourism destination. This island had similar result as Phuket Island in terms of high economic leakage and high gap of income distribution in each tourism entrepreneur with the reason of high outside investment. However, when the new routs of local community and natural tourism emphasizing natural parks was taken in account in the original routs; it made the reduction of tourism leakage. In conclusion, the original and the new tourism routs can make more economic value by making equality of tourism distribution, reducing outside labors, using inside materials, selling and promoting the tourism routs in their own areas, consequently, the economic leakage is decreased and tourism multiplier is higher by tourism employees buying in their own provinces.

Key Words: Economic Value, Income Leak out, Tourism Multiplier, Tourism Distribution.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ข
บทคัดย่อภาษาไทย	ช
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ซ
สารบัญ	ณ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ท
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
กรอบแนวความคิดของการวิจัย	3
บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎี	
ทฤษฎีการกระจายรายได้ทางการท่องเที่ยว	4
ทฤษฎีว่าด้วยเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์	6
การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	7
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	11
บทที่ 4 ผลการศึกษาประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจเส้นทางท่องเที่ยวเดิม	
จังหวัดกระบี่	12
จังหวัดภูเก็ต	17
จังหวัดพังงา	21
จังหวัดนครศรีธรรมราช	25
จังหวัดสงขลา	29
จังหวัดระนอง	33
จังหวัดสุราษฎร์ธานี	37

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 ประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจเส้นทางท่องเที่ยวใหม่	
จังหวัดกระบี่	41
จังหวัดภูเก็ต	45
จังหวัดพังงา	49
จังหวัดนครศรีธรรมราช	53
จังหวัดสงขลา	57
จังหวัดระนอง	61
จังหวัดสุราษฎร์ธานี	65
บทที่ 6 อภิปราย และสรุปผลการศึกษา	
จังหวัดกระบี่	69
จังหวัดภูเก็ต	71
จังหวัดพังงา	73
จังหวัดนครศรีธรรมราช	74
จังหวัดสงขลา	76
จังหวัดระนอง	78
จังหวัดสุราษฎร์ธานี	79
เอกสารอ้างอิงของการวิจัย	82
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก เส้นทางท่องเที่ยวเดิมในพื้นที่ภาคใต้	84
ภาคผนวก ข เส้นทางท่องเที่ยวใหม่ในพื้นที่ภาคใต้	146
ภาคผนวก ค เครื่องมือในการวิจัย	170
ภาคผนวก ง ประวัติคณะผู้วิจัย	172
ภาคผนวก จ บทความวิชาการสำหรับการเผยแพร่	178
ภาคผนวก ฉ ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์กิจกรรมที่วางแผนไว้และ กิจกรรมที่ดำเนินการมาและผลที่ได้รับตลอดโครงการ	198

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1.1	รูปแบบของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงในจังหวัดกระบี่
ตารางที่ 4.1.2	รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่
ตารางที่ 4.1.3	แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของจังหวัดกระบี่ (เส้นทางเดิม)
ตารางที่ 4.2.1	รูปแบบของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงในจังหวัดภูเก็ต
ตารางที่ 4.2.2	รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต
ตารางที่ 4.2.3	แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของจังหวัดภูเก็ต (เส้นทางเดิม)
ตารางที่ 4.3.1	รูปแบบของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงในจังหวัดพังงา
ตารางที่ 4.3.2	รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยวในจังหวัดพังงา
ตารางที่ 4.3.3	แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของจังหวัดพังงา (เส้นทางเดิม)
ตารางที่ 4.4.1	รูปแบบของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงในจังหวัดนครศรีธรรมราช
ตารางที่ 4.4.2	รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช
ตารางที่ 4.4.3	แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของจังหวัดนครศรีธรรมราช (เส้นทางเดิม)

สารบัญตาราง(ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 4.5.1	รูปแบบของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงในจังหวัดสงขลา	29
ตารางที่ 4.5.2	รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา	30
ตารางที่ 4.5.3	แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของจังหวัดสงขลา (เส้นทางเดิม)	32
ตารางที่ 4.6.1	รูปแบบของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงในจังหวัดระนอง	33
ตารางที่ 4.6.2	รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง	34
ตารางที่ 4.6.3	แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของจังหวัดระนอง (เส้นทางเดิม)	36
ตารางที่ 4.7.1	รูปแบบของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	37
ตารางที่ 4.7.2	รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	38
ตารางที่ 4.7.3	แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี (เส้นทางเดิม)	40
ตารางที่ 5.1.1	รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่	42
ตารางที่ 5.1.2	แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของจังหวัดกระบี่ (เส้นทางใหม่)	44
ตารางที่ 5.2.1	รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต	45
ตารางที่ 5.2.2	แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของจังหวัดภูเก็ต (เส้นทางใหม่)	48

สารบัญตาราง(ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 5.3.1	รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยวในจังหวัดพังงา 49
ตารางที่ 5.3.2	แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของจังหวัดพังงา (เส้นทางใหม่) 52
ตารางที่ 5.4.1	รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช 53
ตารางที่ 5.4.2	แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของจังหวัดนครศรีธรรมราช (เส้นทางใหม่) 55
ตารางที่ 5.5.1	รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา 56
ตารางที่ 5.5.2	แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของจังหวัดสงขลา (เส้นทางใหม่) 58
ตารางที่ 5.6.1	รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง 61
ตารางที่ 5.6.2	แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของจังหวัดระนอง (เส้นทางใหม่) 63
ตารางที่ 5.7.1	รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี 65
ตารางที่ 5.7.2	แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี (เส้นทางใหม่) 68

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1	3
ภาพที่ 4.1.1	14
ภาพที่ 4.1.2	15
ภาพที่ 4.2.1	18
ภาพที่ 4.2.2	19
ภาพที่ 4.3.1	22
ภาพที่ 4.3.2	23
ภาพที่ 4.4.1	26
ภาพที่ 4.4.2	27
ภาพที่ 4.5.1	30
ภาพที่ 4.5.2	31
ภาพที่ 4.6.1	34
ภาพที่ 4.6.2	35
ภาพที่ 4.7.1	38
ภาพที่ 4.7.2	39
ภาพที่ 5.1.1	42
ภาพที่ 5.1.2	43
ภาพที่ 5.2.1	46
ภาพที่ 5.2.2	47
ภาพที่ 5.3.1	50
ภาพที่ 5.3.2	51
ภาพที่ 5.4.1	54
ภาพที่ 5.4.2	55
ภาพที่ 5.5.1	58
ภาพที่ 5.5.2	59
ภาพที่ 5.6.1	60
ภาพที่ 5.6.2	61

สารบัญรูปภาพ(ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 5.7.1	สัดส่วนการกระจายรายได้ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี(เส้นทางใหม่)
ภาพที่ 5.7.2	สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุดิบในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การท่องเที่ยวจัดเป็นอุตสาหกรรมบริการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ทั้งนี้เพราะการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่สร้างรายได้ให้กับประเทศในอันดับต้นๆ การสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวจะขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ การตลาด การบำรุงฟื้นฟูและการนำแนวคิดใหม่ๆ มาเสริมสร้างผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ซึ่งรายจ่ายที่นักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศใช้จ่ายไปในกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างการท่องเที่ยว สามารถสร้างงาน และสร้างรายได้ ให้แก่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่างกว้างขวาง ส่งผลให้ประชาชน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น นอกจากความสัมพันธ์ทางด้านการพัฒนาเศรษฐกิจแล้ว การท่องเที่ยวยังให้ความสำคัญในเชิงสังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมอีกด้วย กล่าวคือ ธรรมชาติของการท่องเที่ยว ซึ่งเน้นการอนุรักษ์ ทรัพยากรการท่องเที่ยวมากกว่าการใช้ทรัพยากร ดังนั้น คุณค่าทางวัฒนธรรมไม่ว่าจะเป็นขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ในฐานะทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ จะได้รับการทำนุบำรุงและรักษาเอาไว้ให้คงอยู่ตลอดไป

พื้นที่ท่องเที่ยวในภาคใต้ของประเทศไทยมีความหลากหลายในกิจกรรมการท่องเที่ยว มีศักยภาพในด้านความสวยงามของทิวทัศน์ ธรรมชาติ วิถีชีวิต และวัฒนธรรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้กำหนดวิสัยทัศน์ของการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชาติในระยะยาว ด้วยการกำหนดให้มีเอกลักษณ์ไทยในมาตรฐานสากลปี 2555 เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยเป็น World Class Destination และเป็น Asian Gateway อย่างเต็มรูปแบบ โดยมีการกำหนดแนวทางการส่งเสริมและพัฒนา เพื่อสร้างทางเลือกใหม่ ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการเพิ่มกลุ่มพื้นที่ทางเลือก และความหลากหลายในการท่องเที่ยว เพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ โดยสร้างลักษณะเฉพาะของพื้นที่นั้น ๆ และเพื่อให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการช่วยรักษาแหล่งท่องเที่ยวเดิม (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2554) แต่อย่างไรก็ตามพื้นที่ดังกล่าวถึงแม้จะมีความหลากหลายทางผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ทางเลือกนำเสนอให้กับนักท่องเที่ยว แต่ไม่แน่ว่าการพัฒนาในผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวที่แท้จริงมีผลความยั่งยืนด้าน

เศรษฐกิจและสังคมแก่ผู้ประกอบการอย่างมั่นคงในอนาคตหรือไม่ หรือกระจายสู่ชุมชนอย่างเสมอภาคหรือไม่

ในการนี้ นักวิจัยได้เห็นว่าประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวเก่าและนำเสนอเส้นทางใหม่ในเชิงเศรษฐกิจ และการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ที่ได้บรรจุเรื่องนี้อยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในฉบับที่ 10 และฉบับที่ 11 (ปี 2555-2559) ว่าด้วยการพัฒนาในมิติสังคมที่เน้นการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม การลดความเหลื่อมล้ำในสังคม การพัฒนาการศึกษาที่เชื่อมโยงไปสู่การเป็นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยเฉพาะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ได้มุ่งเน้นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ จึงนับเป็นโอกาสที่จะได้ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ หรือ Creative Tourism (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2553) เพื่อยกระดับมาตรฐานอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวด้วยการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าทางการท่องเที่ยว โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดในภาคใต้ ซึ่งจะสามารถยังประโยชน์ให้กับพื้นที่ให้มีทิศทางที่ชัดเจนในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว และสร้างความยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจ และสังคมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่และนำผลวิจัยไปเป็นแนวทางให้กับพื้นที่อื่น ได้มีแนวทางพัฒนา และการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ของเส้นทางท่องเที่ยวเดิมในพื้นที่ภาคใต้

1.2.2 เพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นของเส้นทางท่องเที่ยวใหม่เชิงสร้างสรรค์ ในพื้นที่ภาคใต้

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ และการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และศึกษาสภาพความยั่งยืนทางสังคมของชุมชนอันเกี่ยวเนื่องกับสภาพทางเศรษฐกิจคือการมีโอกาสของชุมชนในพื้นที่ในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคใต้ ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาค้นคว้าไว้ ดังนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากร

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจท่องเที่ยว ได้แก่ ผู้ประกอบการ ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เช่น กลุ่ม องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมพื้นที่ 7 จังหวัดในภาคใต้ อันประกอบด้วย จังหวัดภูเก็ต จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดกระบี่ จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดพังงา จังหวัดระนอง และจังหวัดสงขลา โดยศึกษาวิจัยในขณะลงเก็บข้อมูล

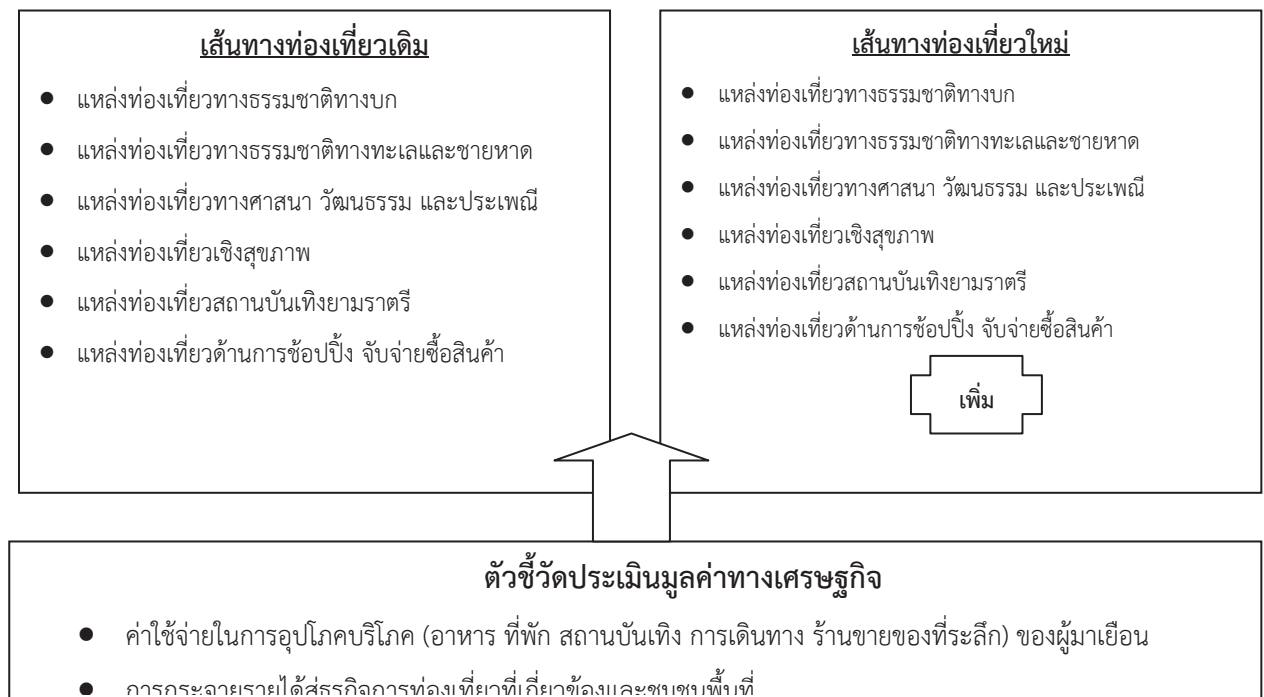
1.3.2 ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล เขียนรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล ประมาณ 12 เดือน

1.3.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทั้งสองข้อข้างต้น ผู้ศึกษาจะประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ของเส้นทางการท่องเที่ยวเดิมในพื้นที่ และเส้นทางการท่องเที่ยวใหม่เชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่ภาคใต้ โดยใช้ตัวชี้วัด อันได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค (อาหาร ที่พัก สถานบันเทิง การเดินทาง ร้านขายของที่ระลึก) ของนักท่องเที่ยว และการกระจายรายได้สู่ธุรกิจการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง

1.4 กรอบแนวความคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎี

2.1 ทฤษฎีการกระจายรายได้ทางการท่องเที่ยว

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการกระจายรายได้ทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคใต้จากตัวคูณทางด้านการท่องเที่ยว พริยะ ผลพิรุฬห์ (2550) กล่าวว่า การประเมินว่าผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่นั้นจะมีมูลค่าเท่าไรและมีเงินที่พื้นที่นั้นได้รับจากการท่องเที่ยวจะส่งผลกระทบต่อประชาชนในสังคมนั้น ตัวแปรสำคัญที่สามารถตอบโจทย์นี้ได้ก็คือภาครัฐจะต้องคำนวณหาตัวคูณทวีของการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) และนำตัวคูณทวินั้นมาหาผลกระทบทางเศรษฐกิจที่แท้จริงในจุดเริ่มต้นภาครัฐจะต้องเริ่มจากการออกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

- 1) นักท่องเที่ยวแต่ละคนต้องจ่ายเงินเท่าไรในพื้นที่นั้นต่อคน
- 2) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) ของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของชำร่วย การขนส่งเดินทาง เท่ากับเท่าไร
- 3) รายได้ทางตรงที่ธุรกิจได้รับจากการท่องเที่ยวได้เปลี่ยนเป็นกำไรของธุรกิจและรายได้ของคนในพื้นที่นั้นอย่างไร
- 4) การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในพื้นที่นั้นได้สร้างงาน (Job Creation) ให้กับคนในพื้นที่กี่งาน และมีงานอะไรบ้าง

หลังจากได้คำตอบข้างต้นแล้ว ผู้วางนโยบายทางด้านการท่องเที่ยวสามารถนำมาคำนวณหาผลกระทบทางเศรษฐกิจ หรือประโยชน์ในรูปของตัวเงิน ที่ในแต่ละชุมชนจะได้รับจากการท่องเที่ยวได้

ยกตัวอย่างเช่น สมมติให้เกาะแห่งหนึ่งเป็นเกาะท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยววันละ 100 คน โดยจากการสำรวจพบว่า นักท่องเที่ยวแต่ละคนต้องเสียค่าใช้จ่ายคนละประมาณ 500 บาท กำหนดให้เกาะแห่งนี้เปิดให้ท่องเที่ยวเพียงแค่ 200 วันต่อปี ดังนั้นเราสามารถคำนวณหาเม็ดเงินที่เกาะแห่งนี้จะได้รับจากการท่องเที่ยวเท่ากับ $100 \times 500 \times 200 = 10$ ล้านบาทต่อปี จากการประมาณการยังพบว่า ประมาณร้อยละ 30 ของรายได้ทั้งหมดของเกาะจะไหลออก (Leak-Out) ไปนอกเกาะ เช่นการที่เกาะต้อง

สิ่งซื้ออาหาร หรือวัตถุดิบต่างๆ และสาธารณูปโภคต่างๆ (เช่น น้ำ ไฟฟ้า) จากภายนอกเกาะ ดังนั้นเม็ดเงินที่ได้จากการท่องเที่ยว ส่วนหนึ่งจะต้องไหลออกนอกเกาะ ซึ่งเม็ดเงินจำนวนนี้จะไม่นับว่าเป็นรายได้จากการท่องเที่ยว ในขณะที่รายได้ทางตรง (Direct Revenue) ที่เกาะจะได้รับจะมีค่าเท่ากับ 0.7×10 ล้านบาท = 7 ล้านบาท ซึ่งยังทำให้เกิดการจ้างงานใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงเพิ่มขึ้นอีกจำนวน 20 งาน

นอกจากนี้ รายได้จากการท่องเที่ยวที่เกาะได้รับจำนวน 7 ล้านบาทนั้นจำเป็นต้องมาคำนวณหาผลกระทบทางอ้อม (Indirect Effect) ซึ่งจะตกอยู่ในรูปของรายได้ที่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว (เช่น โรงแรม ร้านอาหาร หรือร้านค้าต่างๆ) นั้น กำหนดให้รายได้ดังกล่าวมีมูลค่าเท่ากับ 400,000 บาท แต่ทว่า ในการที่จะผลิตสินค้าและบริหารของการท่องเที่ยวได้นั้น ภาคธุรกิจจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในรูปของการซื้อปัจจัยการผลิต (เช่น การสั่งซื้อวัตถุดิบ ค่าจ้างงานแรงงาน) ซึ่งเป็นรายได้ของปัจจัยการผลิตที่แรงงานหรือเจ้าของปัจจัยการผลิตที่ขายสินค้าให้แก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้รับ เราเรียกผลกระทบในด้านนี้ว่า “ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้น” (Induced Effect) ในกรณีนี้ กำหนดให้รายได้ที่ครัวเรือนได้รับจากการทำงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีค่าเท่ากับ 200,000 บาท ดังนั้น จากข้อมูลดังกล่าวสามารถคำนวณหาตัวคูณทวีของการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ได้ตามสูตรดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned}\text{ตัวคูณทวีของการท่องเที่ยว} &= (\text{Direct Revenue} + \text{Indirect Revenue} + \text{Induced} \\ &\quad \text{Effect}) / \text{Direct Revenue} \\ &= (700,000 + 400,000 + 200,000) / 700,000 \\ &= 1.86\end{aligned}$$

จากตัวคูณทวีที่ได้สามารถอธิบายได้ว่า “รายได้ 1 บาทที่เกาะได้รับจากนักท่องเที่ยวนั้นจะสร้างรายได้ให้กับเกาะเป็นจำนวนเท่ากับ 1.86 บาท ดังนั้นผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวในเกาะนี้จะมีค่าเท่ากับ ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยว = จำนวนนักท่องเที่ยวต่อปี $\times$ ค่าใช้จ่ายต่อหัว $\times$ ตัวคูณทวี = 10 ล้านบาท $\times$ 1.86 = 18.6 ล้านบาท

ดังนั้นถ้าตัวคูณทวีของการท่องเที่ยวมีค่าที่สูง ประกอบกับการที่ภาคธุรกิจท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่เน้นแรงงานเข้มข้น (Labor-Intensive) ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่ชุมชนนั้นจะได้รับจากการท่องเที่ยวนั้นไม่เฉพาะเพียงแต่จะมีค่าที่สูงแต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังเป็นภาคการผลิตที่สร้างงานและสร้างรายได้แก่แรงงานในภาคการผลิตนั้นด้วยเช่นกัน (โดยเฉพาะแรงงานไร้ทักษะที่มีฐานะยากจน) อย่างไรก็ตาม การคำนวณหาผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวข้างต้นเป็นเพียงแค่พยายามหาผลประโยชน์

ทางการเงินเท่านั้น (Monetary Benefit) แต่ภาครัฐควรจะเริ่มให้ความสนใจแก่ผลประโยชน์อื่นๆที่ไม่ได้อยู่ในรูปของตัวเงิน (Non-Monetary Benefit) ด้วยไม่ว่าจะเป็น การท่องเที่ยวในเชิงเชิงนิเวศ (Eco-Tourism) หรือการท่องเที่ยวในเชิงเกษตรที่เน้นการรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งการที่ภาครัฐคำนึงถึงทั้งผลประโยชน์ที่อยู่ในรูปแบบของตัวเงินและผลประโยชน์ที่ไม่ได้อยู่ในรูปของตัวเงินนั้นจะทำให้ภาครัฐดำเนินนโยบายสำหรับการท่องเที่ยวในประเทศไทยได้อย่างเหมาะสม

2.2 ทฤษฎีว่าด้วยเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์

Creative Economy เป็นรูปแบบเศรษฐกิจแนวใหม่ที่รัฐบาลมุ่งจะเปลี่ยนทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจของไทยในรูปแบบใหม่บนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยมุ่งเน้นการเพิ่มมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าที่ผลิตในประเทศไทยด้วยความคิดสร้างสรรค์ของคนไทย หรือสร้างธุรกิจรูปแบบใหม่ที่เพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้าที่มีอยู่เดิมในกลุ่มอุตสาหกรรมหรือกลุ่มสินค้าที่ต้องแข่งขันด้วยการขายความคิดสร้างสรรค์ และเป็นทางเลือกในอนาคตที่เหลื่ออยู่สำหรับการสร้างความเติบโตฟื้นตัวทางเศรษฐกิจได้อย่างรวดเร็วก็คือการเปลี่ยนแปลงไปสู่การมุ่ง เน้นพัฒนาสินค้าที่เพิ่มมูลค่าเพิ่ม (นิยม จันทกุล, 2552)

เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ หรือ Creative Economy เป็นวิธีการสร้างผลิตภัณฑ์ด้วยการใช้สินทรัพย์ที่เป็นตัวเงิน Capital Assets ในปริมาณที่น้อย แต่ใช้สินทรัพย์ทางความคิด Intellectual Assets (ศักดิ์ชัย เกียรติณาคินทร์, 2553) จากนิยามดังกล่าว เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ จึงเป็นแนวคิดในการใช้ความรู้ที่ได้จากการศึกษา สร้างสรรค์ และทรัพย์สินทางปัญญา เชื่อมโยงกับวัฒนธรรม และเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อสร้างงานที่แตกต่าง

UNCTAD (2008) ได้แบ่งประเภทของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ออกเป็น 4 ประเภท

1. **ประเภทมรดกทางวัฒนธรรม Heritage or Cultural Heritage** เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ โบราณคดี และวัฒนธรรมประเพณี เป็นต้น เช่น ศิลปะหัตถกรรมและงานฝีมือ งานจักสานถักทอ เครื่องประดับ โลหะมีค่า รวมถึง ที่ตั้งทางวัฒนธรรม Cultural Sites เช่น โบราณสถาน พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุด

เป็นต้น

2. **ประเภทศิลปะ Arts** เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่อยู่บนพื้นฐานของศิลปะ เช่น งานศิลปะ การแสดง วัตถุโบราณ เป็นต้น

3. ประเภทสื่อ Media วัสดุที่สื่อสารกับคนส่วนใหญ่ เช่น งานสื่อสิ่งพิมพ์ การกระจายเสียงทั้งทางวิทยุและโทรทัศน์ งานโสตทัศน เป็นต้น

4. ประเภทงานสร้างสรรค์ เป็นกลุ่มที่นำเสนอสินค้าและบริการตามความต้องการของลูกค้าที่แตกต่างกัน เช่น การออกแบบ แฟชั่น งานโฆษณา งานสถาปัตยกรรม เป็นต้น

กรณีของรัฐบาลไทยได้กำหนดกลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์เป้าหมายไว้ 15 กลุ่ม ได้แก่ งานฝีมือ การท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม ธุรกิจอาหารไทย การแพทย์แผนไทย ศิลปะการแสดง ทัศนศิลป์ ภาพยนตร์ สิ่งพิมพ์ กระจายเสียง เพลง ออกแบบ แฟชั่น สถาปัตยกรรม โฆษณา และซอฟต์แวร์ (สชช./ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ, 2552; สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ, 2552)

2.3 การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้กล่าวถึง รูปแบบ กระบวนการ และประเภท การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. รูปแบบ

1.1 เป็นการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือนได้พัฒนาหรือได้ใช้ศักยภาพหรือความสามารถด้านแนวคิดสร้างสรรค์ของนักท่องเที่ยวเอง โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างมุ่งมั่นตั้งใจในวิถีทางและประสบการณ์เรียนรู้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำกันอยู่เป็นประจำของผู้คนในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ โดยที่นักท่องเที่ยวอาสาเข้าไปทำหรือเข้าไปมีส่วนร่วมด้วย

1.2 เป็นการสร้างสรรค์กิจกรรมหรือผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาดั้งเดิมของท้องถิ่นผสมผสานกับแนวคิด จินตนาการของนักท่องเที่ยว สร้างสรรค์กิจกรรมขึ้นมาใหม่

1.3 นักท่องเที่ยวมิใช่เป็นเพียงผู้ดูหรือผู้สังเกตการณ์หรือไปปรากฏตัวในที่นั้นๆ แต่เป็นผู้มีปฏิสัมพันธ์หรือเป็นผู้มีส่วนในการดำเนินกิจกรรมร่วมกับคนในท้องถิ่น

1.4 การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นหน้าที่ของนักท่องเที่ยว ที่จะต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมรอบตัว และใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์เพื่อให้เกิดความชำนาญได้พัฒนาขึ้นกว่าเดิม

2. หลักเกณฑ์ของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

- 2.1 เป็นความคิดสร้างสรรค์ที่ไม่ได้เลียนแบบใครและเป็นต้นแบบอย่างแท้จริง (Originality) และมีความเป็นของแท้ดั้งเดิม (Authenticity)
- 2.2 มีการจินตนาการ (Imagination) และมีความจรรโลงใจ (Inspiration) ที่แสดงออกเป็นความคิดอย่างสร้างสรรค์
- 2.3 มีองค์ความรู้ (Knowledge) แฝงไว้ด้วยศิลปะ (Arts) และกลั่นอายุของวัฒนธรรมท้องถิ่น
- 2.4 เกิดจากการฉลาดคิด (Ingenuity) กลายมาเป็นประดิษฐกรรม (Inventiveness)
- 2.5 เป็นทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual assets)

3. กระบวนการของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

- 3.1 นักท่องเที่ยวเข้าไปมีส่วนร่วม (Active participation) และเรียนรู้ประสบการณ์ (Learning experience) ในวิถีชีวิตประจำวันของผู้คนในชุมชน และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน (Interaction)
- 3.2 นักท่องเที่ยวมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดสร้างสรรค์และประสบการณ์กับชุมชนในท้องถิ่น ในขณะที่เดียวกันก็ได้รับความรู้ประสบการณ์ ช่วยเพิ่มความชำนาญให้แก่นักท่องเที่ยวด้วย

4. ประเภทการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

1. ประเภทมรดกทางวัฒนธรรม (Cultural Heritage) เป็นกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อันเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ โบราณคดี วัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อ สภาพสังคม แบ่งเป็นกลุ่มย่อยคือ
- 1.1) กลุ่มแสดงออกทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม (Traditional Cultural Expression) เช่น ศิลปะงานฝีมือ เทศกาล งานประเพณีต่างๆ
- 1.2) กลุ่มที่ตั้งทางวัฒนธรรม (Cultural sites) เช่น โบราณสถาน พิพิธภัณฑ์ เป็นต้น
2. ประเภทศิลปะ (Arts) เป็นกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนพื้นฐานของศิลปวัฒนธรรม แบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อยคือ
- 2.1) งานศิลปะ (Visual arts) เช่น การวาดภาพ รูปปั้น และวัตถุโบราณ เป็นต้น
- 2.2) ศิลปะการแสดง (Performing arts) เช่น การแสดงดนตรีพื้นบ้าน การแสดงนาฏศิลป์ การแสดงละคร เป็นต้น

3.ประเภทวิถีชีวิต (Lifestyles) เป็นกลุ่มท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต การดำรงชีวิตหรือวิถีการทามาหากินของคนในชุมชนท้องถิ่นหรือชาวพื้นเมือง แบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อยคือ

3.1) วิถีชีวิตของสังคมเมือง เช่น ย่านการค้าโบราณ ย่านสาเพ็ง ย่านเขาวราช ย่านบางลาพู ย่านเมืองเก่าแก่น ย่านเมืองเก่าแปดริ้ว ย่านถนนนางงามสงขลา เป็นต้น

3.2) วิถีชีวิตสังคมชนบท เช่น หมู่บ้านช้างตากกลาง อ.ท่าตูม จ.สุรินทร์ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก การเลี้ยงนกเขา อ.จะนะ จ.สงขลา การทอผ้า การทำเครื่องปั้นดินเผา เป็นต้น

4. ประเภทสื่อ (Media) เป็นกลุ่มท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารกับกลุ่มคนกลุ่มใหญ่หรือสื่อสารกับนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย แบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อยคือ

4.1) งานสื่อสิ่งพิมพ์ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Publishing and Printed Media) เช่น คู่มือท่องเที่ยว นิตยสารการท่องเที่ยว หรือสิ่งพิมพ์อื่นๆที่มีส่วนสร้างความน่าสนใจเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจและสามารถสื่อในสิ่งที่มีคุณค่าให้เกิดความน่าสนใจ เป็นต้น

4.2) งานโสตทัศน (Audiovisual) สื่อโฆษณาทางโทรทัศน์ วิทยุ หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจการเป็นมาของต้นแบบ (Originality) ความเป็นของแท้ดั้งเดิม (Authenticity) ของแหล่งท่องเที่ยวหรือสถานที่นั้นๆ เป็นต้น

5. ประเภทการตอบสนองความต้องการของลูกค้า (Functional creation) เป็นกลุ่มท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่เป็นสินค้าและบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการแตกต่างกัน แบ่งเป็น 3 กลุ่มย่อยคือ

5.1) กลุ่มการออกแบบ (Design) เช่น การออกแบบห้องพักในโรงแรม รีสอร์ท การออกแบบสินค้าของที่ระลึก ให้มีอัตลักษณ์ความเป็นท้องถิ่น หรือแหล่งท่องเที่ยวขึ้นๆ

5.2) กลุ่มสื่อสมัยใหม่ (New media) เช่น ระบบดิจิทัล โซฟต์แวร์ เกมต่างๆ

5.3) กลุ่มบริการทางความคิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism Services) เช่น การบริการทางสถาปัตยกรรม โฆษณา นันทนาการ และบริการแนวคิดเชิงสร้างสรรค์อื่นๆ

มูทริกา พฤษภาพงษ์ (2553) ให้คำนิยามอย่างเป็นทางการสำหรับ “การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์” ว่าเป็น “การท่องเที่ยวที่เน้นการเรียนรู้ในเรื่องศิลปะ วัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของสถานที่ ผ่านประสบการณ์ตรง และการมีส่วนร่วมกับผู้คนเจ้าของวัฒนธรรม” หากจะกล่าวในแบบง่ายๆ “การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์” ก็คือ การท่องเที่ยววิถีชีวิตที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ชีวิตของผู้คนในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องวิถีการอยู่อาศัย การประกอบอาชีพ เรื่องอาหารการกิน ศิลปะหัตถกรรม และอื่นๆ ที่

สะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของชุมชน และผู้คน เจ้าของพื้นที่ โดยมุ่งเน้นให้นักท่องเที่ยวมีปฏิสัมพันธ์กับคนในพื้นที่ ผ่านการพูดคุยสนทนาและผ่านกิจกรรมทดลองปฏิบัติต่างๆ เช่น การทดลองทำอาหาร การทดลองทำศิลปหัตถกรรม ตลอดจนการทดลองใช้ชีวิตตามแบบอย่างผู้คนในชุมชน หรือการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ซึ่งเป็นกิจกรรมทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งที่มีความสนใจในวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของคนไทยในมิติที่มีความลึกมากขึ้น โดยจะสามารถเข้าใจในวัฒนธรรมอันมีเอกลักษณ์ของผู้คนและสถานที่นั้นๆ ผ่านประสบการณ์ตรง เรียกว่าเป็นเวทีการเรียนรู้แบบมีชีวิตนั่นเอง

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ข้อมูลปฐมภูมิ: แบบสอบถามผู้ประกอบการประมาณ 100 แห่ง ประกอบด้วย ผู้ประกอบการร้านอาหาร 20 ราย ที่พัก 30 ราย สถานบันเทิง 10 ราย การขนส่ง 10 ราย ร้านขายของที่ระลึก 10 ราย ธุรกิจจันทرياتนิคม 10 ราย แต่อย่างไรก็ตามอาจมีการปรับเปลี่ยน หรือลด จำนวนสถานประกอบการเมื่อลงพื้นที่แล้วพบว่าสัดส่วนสถานประกอบการไม่มากพอที่จะลด หรือบางพื้นที่มีจำนวนมากก็จะเพิ่ม

2. ข้อมูลทุติยภูมิ: เก็บรวบรวมจากเอกสาร งานวิจัยต่างๆ จากบุคคล หรือหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดการได้มาซึ่งองค์ประกอบเพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวอดนินย และเส้นทางใหม่ที่น่าสนใจจากเวทีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในจังหวัด ดังต่อไปนี้

- Income คือ รายได้ที่ไม่ได้หักกำไร
- Leak-out คือ การออกของรายได้ อันเกิดจากการจ้างงานนอกจังหวัด และต่างค่า และการใช้วัตถุดิบภายนอก โดยคิดเป็นร้อยละ
$$= (Out-labor + Out-material) / Income * 100$$
- Direct Revenue คือ รายได้ทางตรงที่เกิดจากการใช้วัตถุดิบ และแรงงานภายในจังหวัด
$$= Income - (Out-labor + Out-material)$$
- Indirect Revenue คือ รายได้ทางอ้อม ที่เกิดจากการที่จะผลิตสินค้าและบริหารของการท่องเที่ยวได้นั้น ภาคธุรกิจจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในรูปของการซื้อปัจจัยการผลิต (เช่น การสั่งซื้อวัตถุดิบ ค่าจ้างงานแรงงาน)
$$= (labor + material)$$
- Induced Revenue คือ รายได้ของปัจจัยการผลิตที่แรงงานหรือเจ้าของปัจจัยการผลิตที่ขายสินค้าให้แก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้รับ
$$= Profit of Material + labor$$
- Tourism Multiplier (ตัวคูณทวีของการท่องเที่ยว) คือ รายได้ 1 บาท ที่แหล่งท่องเที่ยวได้รับจากนักท่องเที่ยว นั้นจะสร้างรายได้ให้กับแหล่งท่องเที่ยวเป็นจำนวนเท่ากับ ตัวทวีคูณ บาท
$$= (Direct Revenue + Indirect Revenue + Induced Effect) / Direct Revenue$$

บทที่ 4

ผลการศึกษาประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจเส้นทางท่องเที่ยวเดิม

จากการเก็บข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวที่ขอยอดนิยมนที่มีการสำรวจจากข้อมูลทางสื่อการขาย และการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการทราบว่าแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดในกลุ่มตัวอย่าง มีแหล่งใดบ้าง ทางผู้วิจัยได้ลงเก็บแบบสอบถามการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจเส้นทางท่องเที่ยวในแหล่งนั้นๆ และผลของการศึกษาแสดงออกมามีดังต่อไปนี้

4.1 จังหวัดกระบี่

จากผลการศึกษาโดยการลงพื้นที่สอบถามผู้ประกอบการท่องเที่ยวในพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยวขอยอดนิยมของจังหวัดกระบี่ อันได้แก่ อ. เมือง อ่าวนาง และ เกาะลันตา จากการสอบถามบริษัททัวร์ในพื้นที่พบว่าแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ขายดีในจังหวัดกระบี่ คือ ทัวร์ 4 เกาะ ทะเลแหวก ซึ่งเป็น "Unseen Thailand" นักท่องเที่ยวจะเดินทางจากท่าเรือที่อ่าวนาง โดยไปกับ เรือหางยาวราคาคนละประมาณ 500 บาทต่อคน หรือ เรือเร็ว ราคาคนละประมาณ 900 บาท ทัวร์หมู่เกาะพีพี-อ่าวมาหยา โดยท่องเที่ยว เกาะปิละ โล๊ะซามะ ถ้ำไวกิ้ง เกาะพีพีดอน เกาะไม้ไผ่ อ่าวลิง กองหินกลาง โดยเรือเร็วราคาคนละประมาณ 1,300 บาท ทัวร์หมู่เกาะห้อง และท่องเที่ยวทะเลใน โดยแวะที่เกาะหลาดิง เกาะแดง เกาะผักเบี้ย โดยเรือหางยาวราคาคนละประมาณ 800 บาท และ เรือเร็ว ราคาคนละประมาณ 1,200 บาท และ ทัวร์หมู่เกาะลันตาน้ำ เรือเร็วราคาคนละประมาณ 3,500 บาท หากเป็น package ทัวร์ 3 วันสองคืน เกาะพีพี ทะเลแหวก เกาะห้อง ราคาจะอยู่ระหว่าง 2500-3200 บาท ขึ้นอยู่กับกิจกรรมการท่องเที่ยว และลักษณะเรือ รายละเอียดราคาทัวร์ดังภาพที่แสดงในภาคผนวก ก

ผลจากการเก็บแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงอันได้แก่ ธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึก ขนส่ง และสถานบันเทิง โดยตั้งเป้าแบบสอบถามไว้ 100 ชุด แต่เมื่อลงเก็บในพื้นที่จริงได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์แบบมาเพียง 74 ชุด และลักษณะสถานประกอบการจะเป็นขนาดกลาง และเล็ก โดยมีรายละเอียดแสดงดังตาราง 4.1.1

ตารางที่ 4.1.1 รูปแบบของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง

n=74

ประเภท	n	รูปแบบ	ลูกค้า (คน)	ค่าจ้างเฉลี่ย (บาท/เดือน)
ที่พัก	29	จำนวนห้อง ไม่ถึง ห้อง 100	8	7,613.79
ร้านอาหาร	10	ร้านอาหารมีโต๊ะจำนวนเฉลี่ย 15-10 โต๊ะ	6	9,280.00
บริษัททัวร์	26	เจ้าของคนในท้องถิ่น %82	3	9,715.35
ร้านขายของที่ระลึก	4	เจ้าของคนในท้องถิ่น คูหา 1	2.5	7,250.00
การขนส่ง	3	มีรถคัน 5-3รถในครอบครองเฉลี่ย /	3	9,200.00
สถานบันเทิง	2	ผับมีโต๊ะจำนวน โต๊ะ 12-9	5	6,750.00

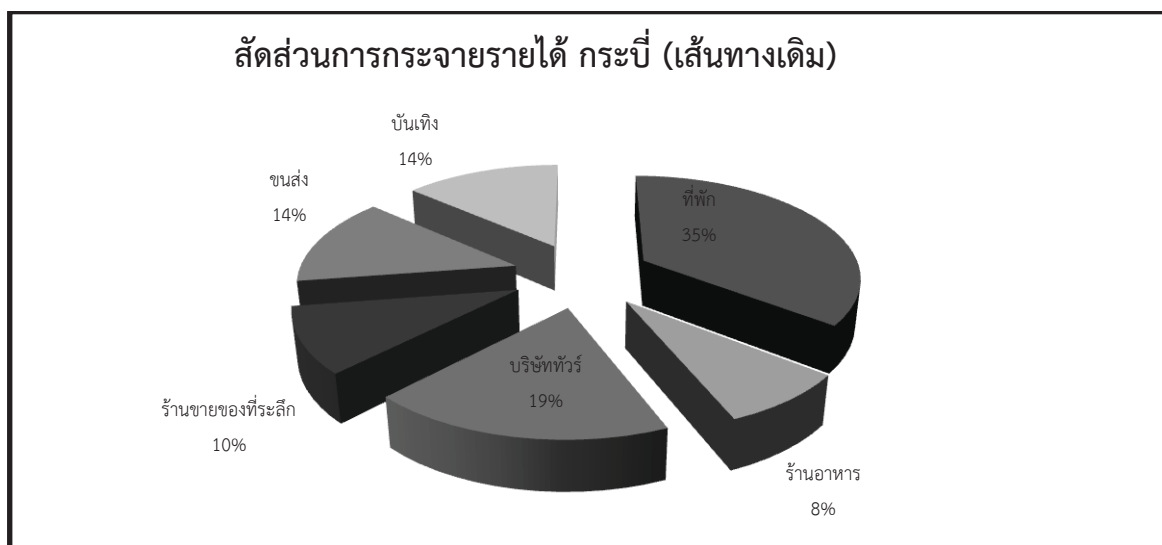
จากแบบสอบถามผู้ประกอบการ 74 ราย 6 ประเภทในจังหวัดกระบี่ ที่พักมีรายได้เฉลี่ยต่อปี สูงสุด รองลงมาคือ บริษัททัวร์ ขนส่ง และบันเทิงตามลำดับ ซึ่งร้านอาหารมีรายได้เฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งรายได้ในแต่ละประเภทมีค่าแตกต่างทางสถิติ เท่ากับ .000 ถือว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ 100 เปอร์เซนต์ ดังแสดงใน ตาราง 4.1.2

ตารางที่ 4.1.2 รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่

ประเภท	N	รายได้เฉลี่ยต่อปี
ที่พัก	29	2,262,272.73
ร้านอาหาร	10	526,666.67
บริษัททัวร์	26	1,189,176.47
ร้านขายของที่ระลึก	4	650,000.00
การขนส่ง	3	880,000.00
สถานบันเทิง	2	866,666.67
รวม	74	

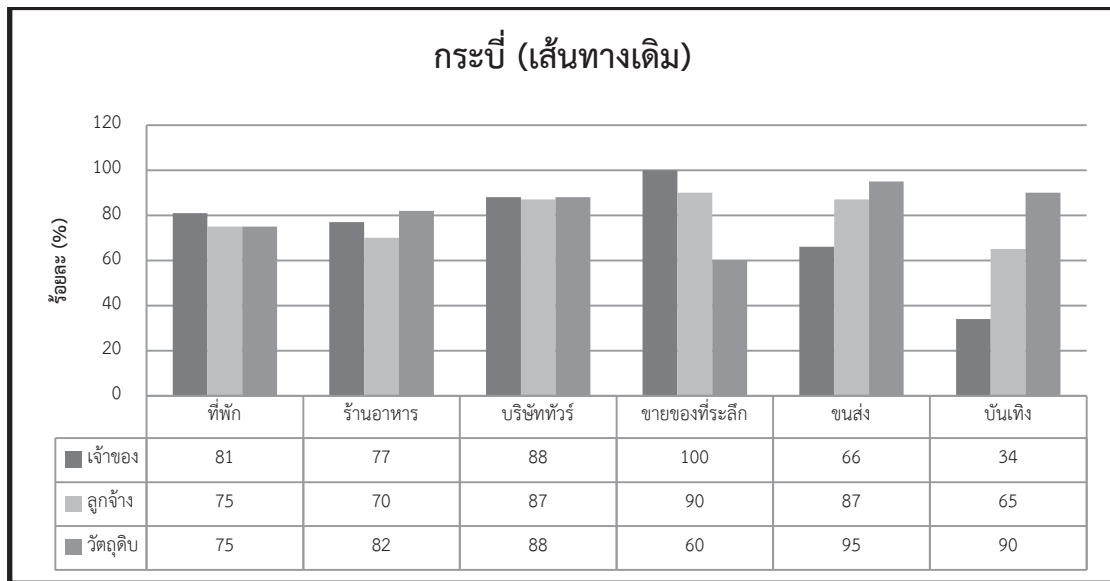
Chi-Square Sig = .000

สัดส่วนการกระจายรายได้ ตกอยู่กับธุรกิจที่พักร้อยละ 35 บริษัททัวร์ ร้อยละ 19 และสถานบันเทิง ร้อยละ 14 และน้อยสุดคือร้านอาหาร ร้อยละ 8 ดังแสดงในรูปภาพที่ 4.1.1

รูปภาพที่ 4.1.1 สัดส่วนการกระจายรายได้ในจังหวัดกระบี่

สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุดิบในจังหวัดกระบี่ซึ่งผลต่อการเพิ่มรายได้ของคนในถิ่น และการไหลออกของรายได้ จากแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่า ร้านขายของที่ระลึกเจ้าของจะเป็นคนในถิ่น 100 % และลูกจ้างก็เป็นคนในถิ่นถึง 90 % แต่วัตถุดิบที่นำมาขายในร้านจะมาจากในจังหวัดเพียง 60 % ซึ่งสถานบันเทิงเป็นที่น่าสังเกตว่าเจ้าของในถิ่นมีเพียง 34% และลูกจ้างก็เป็นคนในถิ่นเพียง 65 % แต่มีการใช้วัตถุดิบในถิ่น อันได้แก่ เหล้าเบียร์และอุปกรณ์อื่นๆ จัดหาในจังหวัดเป็น 90 % ในส่วนของสถานประกอบการอื่นๆ ก็มีการจ้างงาน และจัดหาวัตถุดิบในจังหวัดลดหลั่นกันไปตามลำดับดังแสดงในรูปภาพที่ 4.1.2

รูปภาพที่ 4.1.2 สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุดิบในจังหวัดกระบี่

จากผลการศึกษา แสดงรายได้จากการท่องเที่ยวในผู้ประกอบการ 6 ประเภท ที่พักมีรายได้สูงสุด และร้านอาหารมีรายได้ต่ำสุด ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่เมื่อวิเคราะห์หาการไหลออกของรายได้ อันเกิดจากการใช้วัตถุดิบภายนอก และจ้างงานนอกจังหวัด พบว่า ร้านอาหารมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดคือ 12.99 ในขณะที่การขนส่งซึ่งเป็นผู้ประกอบการรับจ้าง และเรือรับจ้างในจังหวัดมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์น้อยที่สุดคือ 2.41 ดังแสดงในตาราง 4.1.3

เมื่อวิเคราะห์ตัวชี้วัดทางการท่องเที่ยวซึ่งมาจาก รายได้ทางตรง รายได้ทางอ้อม และ ผลกระทบจากรายได้ พบว่า ผู้ประกอบการร้านอาหาร ในจังหวัดกระบี่ที่จะได้รายได้จากนักท่องเที่ยว 1 บาทสามารถสร้างรายได้ให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่ เท่ากับ 2.10 บาท ที่พัก เท่ากับ 2.01 บาท ร้านขายของที่ระลึก 2 บาท บริษัททัวร์ เท่ากับ 1.99 บาท ขนส่งเท่ากับ 1.98 บาท และสถานบ้านเช่า 1.97 ตามลำดับดังแสดงในตาราง 4.1.3 ด้านล่างนี้

ตารางที่ 4.1.3 แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของจังหวัดกระบี่ (เส้นทางเดิม)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induced Revenue	Tourism Multiplier
ที่พัก	29	2,262,272.73	4.72	2,155,492.91	1,809,818.18	361,963.64	2.01
ร้านอาหาร	10	526,666.67	12.99	458,273.34	342,333.34	160,395.67	2.10
บริษัททัวร์	26	1,189,176.47	8.52	1,087,842.04	832,423.53	249,727.06	1.99
ร้านขายของที่ระลึก	4	650,000.00	6.70	606,475.00	487,500.00	121,875.00	2.00
ขนส่ง	3	880,000.00	2.41	858,812.00	704,000.00	140,800.00	1.98
บันเทิง	2	866,666.67	3.80	833,775.00	650,000.00	162,500.00	1.97

4.2 จังหวัดภูเก็ต

ผลจากการเก็บแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงอันได้แก่ ธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึก ขนส่ง และสถานบันเทิง และพื้นที่ที่ลงเก็บข้อมูลจะแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยม ประกอบด้วย หาดป่าตอง หาดกะรน หาดกะตะ หาดกมลา ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีเกาะใหญ่น้อยต่างๆ รอบภูเก็ต เช่น เกาะไม้ท่อน เกาะราชา เกาะรัง เกาะเฮ เกาะสิเหร่ เป็นต้น รวมทั้งมีน้ำตกบางแป น้ำตกกะู้ และน้ำตกโดนไพรด้วยสำหรับสถานที่ท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์และศาสนสถานที่สำคัญ ได้แก่ พระพุทธมิ่งมงคลเอกนาคคีรี วัดฉลอง ศาลเจ้าจุ้ยตุ่ย อนุสาวรีย์ท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร พิพิธภัณฑ์เหมืองแร่ พิพิธภัณฑ์ภูเก็ตไทยหัว เป็นต้นนอกจากนี้ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจอื่นๆ อีกมากมาย เช่น ภูเก็ตแฟนตาซี พิพิธภัณฑ์เปลือกหอย สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ สวนสัตว์ภูเก็ต ดังรูปภาพประกอบในภาคผนวก ก โดยตั้งเป้าในการเก็บแบบสอบถามไว้ 100 ชุด แต่เมื่อลงเก็บในพื้นที่จริงได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์แบบมาที่สมบูรณ์ถึง 102 ชุด และลักษณะสถานประกอบการจะเป็นขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยมีรายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.2.1

ตารางที่ 4.2.1 รูปแบบของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงจากกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดภูเก็ต (เส้นทางเดิม)

n=102

ประเภท	n	รูปแบบ	ถูกจ้างเฉลี่ย (คน)	ค่าจ้างเฉลี่ย (บาท/เดือน)
ที่พัก	26	โรงแรม(18) เกสเฮาส์ (6) อพาร์ทเมนต์ (2) จำนวนห้อง 4 -105 ห้อง	13	13, 400
ร้านอาหาร	15	ร้านอาหารมีโต๊ะ ตั้งแต่ โต๊ะ 16-10	11 5.	10, 292
บริษัททัวร์	23	เจ้าของคนในท้องถิ่น %82	4	19, 188
ร้านขายของที่ระลึก	5	เจ้าของคนในท้องถิ่น คูหา 1	3 5.	10, 128
ขนส่ง	22	มีรถ คัน 5-3 เรือในครอบครองเฉลี่ย/	4	15, 750
บันเทิง	11	ผับมีโต๊ะจำนวน โต๊ะ 12-9	5	16, 121
รวม	102			

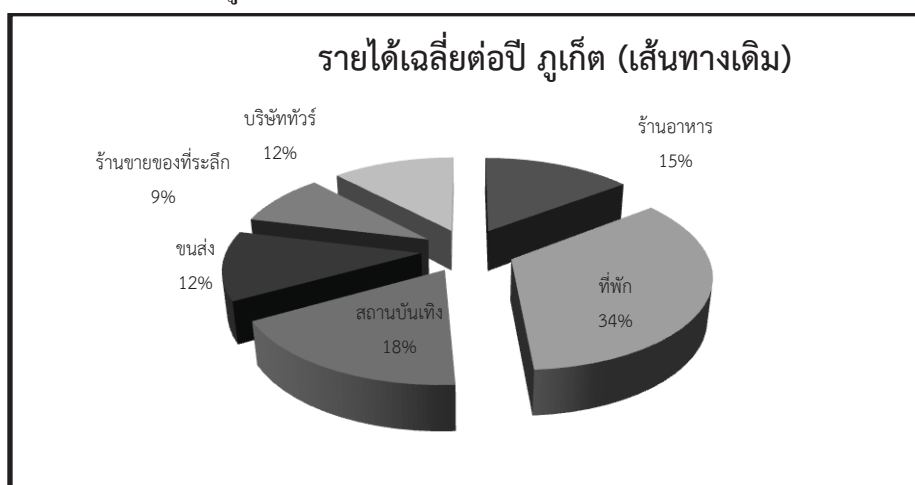
จากแบบสอบถามผู้ประกอบการ 102 ราย 6 ประเภทในจังหวัดภูเก็ต ที่พักมีรายได้เฉลี่ยต่อปีสูงสุด รองลงมาคือ สถานบันเทิง ร้านอาหาร บริษัททัวร์ และขนส่ง ตามลำดับ ซึ่งร้านขายของที่ระลึกมีรายได้เฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งรายได้ในแต่ละประเภทมีค่าแตกต่างกันทางสถิติเท่ากับ .000 ถือว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ 100 % ดังแสดงในตาราง 4.2.2

ตารางที่ 4.2.2 รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต (เส้นทางเดิม)

ประเภท	n	รายได้เฉลี่ยต่อปี
ร้านอาหาร	15	874,666.67
ที่พัก	26	2,056,923.08
สถานบันเทิง	11	1,068,181.82
ขนส่ง	22	718,181.82
ร้านขายของที่ระลึก	5	546,000.00
บริษัททัวร์	23	719,130.43
รวม	102	

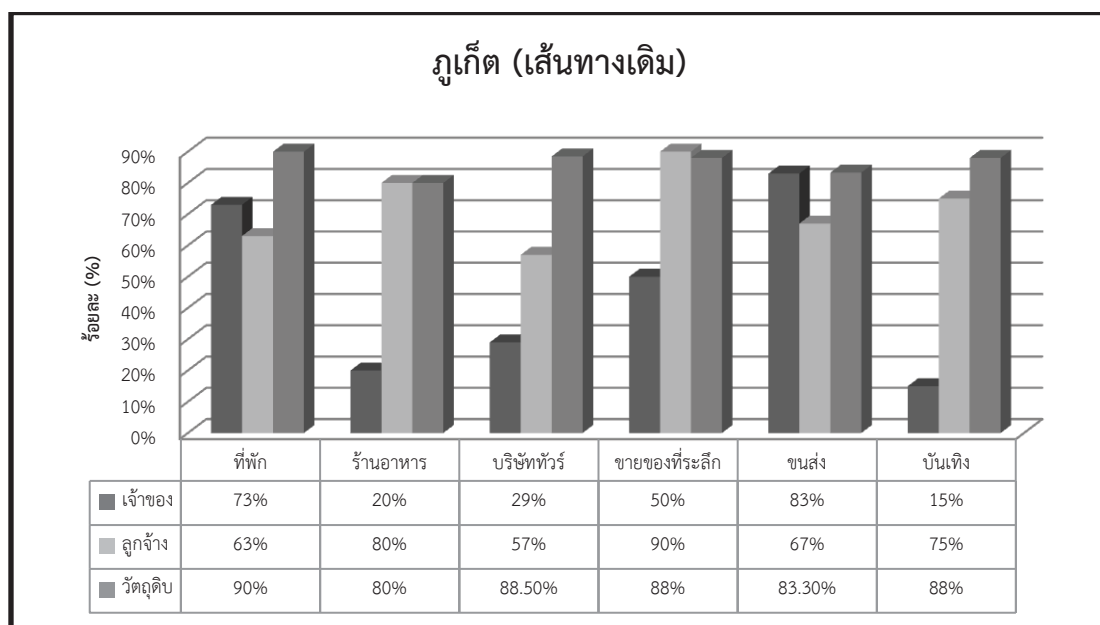
Chi-Square Sig = .000

สัดส่วนการกระจายสูงสุดคือ ธุรกิจที่พักซึ่งมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 34 สถานบันเทิงมีสัดส่วนร้อยละ 18 และ ร้านอาหารมีสัดส่วนร้อยละ 15 และสัดส่วนที่น้อยที่สุดคือร้านขายของที่ระลึกมีสัดส่วนการกระจายรายได้ร้อยละ 9 ดังแสดงในรูปภาพที่ 4.2.1

ภาพที่ 4.2.1 สัดส่วนการกระจายรายได้ในจังหวัดภูเก็ต (เส้นทางเดิม)

สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุดิบในจังหวัดภูเก็ตซึ่งมีผลต่อการเพิ่มรายได้ของคนในท้องถิ่นและการไหลออกของรายได้ จากแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่า ผู้ประกอบการในจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่มีได้เป็นคนในถิ่น ยกเว้นผู้ประกอบการธุรกิจขนส่งและที่พักเจ้าของจะเป็นคนในท้องถิ่น 83 % และ 73% ตามลำดับ ส่วนลูกจ้างในธุรกิจต่าง ๆ ร้อยละ 50 ขึ้นไปก็จะเป็นคนในถิ่นโดยเฉพาะร้านขายของที่ระลึกซึ่งมีสัดส่วนถึง 90 % และเป็นที่น่าสังเกตว่าวัตถุดิบในท้องถิ่นได้มีการนำไปใช้กับธุรกิจทุกประเภทไม่ต่ำกว่า 80 % โดยเฉพาะธุรกิจที่พักซึ่งมีสัดส่วนการใช้วัตถุดิบในถิ่นถึง 90% จึงไม่ต้องสงสัยเลยว่าจังหวัดภูเก็ตเป็นจังหวัดที่มีค่าจ้างแรงงานสูงที่สุดในประเทศไทย เพราะความพร้อมทั้งทางด้านคนงานและวัตถุดิบจึงเป็นสิ่งดึงดูดให้ผู้ประกอบการจากต่างถิ่นเข้ามาประกอบธุรกิจจำนวนมาก สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุดิบในจังหวัดภูเก็ตดังแสดงในรูปภาพที่ 4.2.2

ภาพที่ 4.2.2 สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุดิบในจังหวัดภูเก็ต (เส้นทางเดิม)

จากผลการศึกษา แสดงรายได้จากการท่องเที่ยวในผู้ประกอบการ 6 ประเภท ที่พักมีรายได้สูงสุด และร้านขายของที่ระลึกมีรายได้ต่ำสุด ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่เมื่อวิเคราะห์หาการไหลออกของรายได้ อันเกิดจากการใช้วัตถุดิบภายนอกและการจ้างงานนอกจังหวัดพบว่า บริษัททัวร์มีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดคือ 23.96 รองลงมาคือการขนส่งมีสัดส่วน 21.54% ในขณะที่ร้านขายของที่ระลึกมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์น้อยที่สุดคือ 8.68 ดังแสดงในตาราง 2.3

เมื่อวิเคราะห์ตัวชี้วัดทางการท่องเที่ยวซึ่งมาจาก รายได้ทางตรง รายได้ทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้พบว่า ผู้ประกอบการร้านขายของที่ระลึกในจังหวัดภูเก็ตมีตัวชี้วัดทางการท่องเที่ยวสูงสุด คือเมื่อมีรายได้จากนักท่องเที่ยว 1 บาทสามารถสร้างรายได้ให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตเท่ากับ 1.97 บาท รองลงมาคือผู้ประกอบการที่พักและการขนส่งเท่ากับ 1.96 บาท บริษัททัวร์เท่ากับ 1.95 บาท และต่ำสุดคือผู้ประกอบการร้านอาหารและสถานบันเทิงเท่ากับ 1.92 ตามลำดับดังแสดงในตาราง 2.3 ด้านล่างนี้

ตารางที่ 2.3 แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ในจังหวัดภูเก็ต (เส้นทางเดิม)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	15	874,666.67	13.40	757,461.34	545,826.67	152,503.95	1.92
ที่พัก	26	2,056,923.08	10.02	1,850,837.05	1,471,395.51	301,651.93	1.96
สถาน บันเทิง	11	1,068,181.82	12.14	938,544.55	670,977.27	191,287.20	1.92
ขนส่ง	22	718,181.82	21.54	563,471.23	455,580.46	87,232.36	1.96
ร้านขายของ ที่ระลึก	5	546,000.00	8.68	498,584.00	411,800.00	71,678.30	1.97
บริษัททัวร์	23	719,130.43	23.96	546,850.68	430,257.09	91,734.76	1.95

4.3 จังหวัดพังงา

ผลจากการเก็บแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงอันได้แก่ ธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึก ขนส่ง และสถานบันเทิง โดยเก็บในพื้นที่ท่องเที่ยวยอดนิยมได้แก่ เกาะปันหยีและเขาตะปู คลองสองแพรก อ่าวพังงา เกาะสิมิลัน เกาะห้อง ดังภาพแสดงในภาคผนวก ก โดยตั้งเป้าในการเก็บแบบสอบถามไว้ 100 ชุด แต่เมื่อลงเก็บในพื้นที่จริงได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์แบบมาเพียง 70 ชุด คิดเป็นร้อยละ 70 ซึ่งลักษณะสถานประกอบการจะเป็นกิจการที่มีขนาดเล็ก และกลาง รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.3.1

ตารางที่ 4.3.1 รูปแบบของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงจากกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดพังงา (เส้นทางเดิม) n=70

ประเภท	n	รูปแบบ	ลูกจ้างเฉลี่ย (คน)	ค่าจ้างเฉลี่ย (บาท/เดือน)
ที่พัก	19	จำนวนห้องพักไม่เกิน ห้อง 100	12	7,442
ร้านอาหาร	17	จำนวน โต๊ะ 15-10	10	7,841
บริษัททัวร์	8	จำนวน คูหา 1	5	8,000
ร้านขายของที่ระลึก	11	จำนวน คูหา 1	3	5,018
ขนส่ง	12	มีเรือ/รถในครอบครอง 1-3 คัน	2	5,400
บันเทิง	3	คาราโอเกะ และผับ โต๊ะ โต๊ะ 10-5	7	5,840

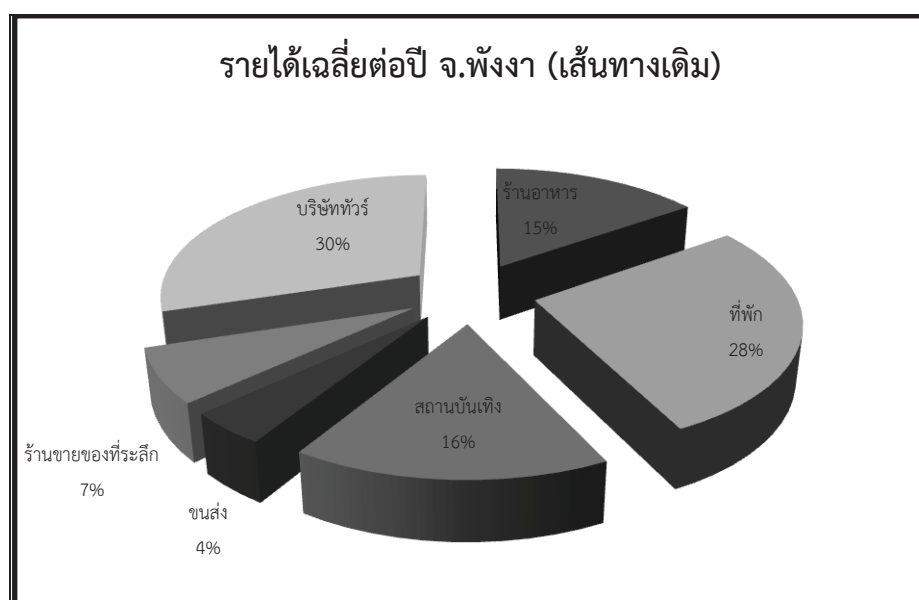
จากการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามผู้ประกอบการจำนวน 70 ราย จาก 6 ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงอันได้แก่ ธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึก ขนส่ง และสถานบันเทิง ในพื้นที่จังหวัดพังงา พบว่า บริษัททัวร์มีรายได้เฉลี่ยต่อปีสูงสุด รองลงมาคือ ที่พัก สถานบันเทิง ร้านอาหาร และร้านขายของที่ระลึก ตามลำดับ ซึ่งขนส่งมีรายได้เฉลี่ยน้อยที่สุด รายได้ในแต่ละประเภทมีค่าแตกต่างทางสถิติเท่ากับ .000 ถือว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ 100 % ดังแสดงในตาราง 4.3.2

ตารางที่ 4.3.2 รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยวจังหวัดพังงา (เส้นทางเดิม)

ประเภท	N	รายได้เฉลี่ยต่อปี
ร้านอาหาร	17	488 , 588.24
ที่พัก	19	878 , 315.79
สถานบันเทิง	3	520 , 000.00
ขนส่ง	12	134 , 000.00
ร้านขายของที่ระลึก	11	223 , 636.36
บริษัททัวร์	8	955 , 000.00
รวม	70	

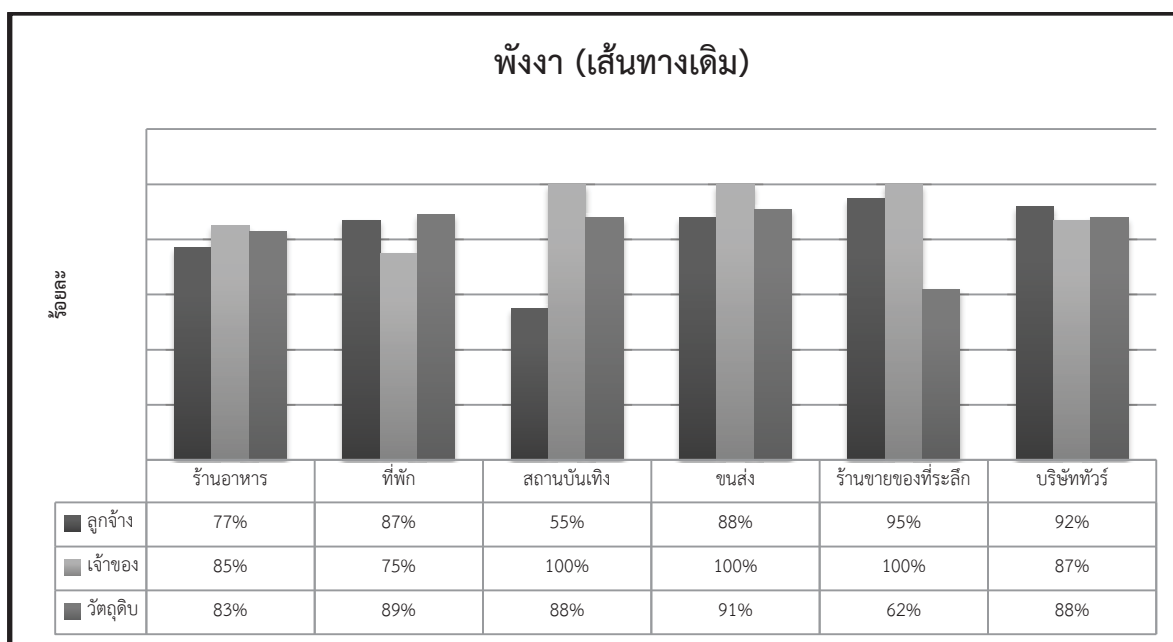
Chi-Square Sig = .000

สัดส่วนการกระจายในธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดพังงา พบว่า บริษัททัวร์มีสัดส่วนการกระจายรายได้ในธุรกิจท่องเที่ยวสูงสุดถึงร้อยละ 30 รองลงมา คือ ที่พัก ร้อยละ 28 สถานบันเทิงและร้านอาหาร ร้อยละ 16,15 ตามลำดับ ในส่วนของขนส่งมีสัดส่วนที่น้อยที่สุด มีการกระจายเพียงร้อยละ 4 ดังแสดงในรูปภาพที่ 4.3.1

ภาพที่ 4.3.1 สัดส่วนการกระจายรายได้ในจังหวัดพังงา (เส้นทางเดิม)

สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุดิบในจังหวัดภูเก็ตซึ่งมีผลต่อการเพิ่มรายได้ของคนในท้องถิ่นและการไหลออกของรายได้ จากแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่า ผู้ประกอบการในจังหวัดพังงา ส่วนใหญ่เป็นคนในถิ่น ยกเว้นผู้ประกอบการธุรกิจที่พัก ร้านอาหารและบริษัททัวร์ มีใช้คนในท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 75, 85 และ 87 ตามลำดับ ส่วนลูกจ้างในธุรกิจต่าง ๆ ร้อยละ 50 ขึ้นไปก็เป็นคนในถิ่น โดยเฉพาะร้านขายของที่ระลึกซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ 95 และเป็นที่น่าสังเกตว่าวัตถุดิบในท้องถิ่นได้มีการนำไปใช้กับธุรกิจทุกประเภทไม่ต่ำกว่า 60 % โดยเฉพาะธุรกิจการขนส่งซึ่งมีสัดส่วนการใช้วัตถุดิบในถิ่นถึงร้อยละ 91 ดังแสดงในรูปภาพที่ 4.3.2

ภาพที่ 4.3.2 สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุดิบในจังหวัดพังงา (เส้นทางเดิม)

จากผลการศึกษาแสดงรายได้จากการท่องเที่ยวในผู้ประกอบการ 6 ประเภท บริษัททัวร์มีรายได้สูงสุด และธุรกิจการขนส่งนั้นมีรายได้ต่ำสุด ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่เมื่อวิเคราะห์หาการไหลออกของรายได้ อันเกิดจากการใช้วัตถุดิบภายนอกและการจ้างงานนอกจังหวัดพบว่า ร้านขายของที่ระลึกมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดคือ 23.39 % รองลงมาคือร้านอาหารมีสัดส่วน 14.39 % ในขณะที่ธุรกิจการขนส่งมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์น้อยที่สุดคือ 8.60 % ดังแสดงในตาราง 4.3.3

เมื่อวิเคราะห์ตัวชี้วัดทางการท่องเที่ยวซึ่งมาจาก รายได้ทางตรง รายได้ทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้พบว่า ผู้ประกอบการร้านอาหารของที่ระลึกในจังหวัดพังงามีตัวชี้วัดการท่องเที่ยวสูงสุด คือเมื่อมีรายได้จากนักท่องเที่ยว 1 บาทสามารถสร้างรายได้ให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดพังงาเท่ากับ 2.31 บาท รองลงมาคือผู้ประกอบการร้านอาหารเท่ากับ 2.17 บาท สถานบันเทิง เท่ากับ 2.12 บาท และต่ำสุดคือผู้ประกอบการธุรกิจการขนส่งเท่ากับ 2.09 ตามลำดับดังแสดงในตาราง 4.3.3 ด้านล่างนี้

ตารางที่ 4.3.3 แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดพังงา (เส้นทางเดิม)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	17	488,588.24	14.39	418,295.24	296,148.18	192,440.06	2.17
ที่พัก	19	878,315.79	9.12	798,196.00	622,532.84	255,782.95	2.10
สถานบันเทิง	3	520,000.00	10.41	465,883.00	351,483.00	168,517.00	2.12
ขนส่ง	12	134,000.00	8.60	122,480.00	95,680.00	38,320.00	2.09
ร้านอาหารที่ระลึก	11	223,636.36	23.39	171,317.45	133,299.27	90,337.09	2.31
บริษัททัวร์	8	955,000.00	9.33	865,880.00	674,880.00	280,120.00	2.10

4.4 จังหวัดนครศรีธรรมราช

จากผลการศึกษาโดยการลงพื้นที่สอบถามผู้ประกอบการท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวขุดนิยมของจังหวัดนครศรีธรรมราช อันได้แก่ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช หมู่บ้านคีรีวง อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ขนอม แสดงในรูปแบบในภาคผนวก ก

ผลจากการเก็บแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงอันได้แก่ ธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึก ขนส่ง และสถานบันเทิง โดยตั้งเป้าแบบสอบถามไว้ 100 ชุด แต่เมื่อลงเก็บในพื้นที่จริงได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์แบบมาเพียง 90 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90 ซึ่งลักษณะสถานประกอบการจะเป็นกิจการที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยมีรายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.4.1 รูปแบบของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงจากกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดนครศรีธรรมราช (เส้นทางเดิม) n=90

ประเภท	n	รูปแบบ	ลูกจ้างเฉลี่ย (คน)	ค่าจ้างเฉลี่ย /บาท (เดือน)
ร้านอาหาร	22	ร้านอาหารมีโต๊ะจำนวนเฉลี่ย 15-20 โต๊ะ	11	7,560.00
ที่พัก	20	จำนวนห้อง ไม่ถึง 100 ห้อง	35	9,32000.00
สถานบันเทิง	10	ผับมีโต๊ะจำนวน 10-50 โต๊ะ	13	10,015.00
การขนส่ง	12	สถานที่ตั้งคูหา 1	3	7,250.00
ร้านขายของที่ระลึก	16	มีรถคัน 5-3 เรือในครอบครองเฉลี่ย/	2	6,960.00
บริษัททัวร์	10	สถานที่ตั้งคูหา 1	3	7,750.00
รวม	90			

จากแบบสอบถามผู้ประกอบการ 90 ราย 6 ประเภทในจังหวัดนครศรีธรรมราชผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงอันได้แก่ ธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึก ขนส่ง และสถานบันเทิง ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า สถานบันเทิงมีรายได้เฉลี่ยต่อปีสูงสุด รองลงมาคือ ร้านอาหาร ที่พัก บริษัททัวร์ และขนส่ง ตามลำดับ ซึ่งร้านขายของที่ระลึกมีรายได้เฉลี่ย

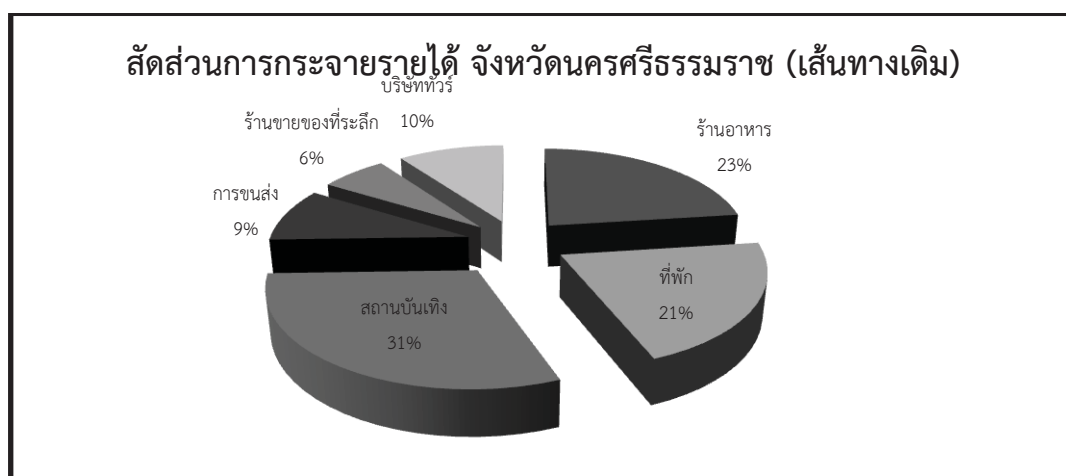
น้อยที่สุด ซึ่งรายได้ในแต่ละประเภทมีค่าแตกต่างทางสถิติเท่ากับ .000 ถือว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ 100 %
 ดังแสดงในตาราง 4.4.2

ตารางที่ 4.4.2 รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช (เส้นทางเดิม)

ประเภท	N	รายได้เฉลี่ยต่อปี
ร้านอาหาร	22	2,086,363.64
ที่พัก	20	1,911,500.00
สถานบันเทิง	10	2,769,350.00
ขนส่ง	12	833,283.33
ร้านขายของที่ระลึก	16	570,775.00
บริษัททัวร์	10	909,500.00
รวม	90	

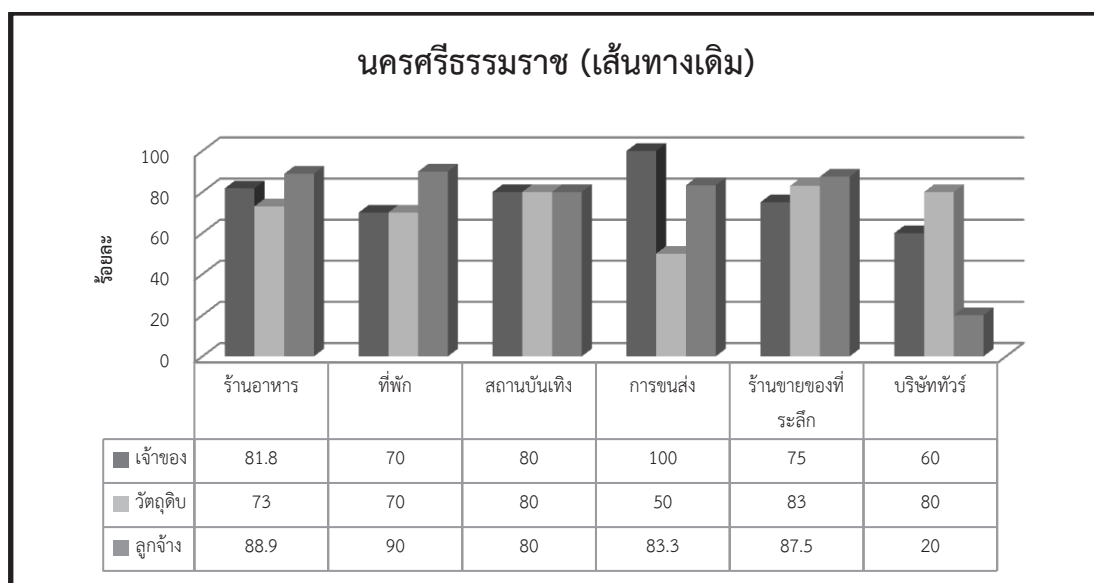
Chi-Square Sig = .000

สัดส่วนการกระจายในธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า คือ ธุรกิจสถานบันเทิงมีสัดส่วนการกระจายรายได้สูงสุดถึงร้อยละ 31 รองลงมา คือ ร้านอาหารมีสัดส่วนร้อยละ 23 ที่พัก บริษัททัวร์ และการขนส่งร้อยละ 21, 10 และ 9 ตามลำดับ ในส่วนของร้านขายของที่ระลึกมีสัดส่วนการกระจายรายได้ร้อยละ 6 ดังแสดงในรูปภาพที่ 4.4.1

ภาพที่ 4.4.1 สัดส่วนการกระจายรายได้ในจังหวัดนครศรีธรรมราช (เส้นทางเดิม)

สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุดิบในจังหวัดนครศรีธรรมราชซึ่งมีผลต่อการเพิ่มรายได้ของคนในท้องถิ่นและการไหลออกของรายได้ จากแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่า ธุรกิจขนส่งเจ้าของจะเป็นคนในถิ่น 100 เปอร์เซ็นต์ และมีลูกจ้างเป็นคนในถิ่นถึง 83.30 เปอร์เซ็นต์ แต่วัตถุดิบในท้องถิ่นได้มีการนำไปใช้กับธุรกิจเพียง 50 เปอร์เซ็นต์ ในส่วนของธุรกิจทัวร์เป็นที่น่าสังเกตว่าเจ้าของเป็นคนในถิ่นมีเพียง 60 เปอร์เซ็นต์ และมีการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นสูงถึง 80 เปอร์เซ็นต์ แต่มีลูกจ้างส่วนใหญ่เป็นคนต่างถิ่นจะเป็นลูกจ้างในถิ่นเพียง 20 เปอร์เซ็นต์ เท่านั้น สำหรับสถานประกอบการอื่นๆ ก็มีการจ้างงาน และจัดหาวัตถุดิบในจังหวัดลดหลั่นกันไปตามลำดับดังแสดงในรูปภาพที่ 4.4.2

ภาพที่ 4.4.2 สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุดิบในจังหวัดนครศรีธรรมราช (เส้นทางเดิม)

จากผลการศึกษา แสดงรายได้จากการท่องเที่ยวในผู้ประกอบการ 6 ประเภท สถานบันเทิงมีรายได้สูงสุดและร้านขายของที่ระลึกมีรายได้ต่ำสุด ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่เมื่อวิเคราะห์การไหลออกของรายได้ อันเกิดจากการใช้วัตถุดิบภายนอกและการจ้างงานนอกจังหวัดพบว่า ธุรกิจขนส่งมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดคือ 13.08 รองลงมาคือที่พักมีสัดส่วน 10.99 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่บริษัททัวร์มีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์น้อยที่สุดคือ 5.30 ดังแสดงในตาราง 4.4.3

เมื่อวิเคราะห์ตัวชี้วัดทางการท่องเที่ยวซึ่งมาจาก รายได้ทางตรง รายได้ทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้พบว่า ผู้ประกอบการที่พักในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีตัวชี้วัดทางการท่องเที่ยวสูงสุด คือเมื่อมีรายได้จากนักท่องเที่ยว 1 บาทสามารถสร้างรายได้ให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชเท่ากับ 1.84 บาท

รองลงมาคือผู้ประกอบการสถานบันเทิงเท่ากับ 1.56 บาท ร้านอาหารและขนส่งเท่ากับ 1.41 บาท และต่ำสุดคือผู้ประกอบการบริษัททัวร์และร้านขายของที่ระลึกเท่ากับ 1.35 และ 1.34 ตามลำดับดังแสดงในตาราง 4.4.3 ด้านล่างนี้

ตารางที่ 4.4.3 แสดงรายได้สุทธิ (Income) ใหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดนครศรีธรรมราช (เส้นทางเดิม)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	22	2,086,363.64	6.56	1,949,412.00	613,784.73	180,452.71	1.41
ที่พัก	20	1,911,500.00	10.99	1,701,512.50	752,545.00	669,885.47	1.84
สถาน บันเทิง	10	2,769,350.00	7.82	2,552,669.20	1,032,884.20	385,265.81	1.56
ขนส่ง	12	833,283.33	13.08	724,279.92	232,477.83	64,861.32	1.41
ร้านขาย ของที่ ระลึก	16	570,775.00	10.60	510,247.50	138,305.00	33,511.30	1.34
บริษัททัวร์	10	909,500.00	5.30	861,325.00	238,175.00	62,378.03	1.35

4.5 จังหวัดสงขลา

จากผลการศึกษาโดยการลงพื้นที่สอบถามผู้ประกอบการท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอหาดใหญ่ เกาะยอ เมืองสงขลา ดังรูปภาพแสดงในภาคผนวก ก ผลจากการเก็บแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงอันได้แก่ ธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึก ขนส่ง และสถานบันเทิง โดยตั้งเป้าแบบสอบถามไว้ 100 ชุด และเมื่อลงเก็บข้อมูลในพื้นที่จริงได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์เพียง 90 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90 ซึ่งจากการเก็บข้อมูลพบว่า กิจกรรมส่วนใหญ่มีลักษณะสถานประกอบที่มีขนาดกลาง โดยมีรายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.5.1

ตารางที่ 4.5.1 รูปแบบของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงจากกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดสงขลา (เส้นทางเดิม) n=90

ประเภท	n	รูปแบบ	ลูกจ้างเฉลี่ย (คน)	ค่าจ้างเฉลี่ย (เดือน/บาท)
ร้านอาหาร	22	ร้านอาหารมีโต๊ะจำนวนเฉลี่ย 15-20 โต๊ะ	15	7,500
ธุรกิจที่พัก	20	จำนวนห้อง 100-140 ห้อง	50	9,500
สถานบันเทิง	10	ผับมีโต๊ะจำนวน 10-20 โต๊ะ	20	8,506
การขนส่ง	12	มีรถลำ/คัน 5-3 เรือ ในการครอบครองเฉลี่ย/	5	8,550
ร้านขายของที่ระลึก	16	สถานที่ตั้งดูหา 1	2.5	7,000
บริษัททัวร์	10	สถานที่ตั้งดูหา 1	3.5	9,750
รวม	90			

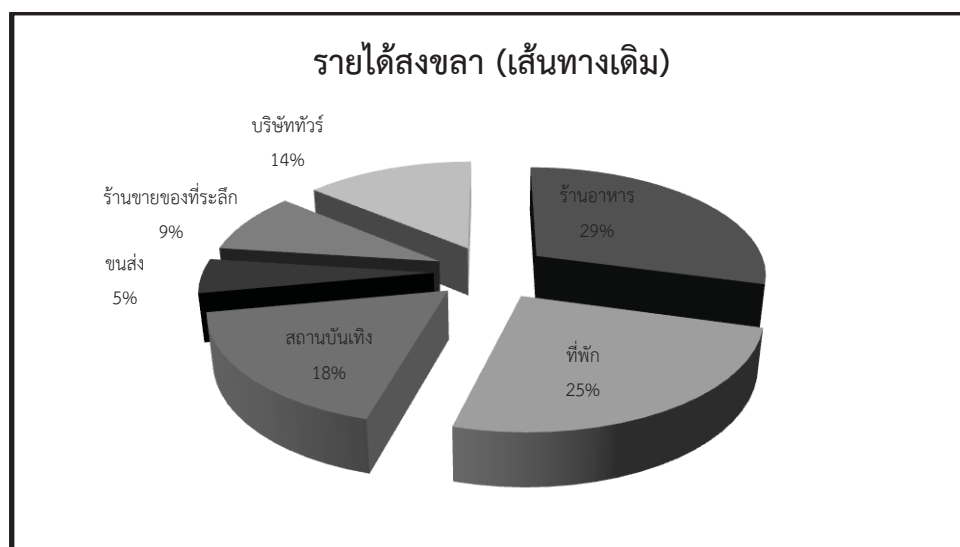
จากแบบสอบถามผู้ประกอบการ 90 ราย 6 ประเภทในจังหวัดสงขลา ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงอันได้แก่ ร้านอาหาร ธุรกิจที่พัก สถานบันเทิง บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึกและการขนส่ง ในพื้นที่จังหวัดสงขลา พบว่า ร้านอาหารมีรายได้เฉลี่ยต่อปีสูงสุด รองลงมาคือ ธุรกิจที่พัก บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึกและการขนส่ง ตามลำดับ ซึ่งการขนส่งมีรายได้เฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งรายได้ในแต่ละประเภทมีค่าแตกต่างทางสถิติเท่ากับ .008 ถือว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญมากกว่า 95 เปอร์เซ็นต์ ดังแสดงในตาราง 4.5.2

ตารางที่ 4.5.2 รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา (เส้นทางเดิม)

ประเภท	n	รายได้เฉลี่ยต่อปี
ร้านอาหาร	27	1,851,555.56
ธุรกิจที่พัก	44	1,577,727.27
สถานบันเทิง	5	1,124,000.00
บริษัททัวร์	6	880,000.00
ร้านขายของที่ระลึก	12	570,000.00
การขนส่ง	6	320,000.00
รวม	90	

Chi-Square Sig = .008

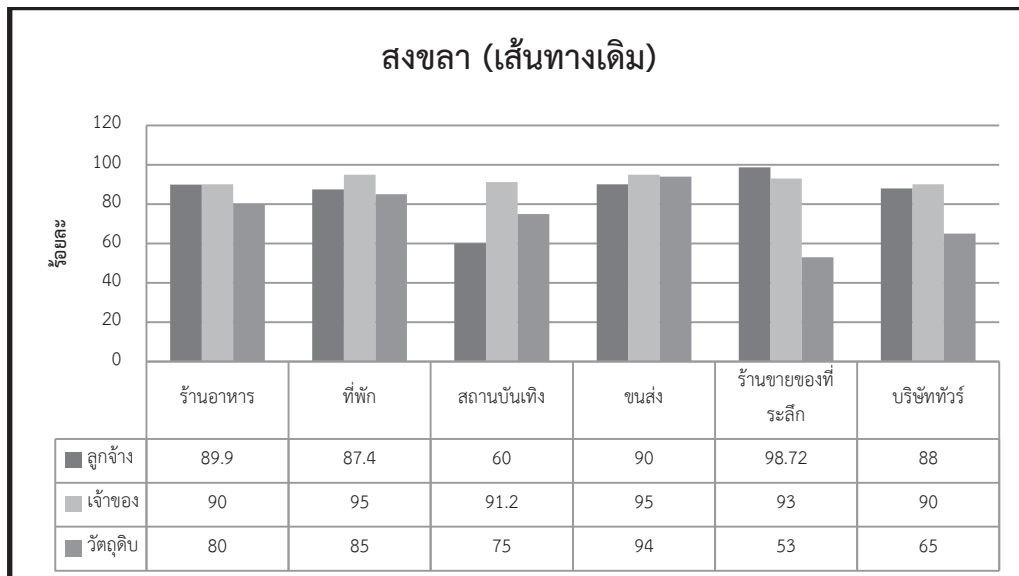
สัดส่วนการกระจายในธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดสงขลา พบว่า คือ ร้านอาหารมีสัดส่วนการกระจายรายได้สูงสุดถึงร้อยละ 29 รองลงมา คือ ธุรกิจที่พักมีสัดส่วนร้อยละ 25 สถานบันเทิง บริษัททัวร์ และร้านขายของที่ระลึก มีสัดส่วนร้อยละ 18, 14 และ 9 ตามลำดับ ในส่วนของการขนส่งมีสัดส่วนการกระจายรายได้น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5 ดังแสดงในรูปภาพที่ 4.5.1

ภาพที่ 4.5.1 สัดส่วนการกระจายรายได้ในจังหวัดสงขลา (เส้นทางเดิม)

สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุดิบในจังหวัดสงขลาซึ่งมีผลต่อการเพิ่มรายได้ของคนในท้องถิ่นและการไหลออกของรายได้ จากแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่า ธุรกิจที่พักและการขนส่ง เป็นกิจการของของคนในจังหวัดสงขลาเป็นเจ้าของเอง คิดเป็นร้อยละ 95 และร้านขายของที่ระลึก มีการจ้าง

ลูกจ้างซึ่งเป็นคนในจังหวัดสงขลา ถึงร้อยละ 98.72 แต่วัตถุดิบในท้องถิ่นได้มีการนำไปใช้กับร้านขายของที่ระลึกเพียงร้อยละ 53 เท่านั้น ในส่วนของธุรกิจทัวร์เป็นที่น่าสังเกตว่าเจ้าของเป็นคนในจังหวัดสงขลาเอง คิดเป็นร้อยละ 90 และมีลูกจ้างส่วนใหญ่เป็นคนในจังหวัดสงขลา แต่มีการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นเพียงร้อยละ 65 เท่านั้น สำหรับสถานประกอบการอื่นๆ ก็มีการจ้างงาน และจัดหาวัตถุดิบในจังหวัดลดหลั่นกันไป ตามลำดับดังแสดงในรูปภาพที่ 4.5.2

ภาพที่ 4.5.2 สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุดิบในจังหวัดสงขลา (เส้นทางเดิม)

จากผลการศึกษา แสดงรายได้จากการท่องเที่ยวในผู้ประกอบการ 6 ประเภทในจังหวัดสงขลา พบว่า ธุรกิจร้านอาหารมีรายได้สูงสุดและการขนส่งมีรายได้ต่ำสุด ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่เมื่อวิเคราะห์การไหลออกของรายได้ อันเกิดจากการใช้วัตถุดิบภายนอกและการจ้างงานนอกจังหวัด พบว่า ธุรกิจขนส่งมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดคือ 18.22 รองลงมาคือบริษัททัวร์มีสัดส่วน 14.60 % ในขณะที่ธุรกิจบันเทิงมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์น้อยที่สุดคือ 7.01 ดังแสดงในตาราง 4.5.3

เมื่อวิเคราะห์ตัวชี้วัดทางการท่องเที่ยวซึ่งมาจาก รายได้ทางตรง รายได้ทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้ พบว่า ผู้ประกอบการขนส่งในจังหวัดสงขลา มีตัวชี้วัดทางการท่องเที่ยวสูงสุด คือเมื่อมีรายได้จากนักท่องเที่ยว 1 บาท สามารถสร้างรายได้ให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลาเท่ากับ 1.61 บาท รองลงมาคือผู้ประกอบการบริษัททัวร์ เท่ากับ 1.37 บาท และต่ำสุด คือ ผู้ประกอบการธุรกิจบันเทิง เท่ากับ 1.16 ดังแสดงในตาราง 4.5.3 ด้านล่างนี้

ตารางที่ 4.5.3 แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดสงขลา (เส้นทางเดิม)

ประเภท	n	Income	Leak- out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	27	1,851,555.56	10.43	1,658,415.56	305,950.00	160,950.00	1.28
ที่พัก	44	1,577,727.27	11.71	1,393,002.31	302,030.40	160,630.40	1.33
สถาน บันเทิง	5	1,124,000.00	7.01	1,045,250.00	108,000.00	63,000.00	1.16
ขนส่ง	6	320,000.00	18.22	261,700.00	105,000.00	55,000.00	1.61
ร้านขาย ของที่ระลึก	12	570,000.00	8.74	520,167.00	63,900.00	33,900.00	1.19
บริษัททัวร์	6	880,000.00	14.60	751,480.00	180,200.00	95,200.00	1.37

4.6 จังหวัดระนอง

จากผลการศึกษาโดยการลงพื้นที่สอบถามผู้ประกอบการท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ได้แก่ บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน วัดหาดส้มแป้น สุสานเจ้าเมืองระนอง อุทยานแห่งชาติแหลมสน และตัวเมืองระนองดังแสดงในรูปภาพ ภาคผนวก ก ผลจากการเก็บแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงอันได้แก่ ธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึก ขนส่ง และสถานบันเทิง โดยตั้งเป้าแบบสอบถามไว้ 100 ชุด และเมื่อลงเก็บข้อมูลในพื้นที่จริงได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์เพียง 72 ชุด คิดเป็นร้อยละ 72 ซึ่งจากการเก็บข้อมูลพบว่า กิจกรรมส่วนใหญ่มีลักษณะสถานประกอบที่มีขนาดกลาง โดยมีรายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.6.1

ตารางที่ 4. 6.1 รูปแบบของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงจากกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดระนอง (เส้นทางเดิม) n=70

ประเภท	n	รูปแบบ	ถูกจ้างเฉลี่ย (คน)	ค่าจ้างเฉลี่ย (เดือน/บาท)
ร้านอาหาร	18	ร้านอาหารมีโต๊ะจำนวนเฉลี่ย 10-15 โต๊ะ	10	6,500
ธุรกิจที่พัก	24	จำนวนห้องน้อยกว่า 100	25	7,500
สถานบันเทิง	12	คาราเกะมีโต๊ะจำนวน 4-5 ห้อง	13	7,506
การขนส่ง	6	มีรถ/คัน 5-31 เรือ ในการครอบครองเฉลี่ย/ ลำ	2.5	6,550
ร้านขายของที่ระลึก	9	สถานที่ตั้งดูหา 1	1.5	5,500
บริษัททัวร์	3	สถานที่ตั้งดูหา 1	3	8,750
รวม	72			

จากแบบสอบถามผู้ประกอบการ 70 ราย 6 ประเภทในจังหวัดระนอง ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงอันได้แก่ ร้านอาหาร ธุรกิจที่พัก สถานบันเทิง บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึกและการขนส่ง ในพื้นที่จังหวัดระนอง พบว่า ธุรกิจที่พักมีรายได้เฉลี่ยต่อปีสูงสุด รองลงมาคือ ร้านอาหาร สถานบันเทิง การขนส่ง ร้านขายของที่ระลึกและบริษัททัวร์ ตามลำดับ ซึ่งบริษัททัวร์มีรายได้

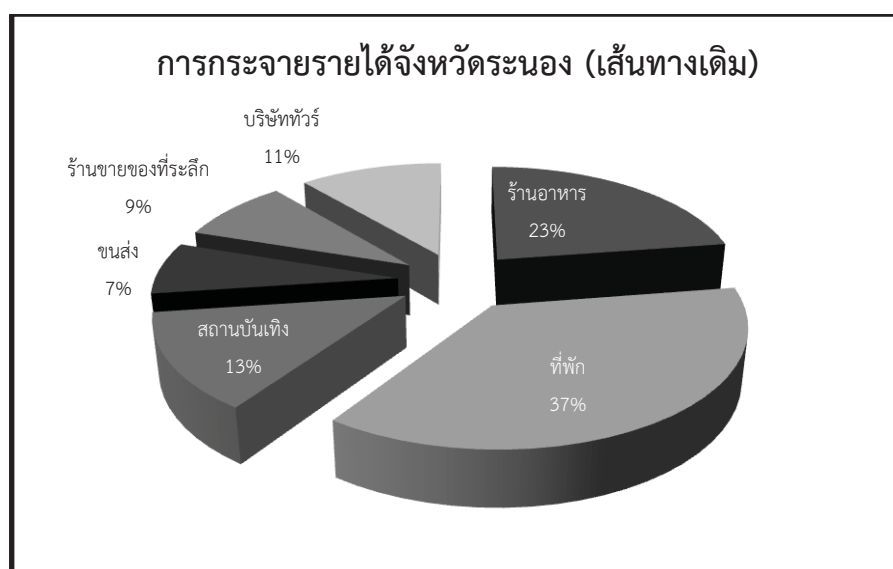
เฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งรายได้ในแต่ละประเภทมีค่าแตกต่างทางสถิติเท่ากับ .012 ถือว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญมากกว่า 95 % ดังแสดงในตาราง 4.6.2

ตารางที่ 4.6.2 รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง (เส้นทางเดิม)

ประเภท	n	รายได้เฉลี่ยต่อปี
ร้านอาหาร	18	810,000.00
ธุรกิจที่พัก	24	1,325,000.00
สถานบันเทิง	12	475,000.00
การขนส่ง	6	260,000.00
ร้านขายของที่ระลึก	9	313,333.33
บริษัททัวร์	3	400,000.00
รวม	72	

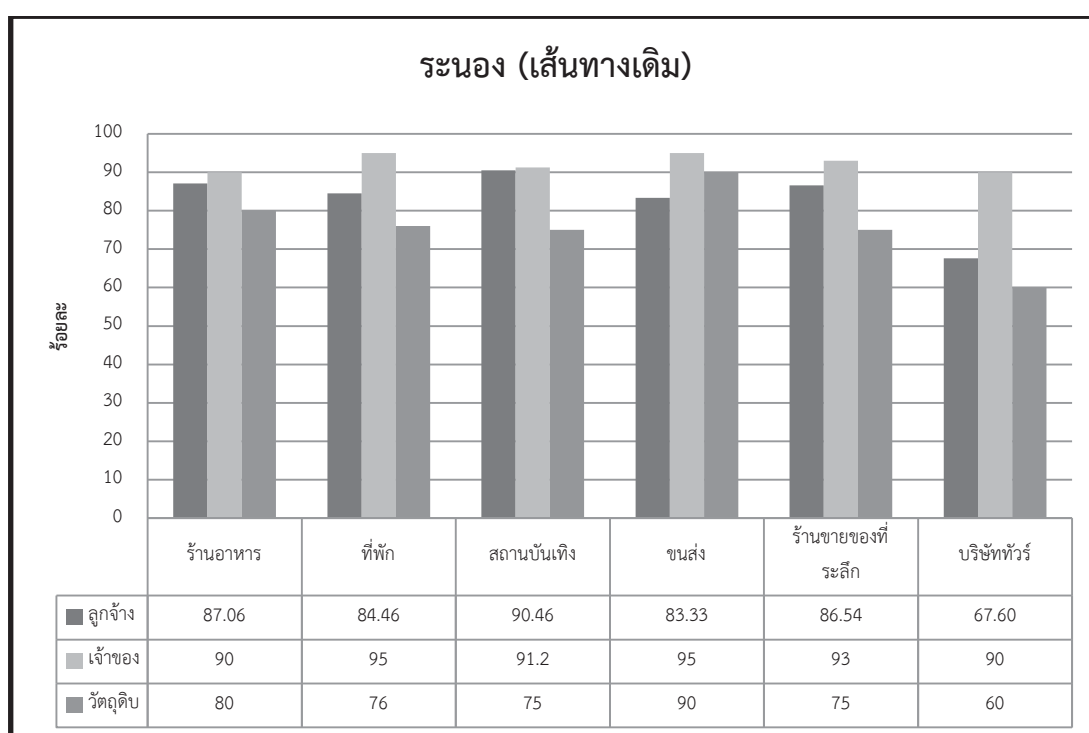
Chi-Square Sig = .012

สัดส่วนการกระจายในธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดระนอง พบว่า คือ ธุรกิจที่พักมีสัดส่วนการกระจายรายได้สูงสุดถึงร้อยละ 37 รองลงมา คือ ร้านอาหารมีสัดส่วนร้อยละ 23 สถานบันเทิง บริษัททัวร์ และร้านขายของที่ระลึก มีสัดส่วนร้อยละ 13, 11 และ 9 ตามลำดับ ในส่วนของการขนส่งมีสัดส่วนการกระจายรายได้น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7 ดังแสดงในรูปภาพที่ 4.6.1

ภาพที่ 4.6.1 สัดส่วนการกระจายรายได้ในจังหวัดระนอง (เส้นทางเดิม)

สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุดิบในจังหวัดระนองซึ่งมีผลต่อการเพิ่มรายได้ของคนในท้องถิ่นและการไหลออกของรายได้ จากแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่า ธุรกิจที่פקและการขนส่ง เป็นกิจการของของคนในจังหวัดระนองเป็นเจ้าของเอง คิดเป็นร้อยละ 95 และสถานบันเทงมีการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นคนในจังหวัดระนอง ถึงร้อยละ 90.46 แต่วัตถุดิบในท้องถิ่นได้มีการนำไปใช้กับร้านขายของที่ระลึกสถานบันเทงเพียงร้อยละ 75 เท่านั้น ในส่วนของธุรกิจทัวร์เป็นที่น่าสนใจกว่าเจ้าของเป็นคนในจังหวัดระนองเอง คิดเป็นร้อยละ 90 แต่มีลูกจ้างเป็นคนในจังหวัดระนองเพียงร้อยละ 67.60 และมีการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นเพียงร้อยละ 60 เท่านั้น สำหรับสถานประกอบการอื่นๆ ก็มีการจ้างงาน และจัดหาวัตถุดิบในจังหวัดลดหลั่นกันไปตามลำดับดังแสดงในรูปภาพที่ 4.6.2

ภาพที่ 4.6.2 สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุดิบในจังหวัดระนอง (เส้นทางเดิม)

จากผลการศึกษา แสดงรายได้จากการท่องเที่ยวในผู้ประกอบการ 6 ประเภทในจังหวัดระนอง พบว่า ธุรกิจที่פקมีรายได้สูงสุดและการขนส่งมีรายได้ต่ำสุด ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่เมื่อวิเคราะห์การไหลออกของรายได้ันเกิดจากการใช้วัตถุดิบภายนอกและการจ้างงานนอกจังหวัด พบว่า บริษัททัวร์มีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดคือ 10.31 รองลงมาคือสถานบันเทงมีสัดส่วน 5.68 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่ธุรกิจขนส่งมีการไหลออกของรายได้้น้อยที่สุดคือ 1.92 ดังแสดงในตาราง 4.6.3

เมื่อวิเคราะห์ตัวชี้วัดทางการท่องเที่ยวซึ่งมาจาก รายได้ทางตรง รายได้ทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้ พบว่า ผู้ประกอบการบริษัททัวร์ในจังหวัดระนองมีตัวชี้วัดทางการท่องเที่ยวสูงสุด คือเมื่อมีรายได้จากนักท่องเที่ยว 1 บาท สามารถสร้างรายได้ให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนองเท่ากับ 1.53 บาท รองลงมาคือผู้ประกอบการธุรกิจบันเทิงและขนส่งเท่ากับ 1.26 บาท ร้านอาหารเท่ากับ 1.23 ร้านขายของที่ระลึก เท่ากับ 1.21 และต่ำสุด คือ ผู้ประกอบการสถานบันเทิงเท่ากับ 1.20 ดังแสดงในตาราง 4.6.3 ด้านล่างนี้

ตารางที่ 4.6.3 แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดระนอง (เส้นทางเดิม)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	18	810,000.00	4.45	773,955.00	100,125.00	80,100.00	1.23
ที่พัก	24		4.28	1,268,300.00	197,100.00	135,000.00	1.26
		1,325,000.00					
สถานบันเทิง	12	475,000.00	5.68	448,000.00	42,750.00	45,000.00	1.20
ขนส่ง	6	260,000.00	1.92	255,000.00	42,500.00	25,000.00	1.26
ร้านขายของที่ระลึก	9	313,333.33	2.35	305,973.33	41,170.00	23,000.00	1.21
บริษัททัวร์	3	400,000.00	10.31	358,750.00	116,250.00	75,000.00	1.53

4.4.7 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากผลการศึกษาโดยการลงพื้นที่สอบถามผู้ประกอบการท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เกาะสมุย เกาะพะงัน ดังแสดงในรูปภาพ ภาคผนวก ก ผลจากการเก็บแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงอันได้แก่ ธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึก ขนส่ง และสถานบันเทิง โดยตั้งเป้าแบบสอบถามไว้ 100 ชุด และเมื่อลงเก็บข้อมูลในพื้นที่จริงได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 120 ชุด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 120 จากการเก็บข้อมูลพบว่า กิจกรรมส่วนใหญ่มีลักษณะสถานประกอบที่มีขนาดกลาง โดยมีรายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.7.1

ตารางที่ 4.7.1 รูปแบบของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงจากกลุ่มตัวอย่างในจังหวัด

สุราษฎร์ธานี (เส้นทางเดิม)

n=120

ประเภท	n	รูปแบบ	ลูกจ้าง (คน)	ค่าจ้างเฉลี่ย (เดือน/บาท)
ร้านอาหาร	24	ร้านอาหารมีโต๊ะจำนวนเฉลี่ย 10-30 โต๊ะ	10	8,500
ที่พัก	42	จำนวนห้องมากกว่า 100	25	9,500
ขนส่ง	20	มีรถและเรือในครอบครองตั้งแต่ 1-20 คัน/ ลำ	13	8,506
ร้านขายของที่ระลึก	8		2.5	7,550
บริษัททัวร์	16	สถานที่ตั้งคูหา 1	1.5	8,500
สถานบันเทิง	10	ผับมีโต๊ะจำนวน 10-30 โต๊ะ	3	8,750
รวม	120			

จากแบบสอบถามผู้ประกอบการ 120 ราย 6 ประเภทในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงอันได้แก่ ร้านอาหาร ธุรกิจที่พัก สถานบันเทิง บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึกและการขนส่ง ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ธุรกิจที่พักมีรายได้เฉลี่ยต่อปีสูงสุด รองลงมาคือ ร้านอาหาร การขนส่ง บริษัททัวร์ สถานบันเทิง ตามลำดับ ซึ่งร้านขายของที่ระลึก มี

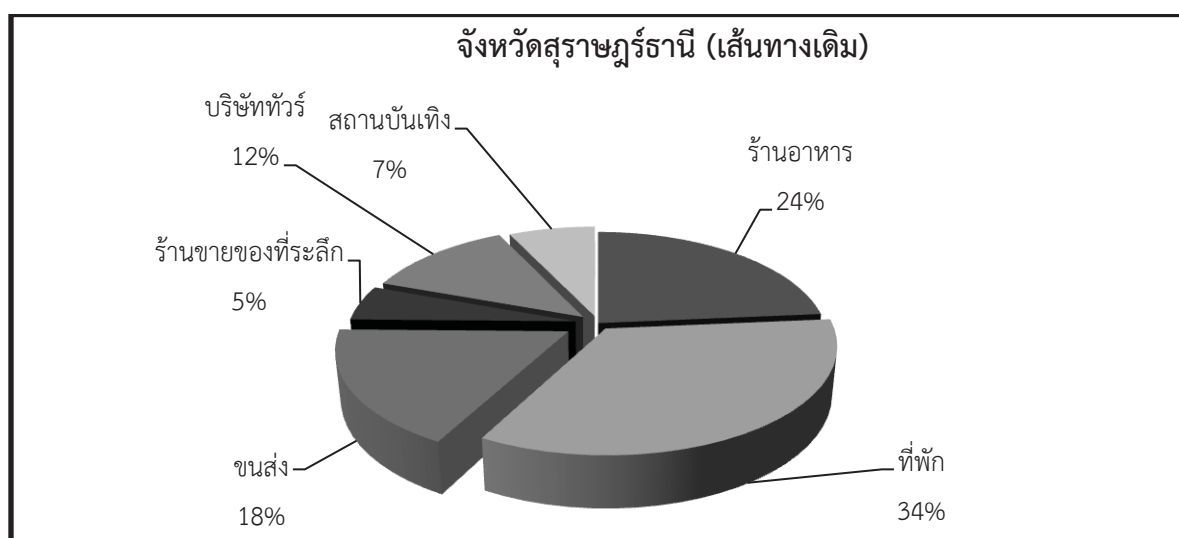
รายได้เฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งรายได้ในแต่ละประเภทมีค่าแตกต่างทางสถิติเท่ากับ .001 ถือว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญมากกว่า 95 % ดังแสดงในตาราง 4.7.2

ตารางที่ 4.7.2 รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี (เส้นทางเดิม)

ประเภท	n	รายได้เฉลี่ยต่อปี
ที่พัก	42	5,042,857.14
ร้านอาหาร	24	3,480,000.00
ขนส่ง	20	2,576,363.64
บริษัททัวร์	16	1,820,000.00
สถานบันเทิง	10	1,050,065.00
ร้านขายของที่ระลึก	8	775,000.00
รวม	120	

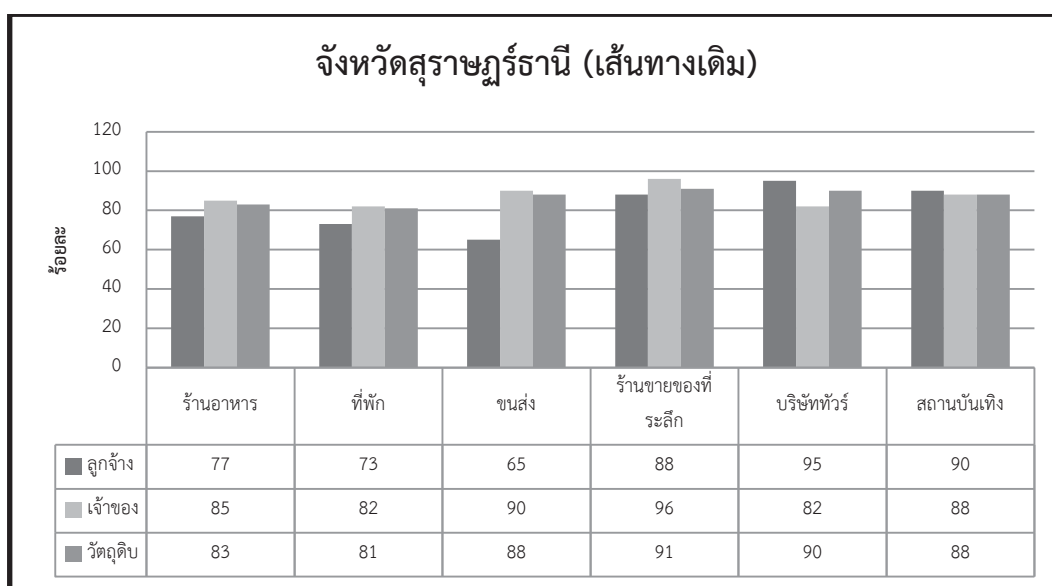
Chi-Square Sig = .001

สัดส่วนการกระจายในธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า คือ ธุรกิจที่พักมีส่วนการกระจายรายได้สูงสุดถึงร้อยละ 34 รองลงมา คือ ร้านอาหารมีส่วนร้อยละ 24 การขนส่ง บริษัททัวร์ และสถานบันเทิง มีส่วนร้อยละ 18, 12 และ 7 ตามลำดับ ในส่วนของร้านขายของที่ระลึก มีส่วนการกระจายรายได้น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5 ดังแสดงในรูปภาพที่ 4.7.1

ภาพที่ 4.7.1 สัดส่วนการกระจายรายได้ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี (เส้นทางเดิม)

สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุดิบในจังหวัดสุราษฎร์ธานีซึ่งมีผลต่อการเพิ่มรายได้ของคนในท้องถิ่นและการไหลออกของรายได้ จากแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่า ธุรกิจร้านขายของที่ระลึกเป็นกิจการของของคนในจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นเจ้าของเอง คิดเป็นร้อยละ 96 และมีการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นคนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ถึงร้อยละ 88 นอกจากนั้นยังมีการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นถึงร้อยละ 91 และในส่วนของธุรกิจการขนส่งเป็นที่น่าสนใจกว่าเจ้าของเป็นคนในจังหวัดสุราษฎร์ธานีเอง คิดเป็นร้อยละ 90 แต่มีการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นคนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพียงร้อยละ 65 และมีการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น ร้อยละ 88 สำหรับสถานประกอบการอื่นๆ ก็มีการจ้างงาน และจัดหาวัตถุดิบในจังหวัดลดหลั่นกันไปตามลำดับดังแสดงในรูปภาพที่ 4.7.2

ภาพที่ 4.7.2 สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุดิบในจังหวัดสุราษฎร์ธานี (เส้นทางเดิม)

จากผลการศึกษา แสดงรายได้จากการท่องเที่ยวในผู้ประกอบการ 6 ประเภทในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ธุรกิจที่พักมีรายได้สูงสุดและร้านขายของที่ระลึกมีรายได้ต่ำสุด ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่เมื่อวิเคราะห์การไหลออกของรายได้ อันเกิดจากการใช้วัตถุดิบภายนอกและการจ้างงานนอกจังหวัด พบว่า ร้านอาหารมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุด คือ 12.98 รองลงมาคือ สถานบันเทิงมีสัดส่วน 10.68 % ในขณะที่ธุรกิจร้านขายของที่ระลึกมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์น้อยที่สุดคือ 7.44 ดังแสดงในตาราง 4.7.3

เมื่อวิเคราะห์ตัวชี้วัดทางการท่องเที่ยวซึ่งมาจาก รายได้ทางตรง รายได้ทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้ พบว่า ผู้ประกอบการสถานบันเทิงในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีตัวชี้วัดทางการท่องเที่ยวสูงสุด คือ เมื่อมีรายได้จากนักท่องเที่ยว 1 บาท สามารถสร้างรายได้ให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เท่ากับ 2.16 บาท รองลงมาคือ ผู้ประกอบการร้านอาหารที่ระลึกเท่ากับ 2 บาท บริษัททัวร์เท่ากับ 1.91 บาท ร้านอาหารและธุรกิจที่พัก เท่ากับ 1.81 และตัวชี้วัดทางการท่องเที่ยวที่ต่ำที่สุด คือ ผู้ประกอบการขนส่ง เท่ากับ 1.79 ดังแสดงในตาราง 7.3 ด้านล่างนี้

ตารางที่ 7.3 แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัววัดคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดสุราษฎร์ธานี (เส้นทางเดิม)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	24	3,480,000.00	12.98	3,028,302.00	2,158,302.00	302,641.00	1.81
ที่พัก	42	5,042,857.14	8.86	4,596,257.71	3,587,686.29	123,018.00	1.81
ขนส่ง	20	2,576,363.64	9.57	2,329,771.00	1,762,971.00	79,075.00	1.79
ร้านอาหารที่ระลึก	8	775,000.00	7.44	717,328.00	562,328.00	154,912.00	2.00
บริษัททัวร์	16	1,820,000.00	8.15	1,671,700.00	1,362,300.00	152,440.00	1.91
สถานบันเทิง	10	1,050,065.00	10.68	937,937.98	832,931.48	257,600.00	2.16

บทที่ 5

ประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจเส้นทางท่องเที่ยวใหม่

จากการประชุมกลุ่มย่อยของกลุ่มในจังหวัดของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจท่องเที่ยวทั้ง 7 จังหวัด ผู้วิจัยก็ได้มาซึ่งเส้นทางใหม่จากการเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้วิจัยก็ลงเก็บข้อมูลประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจเส้นทางท่องเที่ยวใหม่โดยแบบสอบถามอีกครั้งในเส้นทางใหม่ ซึ่งผลการศึกษาแสดงดังต่อไปนี้

5.1 จังหวัดกระบี่

จากผลการศึกษาโดยการประชุมกลุ่มในจังหวัดผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่ ได้นำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ดังนี้ เขานาบน้ำ ถนนคนเดิน น้ำตกร้อนคลองท่อม ดังแสดงรูปภาพ ในภาคผนวก ข

ดังนั้นจึงได้ลงพื้นที่อีกครั้งเพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจในเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ โดยผลจากการเก็บแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงอันได้แก่ ธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึก ขนส่ง และสถานบันเทิง ได้แบบสอบถามมาประมาณ 60 ชุด ลักษณะสถานประกอบการจะเป็นขนาดกลาง และเล็ก เช่นเดียวกับเส้นทางท่องเที่ยวเดิม แต่พื้นที่ของชุมชนที่มีการประกอบการท่องเที่ยว ผลการศึกษาประเมินมูลค่าเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ตามคำแนะนำของผู้ประกอบการมีดังนี้

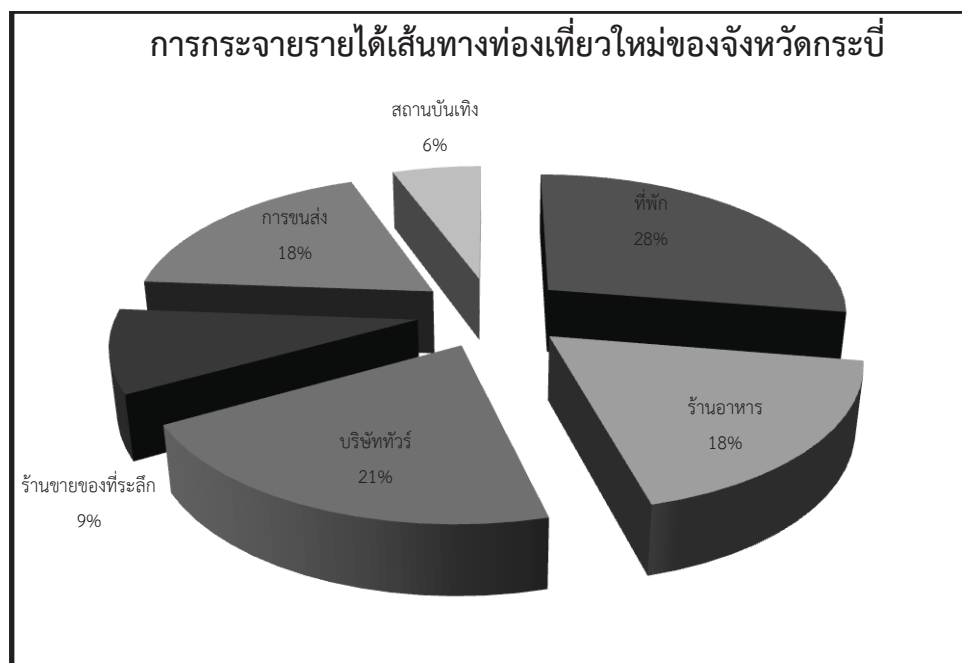
จากแบบสอบถามผู้ประกอบการ 60 ราย 6 ประเภทในจังหวัดกระบี่ พบว่า ธุรกิจที่พักมีรายได้เฉลี่ยต่อปี สูงสุด รองลงมาคือ บริษัททัวร์ ร้านอาหาร การขนส่ง ร้านขายของที่ระลึก ตามลำดับ และสถานบันเทิง มีรายได้เฉลี่ยต่อยีน้อยที่สุด ซึ่งรายได้ในแต่ละประเภทมีค่าแตกต่างทางสถิติ เท่ากับ .038 ถือว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ 100 เปอร์เซนต์ ดังแสดงในตาราง 5.1.1

ตารางที่ 5.1.1 รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่

ประเภท	n	รายได้เฉลี่ยต่อปี
ที่พัก	29	783,590.91
บริษัททัวร์	6	594,588.24
ร้านอาหาร	13	521,333.34
การขนส่ง	6	516,000.00
ร้านขายของที่ระลึก	4	265,000.00
สถานบันเทิง	2	160,000.00
	60	

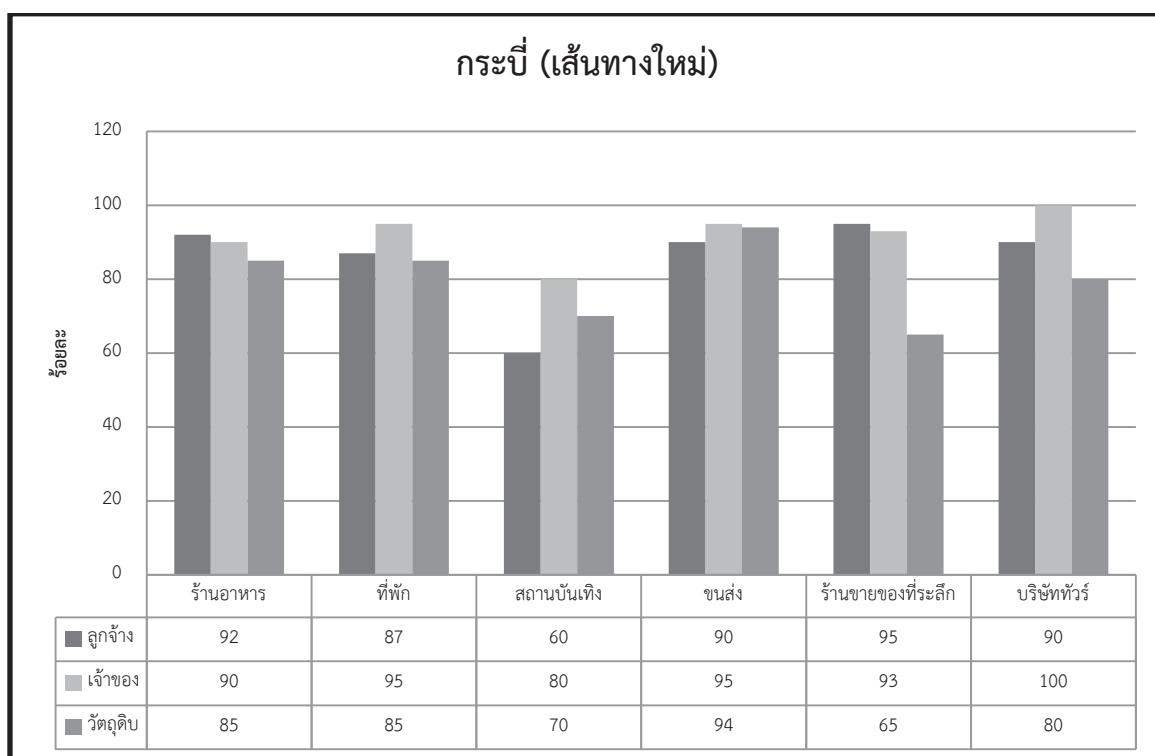
Chi-Square Sig = .038

สัดส่วนการกระจายรายได้ ตกอยู่กับธุรกิจที่พัก ถึงเป็นร้อยละ 28 บริษัททัวร์ร้อยละ 21 ร้านอาหารและการขนส่ง เท่ากัน ร้อยละ 18 และน้อยที่สุด คือ ธุรกิจสถานบันเทิงเพียง ร้อยละ 9 เท่านั้น ดังแสดงในรูปภาพที่ 5.1.1

รูปภาพที่ 5.1.1 สัดส่วนการกระจายรายได้ของเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ในจังหวัดกระบี่

สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุดิบในจังหวัดกระบี่ซึ่งผลต่อการเพิ่มรายได้ของคนในถิ่น และการไหลออกของรายได้ที่สำรวจจากเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ จากแบบสอบถามพบว่าให้เห็นว่าบริษัททัวร์เจ้าของจะเป็นคนในถิ่น 100 เปอร์เซ็นต์ และลูกจ้างก็เป็นคนในถิ่นถึงร้อยละ 90 และใช้วัตถุดิบในจังหวัดเพียงร้อยละ 80 ซึ่งในส่วน of ร้านขายของที่ระลึก เป็นที่น่าสังเกตว่าเจ้าของในถิ่นร้อยละ 93 มีลูกจ้างก็เป็นคนในถิ่นร้อยละ 95 แต่มีการใช้วัตถุดิบในถิ่นเพียงร้อยละ 65 ในส่วนของสถานประกอบการอื่นๆ ก็มีการจ้างงาน และจัดหาวัตถุดิบในจังหวัดลดหลั่นกันไปตามลำดับดังแสดงในรูปภาพที่ 5.1.2

รูปภาพที่ 5.1.2 สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุดิบในจังหวัดกระบี่ (เส้นทางใหม่)

จากผลการศึกษา แสดงรายได้จากการท่องเที่ยวในผู้ประกอบการ 6 ประเภท ที่พักมีรายได้สูงสุด และธุรกิจสถานบันเทิงมีรายได้ต่ำสุด ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่เมื่อวิเคราะห์การไหลออกของรายได้ อันเกิดจากการใช้วัตถุดิบภายนอก และจ้างงานนอกจังหวัด พบว่า ธุรกิจบันเทิงมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดคือ 12.31 ในขณะที่การขนส่งซึ่งเป็นผู้ประกอบการรับจ้าง และเรือรับจ้างในจังหวัด มีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์น้อยที่สุดคือ 2.72 ดังแสดงในตาราง 5.1.2

เมื่อวิเคราะห์ตัวชี้วัดทางการท่องเที่ยวซึ่งมาจาก รายได้ทางตรง รายได้ทางอ้อม และ ผลกระทบจากรายได้ พบว่า ผู้ประกอบการร้านอาหาร ในจังหวัดกระบี่ที่จะได้รายได้จากนักท่องเที่ยว 1 บาทสามารถสร้าง

รายได้ให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่ เท่ากับ 1.74 บาท สถานบันเทิง 1.73 บาท ร้านขายของที่ระลึก 1.46 บาท ที่พัก เท่ากับ 1.45 บาท บริษัททัวร์ เท่ากับ 1.27 บาท และขนส่งเท่ากับ 1.13 บาท ตามลำดับดังแสดงในตาราง 5.1.2 ด้านล่างนี้

ตารางที่ 5.1.2 แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induced Revenue	Tourism Multiplier
ที่พัก	29	783,590.91	5.96	736,900.91	168,200.00	160,950.00	1.45
ร้านอาหาร	13	521,333.34	11.65	460,602.04	178,164.00	160,630.40	1.74
บริษัททัวร์	6	594,588.24	9.23	539,688.24	81,000.00	63,000.00	1.27
ร้านขายของที่ระลึก	4	265,000.00	5.02	251,700.00	60,000.00	55,000.00	1.46
ขนส่ง	6	516,000.00	2.72	501,975.00	33,000.00	33,900.00	1.13
บันเทิง	2	160,000.00	12.31	151,600.00	15,000.00	95,200.00	1.73

5.2. จังหวัดภูเก็ต

ผลจากผลการศึกษาโดยการประชุมกลุ่มในจังหวัดผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ได้นำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ โดยเน้นเส้นทางพื้นที่ของชุมชน สถาปัตยกรรมชิโนโปรตุกีส และสถานที่สำคัญทางวัฒนธรรม ที่มีการประกอบการท่องเที่ยว และชุมชนหาดสีเหร่ ดังแสดงรูปภาพ ในภาคผนวก ข

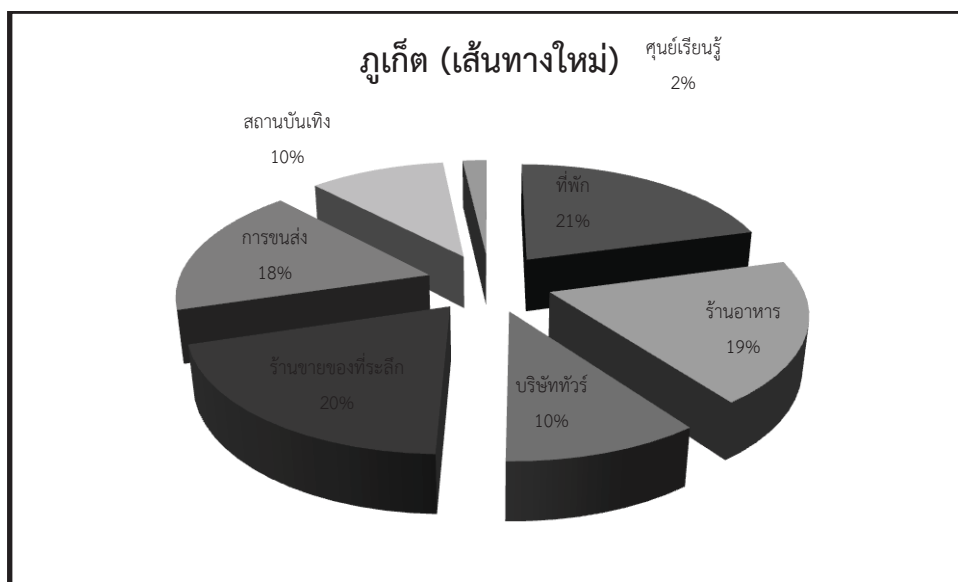
ดังนั้นจึงได้ลงพื้นที่อีกครั้งเพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจในเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ โดยผลจากการเก็บแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงอันได้แก่ ธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึก ขนส่ง และสถานบันเทิง ได้แบบสอบถามมาประมาณ 65 ชุด ลักษณะสถานประกอบการจะเป็นขนาดกลาง และเล็ก ผลการศึกษาประเมินมูลค่าเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ตามคำแนะนำของผู้ประกอบการมีดังนี้

จากแบบสอบถามผู้ประกอบการ 65 ราย 6 ประเภทธุรกิจเดิมและ 1 ประเภทธุรกิจใหม่คือ ศูนย์เรียนรู้ในจังหวัดภูเก็ตพบว่า ธุรกิจที่พักมีรายได้เฉลี่ยต่อปี สูงสุด รองลงมาคือ ธุรกิจร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหาร การขนส่ง บริษัททัวร์ และสถานบันเทิง ตามลำดับ ซึ่งศูนย์เรียนรู้มีรายได้น้อยที่สุด รายได้ในแต่ละประเภทมีค่าแตกต่างกันสถิติ เท่ากับ .000 ถือว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ 100% ดังแสดงในตาราง 5.2.1

ตารางที่ 5.2.1 รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยว

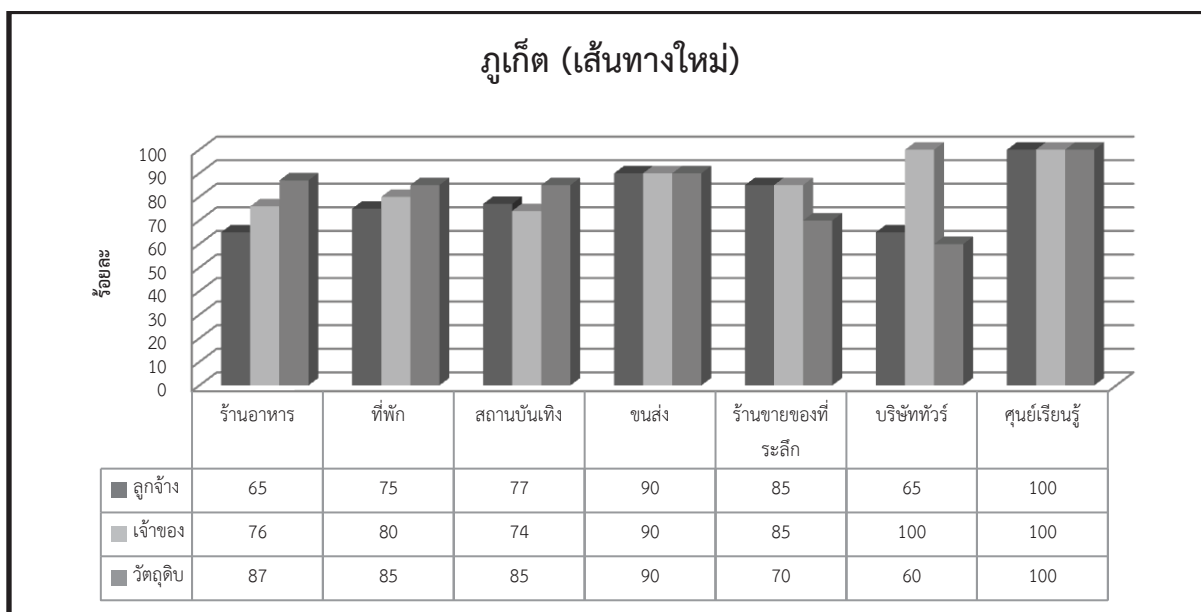
ประเภท	n	รายได้เฉลี่ยต่อปี
ที่พัก	23	1,145,978.26
ร้านอาหาร	7	1,054,285.71
บริษัททัวร์	2	577,500.00
ร้านขายของที่ระลึก	11	1,098,090.91
การขนส่ง	14	970,142.86
สถานบันเทิง	7	568,571.43
ศูนย์เรียนรู้	1	100,000.00
รวม	65	
Chi-Square Sig = .000		

สัดส่วนการกระจายสูงสุดคือ ธุรกิจที่พักซึ่งมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 21 รองลงมาคือ ธุรกิจร้านขายของที่ระลึกมีสัดส่วนร้อยละ 20 ร้านอาหาร ธุรกิจขนส่ง บริษัททัวร์ และสถานบันเทิงมีสัดส่วนร้อยละ 19, 18, 10 และ 10 ตามลำดับ ในส่วนของศูนย์เรียนรู้มีสัดส่วนที่น้อยที่สุด มีการกระจายเพียงร้อยละ 2 ดังแสดงในรูปภาพที่ 5.2.1

ภาพที่ 5.2.1 สัดส่วนการกระจายรายได้ในจังหวัดภูเก็ต

สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุดิบในจังหวัดภูเก็ตซึ่งมีผลต่อการเพิ่มรายได้ของคนในท้องถิ่นและการไหลออกของรายได้ จากแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่า ผู้ประกอบการในจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ร้อยละ 80 ขึ้นไปเป็นคนในถิ่น ยกเว้นผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารและสถานบันเทิง มีใช้คนในท้องถิ่นคิดเป็นร้อยละ 76 และ 74 ตามลำดับ ส่วนลูกจ้างในธุรกิจต่าง ๆ ส่วนใหญ่มิใช่คนในถิ่น แต่ผู้ประกอบการร้านขายของที่ระลึก ธุรกิจขนส่งและบริษัททัวร์เป็นคนในท้องถิ่นคิดเป็นร้อยละ 85, 90 และ 100 ตามลำดับ และวัตถุดิบในท้องถิ่นได้มีการนำไปใช้กับธุรกิจทุกประเภทไม่ต่ำกว่า 85 % ยกเว้นร้านขายของที่ระลึกและบริษัททัวร์มีการนำวัตถุดิบไปใช้เพียงร้อยละ 70 และ 60 ตามลำดับ และศูนย์เรียนรู้เป็นธุรกิจที่น่าสังเกตว่าผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุดิบมาจากในท้องถิ่นจังหวัดภูเก็ตร้อยละ 100 ดังแสดงในรูปภาพที่ 5.2.2

ภาพที่ 5.2.2 สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุประสงค์ในจังหวัดภูเก็ต (เส้นทางใหม่)

จากผลการศึกษา แสดงรายได้จากการท่องเที่ยวในผู้ประกอบการ 6 ประเภท ธุรกิจที่พักมีรายได้สูงสุด และศูนย์เรียนรู้มีรายได้ต่ำสุด ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่เมื่อวิเคราะห์หาการไหลออกของรายได้ อันเกิดจากการใช้วัตถุประสงค์ภายนอกและการจ้างงานนอกจังหวัดพบว่า บริษัททัวร์มีการไหลออกของรายได้ เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดคือ 9.51 รองลงมาคือสถานบันเทิงมีสัดส่วน 6.28% ในขณะที่ศูนย์เรียนรู้ไม่มีการไหลออกของรายได้หรือมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์น้อยที่สุดคือ 0.00 ดังแสดงในตาราง 5.2.2

เมื่อวิเคราะห์ตัวทวิคูณทางการท่องเที่ยวซึ่งมาจากรายได้ทางตรง รายได้ทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้พบว่า ผู้ประกอบการศูนย์เรียนรู้ในจังหวัดภูเก็ตมีตัวทวิคูณทางการท่องเที่ยวสูงสุด คือเมื่อมีรายได้จากนักท่องเที่ยว 1 บาทสามารถสร้างรายได้ให้แก่แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตเท่ากับ 2.20 บาท รองลงมาคือผู้ประกอบการที่พักเท่ากับ 1.41 บริษัททัวร์เท่ากับ 1.40 บาท บริษัททัวร์เท่ากับ 1.26 บาท สถานบันเทิงเท่ากับ 1.22 บาท ร้านขายของที่ระลึกเท่ากับ 1.11 บาทและต่ำสุดคือผู้ประกอบการธุรกิจขนส่งเท่ากับ 1.08 ตามลำดับดังแสดงในตาราง 5.2.2 ด้านล่างนี้

ตารางที่ 5.2.2 แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ในจังหวัดภูเก็ต (เส้นทางใหม่)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ที่พัก	23	1,145,978.26	4.07	999,455.76	246,500.00	160,950.00	1.41
ร้านอาหาร	7	1,054,285.71	5.76	939,398.21	212,100.00	160,630.40	1.40
บริษัททัวร์	2	577,500.00	9.51	538,822.50	74,700.00	63,000.00	1.26
ร้านขายของที่ระลึก	11	1,098,090.91	1.21	1,082,590.91	60,000.00	55,000.00	1.11
การขนส่ง	14	970,142.86	1.45	950,792.86	39,000.00	33,900.00	1.08
สถานบันเทิง	7	568,571.43	6.28	542,771.43	22,500.00	95,200.00	1.22
ศูนย์เรียนรู้	1	100,000.00	0.00	100,000.00	100,000.00	20,000.00	2.20

5.3 จังหวัดพังงา

จากผลการศึกษาโดยการประชุมกลุ่มในจังหวัดผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดพังงา ได้นำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ดังนี้ ทะเลหมอกภูตาคอ น้ำพุร้อนกะปง The Little Amazon ของคลองสังข์เหนือ เมืองเก่าตะกั่วป่า เกาะขาวน้อย ดังแสดงรูปภาพ ในภาคผนวก ข

ดังนั้นจึงได้ลงพื้นที่อีกครั้งเพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจในเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ โดยผลจากการเก็บแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงอันได้แก่ ธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึก ขนส่ง และสถานบันเทิง ได้แบบสอบถามมาประมาณ 55 ชุด ลักษณะสถานประกอบการจะเป็นขนาดเล็ก และกลาง และเป็นพื้นที่ของชุมชนที่มีการประกอบการท่องเที่ยวอันเป็นเกาะ โดยเฉพาะ เกาะขาวน้อย และเกาะขาวใหญ่ ผลการศึกษาประเมินมูลค่าเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ตามคำแนะนำของผู้ประกอบการมีดังนี้

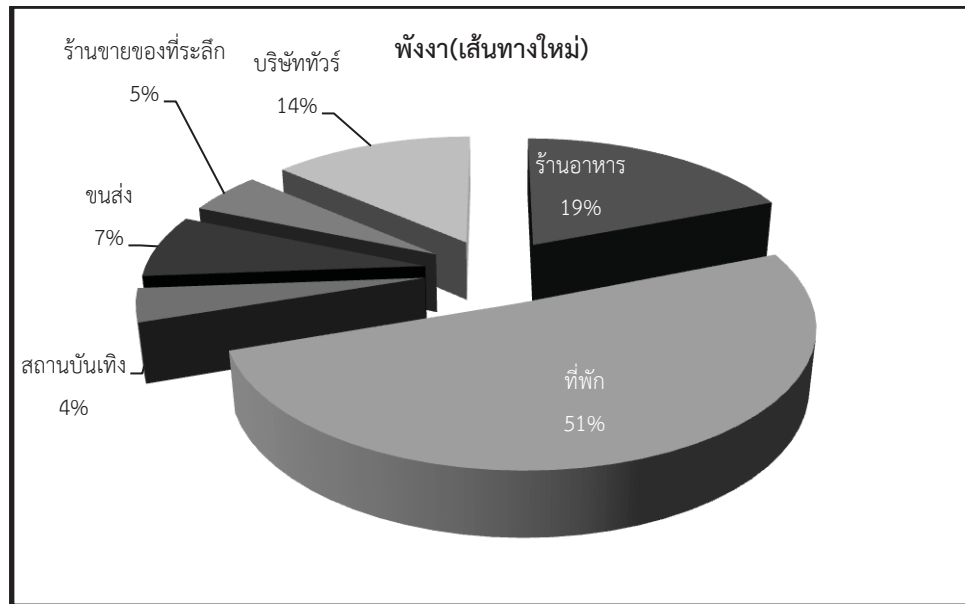
จากแบบสอบถามผู้ประกอบการ 55 รายใน 6 ประเภทธุรกิจของจังหวัดพังงาพบว่า ธุรกิจที่พักมีรายได้เฉลี่ยต่อปี สูงสุด รองลงมาก็คือ ร้านอาหาร บริษัททัวร์ และขนส่ง ตามลำดับ ซึ่งธุรกิจสถานบันเทิงมีรายได้เฉลี่ยน้อยที่สุด รายได้ในแต่ละประเภทมีค่าแตกต่างทางสถิติ เท่ากับ .000 ถือว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ 100 % ดังแสดงในตาราง 5.3.1

ตารางที่ 5.3.1 รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยวของจังหวัดพังงา (เส้นทางใหม่)

ประเภท	N	รายได้เฉลี่ยต่อปี
ร้านอาหาร	15	588,588.24
ที่พัก	20	1,567,800.00
สถานบันเทิง	3	123,000.00
ขนส่ง	11	234,000.00
ร้านขายของที่ระลึก	3	156,000.00
บริษัททัวร์	3	420,000.00
	55	

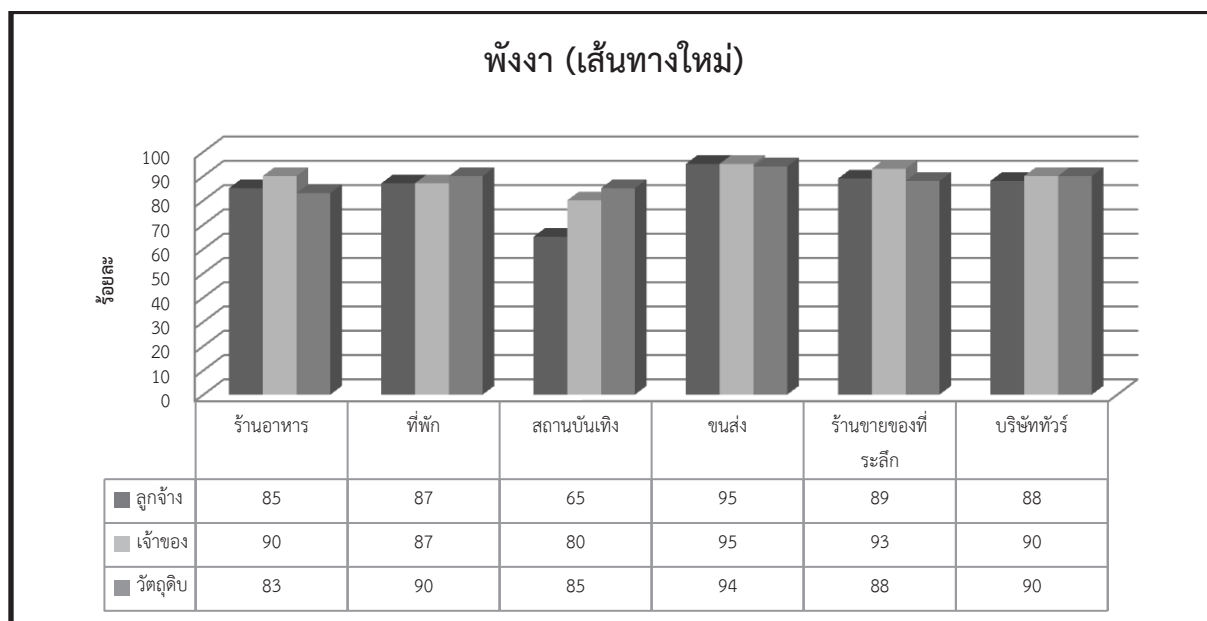
Chi-Square Sig = .000

สัดส่วนการกระจายในธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดพังงา พบว่า ธุรกิจที่พักมีสัดส่วนการกระจายรายได้ธุรกิจท่องเที่ยวสูงสุดถึงร้อยละ 51 รองลงมา คือ ร้านอาหารมีสัดส่วนร้อยละ 19 บริษัททัวร์ ขนส่ง และร้านขายของที่ระลึกมีสัดส่วนร้อยละ 14, 7 และ 5 ตามลำดับ ในส่วนของสถานบันเทิงมีสัดส่วนที่น้อยที่สุด มีการกระจายเพียงร้อยละ 4 ดังแสดงในรูปภาพที่ 5.3.1

ภาพที่ 5.3.1 สัดส่วนการกระจายรายได้ในจังหวัดจังหวัดพังงา (เส้นทางใหม่)

สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุดิบในจังหวัดพังงาซึ่งมีผลต่อการเพิ่มรายได้ของคนในท้องถิ่นและการไหลออกของรายได้ จากแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่า ผู้ประกอบการในจังหวัดพังงาส่วนใหญ่ร้อยละ 80 ขึ้นไปเป็นคนในถิ่น ส่วนลูกจ้างในธุรกิจต่าง ๆ ร้อยละ 85 ขึ้นไปก็เป็นคนในถิ่น ยกเว้นสถานบันเทิงมีลูกจ้างเป็นคนต่างถิ่นคิดเป็นร้อยละ 65 และเป็นที่น่าสังเกตว่าวัตถุดิบในท้องถิ่นได้มีการนำไปใช้กับธุรกิจทุกประเภทไม่ต่ำกว่า 83 % โดยเฉพาะธุรกิจการขนส่งซึ่งมีสัดส่วนการใช้วัตถุดิบในถิ่นถึงร้อยละ 94 ดังแสดงในรูปภาพที่ 5.3.2

ภาพที่ 5.3.2 สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุดิบในจังหวัดพังงา (เส้นทางใหม่)

จากผลการศึกษาแสดงรายได้จากการท่องเที่ยวในผู้ประกอบการ 6 ประเภท ธุรกิจที่พักมีรายได้สูงสุด และธุรกิจสถานบันเทิงนั้นมีรายได้ต่ำสุด ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่เมื่อวิเคราะห์หาการไหลออกของรายได้ อันเกิดจากการใช้วัตถุดิบภายนอกและการจ้างงานนอกจังหวัดพบว่า สถานบันเทิงมีการไหลออกของรายได้สูงสุด ร้อยละ 33.02 รองลงมาคือร้านอาหารมีสัดส่วน ร้อยละ 12.21 ในขณะที่ธุรกิจที่พักมีการไหลออกของรายได้เป็นน้อยที่สุด เพียงร้อยละ 3.36 ดังแสดงในตาราง 5.3.2

เมื่อวิเคราะห์ตัวชี้วัดต้นทุนทางการท่องเที่ยวซึ่งมาจาก รายได้ทางตรง รายได้ทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้พบว่า ผู้ประกอบการสถานบันเทิงในจังหวัดพังงามีตัวชี้วัดทางการท่องเที่ยวสูงสุด คือเมื่อมีรายได้จากนักท่องเที่ยว 1 บาทสามารถสร้างรายได้ให้แก่แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดพังงาเท่ากับ 2.79 บาท รองลงมาคือผู้ประกอบการร้านอาหารเท่ากับ 1.87 บาท ขนส่ง เท่ากับ 1.64 บาท บริษัททัวร์เท่ากับ 1.63 บาท ร้านขายของที่ระลึก เท่ากับ 1.59 บาทและต่ำสุดคือผู้ประกอบการธุรกิจที่พักเท่ากับ 1.23 บาท ตามลำดับดังแสดงในตาราง 5.3.2 ด้านล่างนี้

ตารางที่ 5.3.2 แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดพังงา (เส้นทางใหม่)

ประ เภท	n	Income	Leak- out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	15	588,588.24	12.21	311,750.00	311,750.00	173,475.54	1.87
ที่พัก	20	1,567,800.00	3.36	301,182.00	301,182.00	58,454.26	1.23
สถาน บันเทิง	3	123,000.00	33.02	105,750.00	105,750.00	98,193.94	2.79
ขนส่ง	11	234,000.00	3.48	102,500.00	102,500.00	45,511.15	1.64
ร้านขายของ ที่ระลึก	3	156,000.00	6.79	63,300.00	63,300.00	26,360.42	1.59
บริษัททัวร์	3	420,000.00	7.12	180,200.00	180,200.00	79,107.48	1.63

5.4 จังหวัดนครศรีธรรมราช

จากผลการศึกษาโดยการประชุมกลุ่มในจังหวัดผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้นำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวที่เป็นอยู่เดิม แต่เพียงเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนเข้าไปดังนี้ วัด พระธาตุ ปากพนัง และขนอม ดังแสดงในรูปภาพ ภาคผนวก ข

ดังนั้นจึงได้ลงพื้นที่อีกครั้งเพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจในเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ โดยผลจากการเก็บแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงอันได้แก่ ธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึก ขนส่ง และสถานบันเทิง ได้แบบสอบถามมาประมาณ 50 ชุด ลักษณะสถานประกอบการจะเป็นขนาดเล็ก และกลาง และเป็นพื้นที่ของชุมชน และสถานประกอบการที่เชื่อมโยงกับธุรกิจท่องเที่ยวชุมชน เช่น บ้านหนังตะลุง ร้านของที่ระลึก สิบสองนักษัตร และเครื่องดนตรีเงินที่เป็นผลิตภัณฑ์ผลิตในชุมชน ที่ที่มีการประกอบการใหญ่ ผลการศึกษาประเมินมูลค่าเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ตามคำแนะนำของผู้ประกอบการมีดังนี้

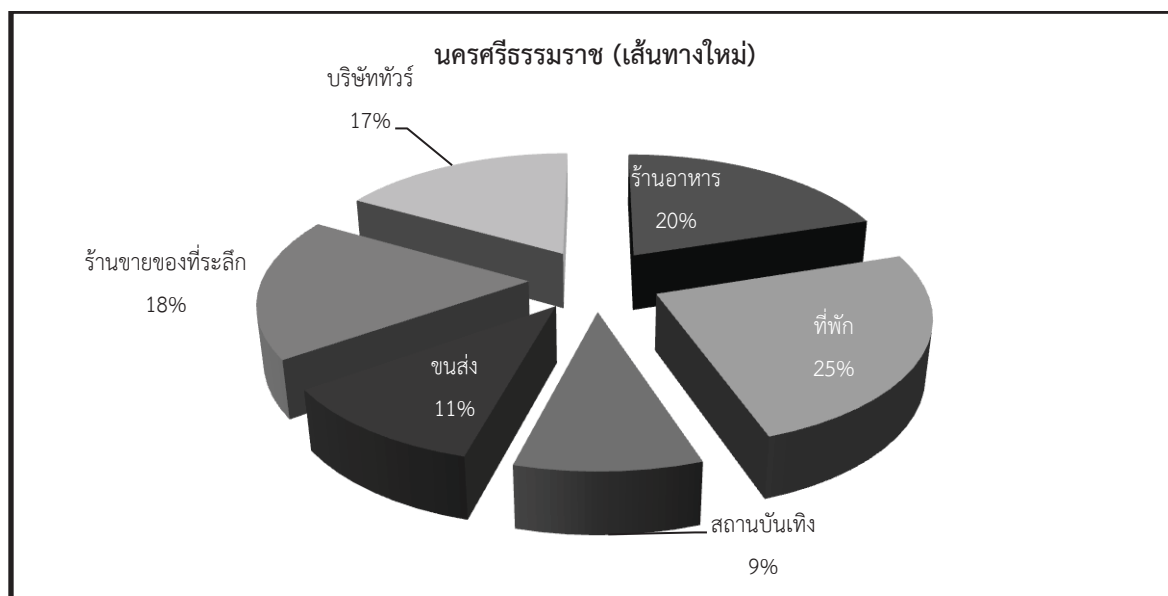
จากแบบสอบถามผู้ประกอบการ 50 ราย 6 ประเภทในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ธุรกิจที่พักมีรายได้เฉลี่ยต่อปี สูงสุด รองลงมาคือ ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก บริษัททัวร์ ขนส่งและสถานบันเทิง มีรายได้เฉลี่ยต่อปีน้อยที่สุด ซึ่งรายได้ในแต่ละประเภทมีค่าแตกต่างทางสถิติ เท่ากับ .056 ถือว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ 100 เปอร์เซนต์ ดังแสดงในตาราง 5.4.1

ตารางที่ 5.4.1 รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช (เส้นทางใหม่)

ประเภท	N	รายได้เฉลี่ยต่อปี
ที่พัก	20	563,207.08
ร้านอาหาร	10	453,863.00
ร้านขายของที่ระลึก	10	410,000.00
บริษัททัวร์	5	380,000.00
ขนส่ง	3	250,000.00
สถานบันเทิง	2	212,409.00
	50	

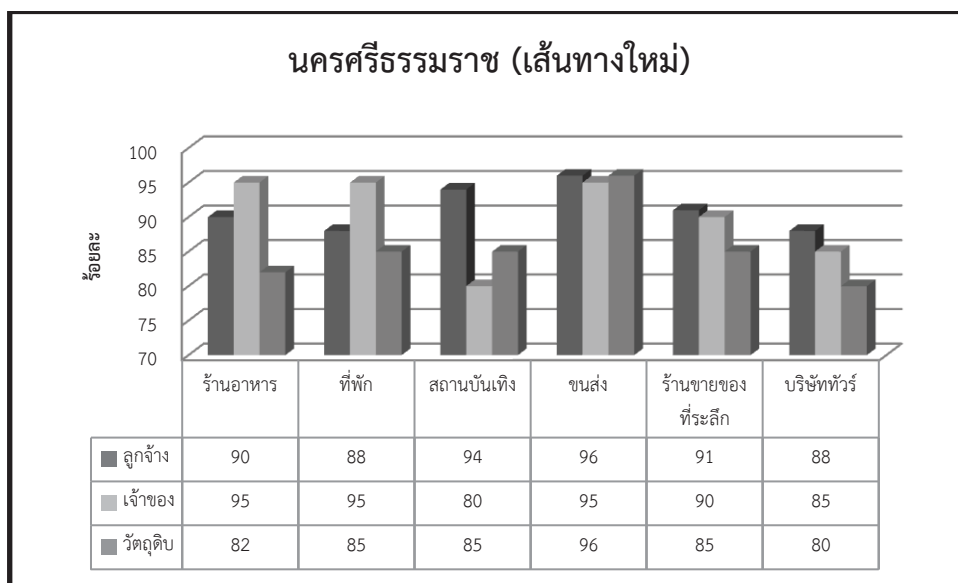
Chi-Square Sig = .056

สัดส่วนการกระจายในธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า คือ ธุรกิจที่พักมีสัดส่วนการกระจายรายได้สูงสุดถึงร้อยละ 25 รองลงมา คือ ร้านอาหารมีสัดส่วนร้อยละ 20 ร้านขายของที่ระลึกบริษัททัวร์ และการขนส่งร้อยละ 18, 17 และ 11 ตามลำดับ ในส่วนของสถานบันเทิงมีสัดส่วนการกระจายรายได้ต่ำที่สุด เพียงร้อยละ 9 ดังแสดงในรูปภาพที่ 5.4.1

ภาพที่ 5.4.1 สัดส่วนการกระจายรายได้ในจังหวัดนครศรีธรรมราช (เส้นทางใหม่)

สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุดิบในจังหวัดนครศรีธรรมราชซึ่งมีผลต่อการเพิ่มรายได้ของคนในท้องถิ่นและการไหลออกของรายได้ จากแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่า ธุรกิจขนส่งและธุรกิจร้านอาหาร เจ้าของจะเป็นคนในถิ่น ร้อยละ 95 และมีลูกจ้างเป็นคนในถิ่นถึง ร้อยละ 96 และ 90 ตามลำดับและวัตถุดิบในท้องถิ่นได้มีการนำไปใช้กับธุรกิจถึงร้อยละ 96 ในส่วนของธุรกิจทัวร์เป็นที่น่าสังเกตว่าเจ้าของเป็นคนในถิ่นมี ร้อยละ 85 และมีการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น ร้อยละ 80 และมีลูกจ้างส่วนใหญ่เป็นคนในถิ่นถึงร้อยละ 88 สำหรับสถานประกอบการอื่นๆ ก็มีการจ้างงาน และจัดหาวัตถุดิบในจังหวัดลดหลั่นกันไปตามลำดับดังแสดงในรูปภาพที่ 5.4.2

ภาพที่ 5.4.2 สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุประสงค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช (เส้นทางใหม่)

จากผลการศึกษา แสดงรายได้จากการท่องเที่ยวในผู้ประกอบการ 6 ประเภท ธุรกิจที่พักมีรายได้สูงสุดและสถานบันเทิงมีรายได้ต่ำสุด ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่เมื่อวิเคราะห์การไหลออกของรายได้อันเกิดจากการใช้วัตถุประสงค์ภายนอกและการจ้างงานนอกจังหวัดพบว่า สถานบันเทิงมีการไหลออกของรายได้เป็นสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 13 รองลงมาคือบริษัททัวร์และขนส่ง มีการไหลออกของรายได้เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 12 ในขณะที่ร้านขายของที่ระลึกมีการไหลออกของรายได้น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4 ดังแสดงในตาราง 5.4.2

เมื่อวิเคราะห์ตัวชี้วัดทางการท่องเที่ยวซึ่งมาจาก รายได้ทางตรง รายได้ทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้พบว่า ผู้ประกอบการสถานบันเทิงในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีตัวชี้วัดทางการท่องเที่ยวสูงสุด คือเมื่อมีรายได้จากนักท่องเที่ยว 1 บาทสามารถสร้างรายได้ให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชเท่ากับ 2.33 บาท รองลงมาคือผู้ประกอบการบริษัททัวร์เท่ากับ 2.32 บาท ร้านอาหาร เท่ากับ 2.28 บาท ผู้ประกอบการที่พัก เท่ากับ 2.27 บาท ร้านขายของที่ระลึกเท่ากับ 2.24 บาท และต่ำสุดคือผู้ประกอบการขนส่งเท่ากับ 2.12 ดังแสดงในตาราง ตารางที่ 5.4.2 ด้านล่างนี้

ตารางที่ 5.4.2 แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	10	453,863.00	8.00	326,781.36	326,781.36	91,498.78	2.28
ที่พัก	20	563,207.08	7.00	411,141.17	411,141.17	111,008.12	2.27
สถานบันเทิง	2	212,409.00	13.00	142,314.03	142,314.03	46,963.63	2.33
ขนส่ง	3	250,000.00	12.00	220,000.00	220,000.00	26,400.00	2.12
ร้านขายของที่ระลึก	10	410,000.00	4.00	311,600.00	311,600.00	74,784.00	2.24
บริษัททัวร์	5	380,000.00	12.00	258,400.00	258,400.00	82,688.00	2.32

5.5 จังหวัดสงขลา

จากผลการศึกษาโดยการประชุมกลุ่มในจังหวัดผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา ได้นำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ โดยเน้นกิจกรรมชุมชน และสถาปัตยกรรมชุมชน ดังแสดงในรูปภาพ ภาคผนวก ข

ดังนั้นนักวิจัยจึงได้ลงพื้นที่อีกครั้งเพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจในเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ โดยผลจากการเก็บแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงอันได้แก่ ธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึก ขนส่ง และสถานบันเทิง ได้แบบสอบถามมาประมาณ 80 ชุด ลักษณะสถานประกอบการจะเป็นของชุมชนเป็นหลัก และเป็นพื้นที่ของชุมชน เช่น ถนนนางงาม นครนอก นครใน อำเภอเมืองสงขลา ตลาดน้ำชุมชนคลองแดน อำเภอรโนด และวัดพะโค๊ะ อำเภอสะทิงพระ ร้านของที่ระลึกจะเน้นผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยเฉพาะอาหารและของฝากจากชุมชนที่ตั้งอยู่รายรอบแหล่งท่องเที่ยว ผลการศึกษาประเมินมูลค่าเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ตามคำแนะนำของผู้ประกอบการมีดังนี้

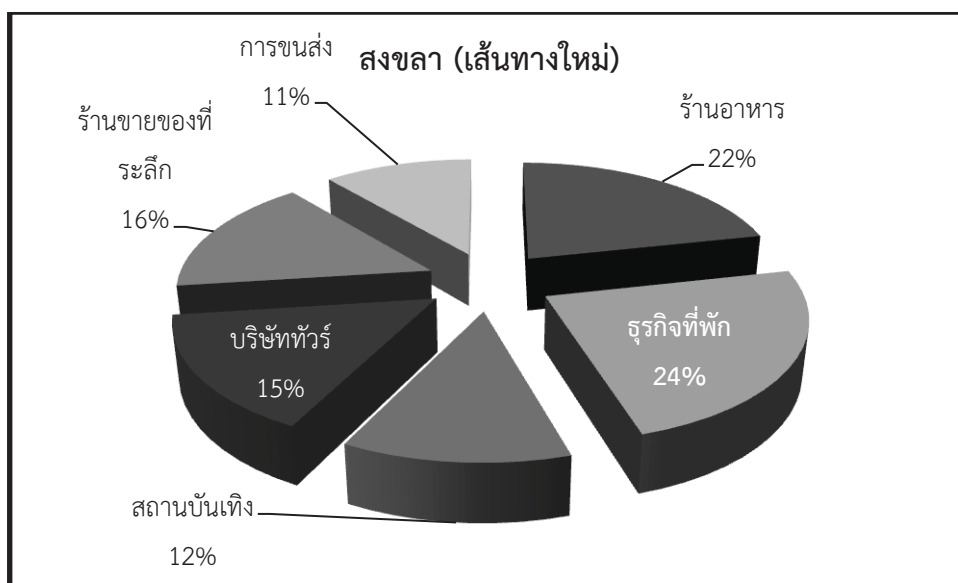
จากแบบสอบถามผู้ประกอบการ 80 ราย 6 ประเภทในจังหวัดสงขลา ที่พักมีรายได้เฉลี่ยต่อปีสูงสุด รองลงมาคือ ร้านขายของที่ระลึก ซึ่งรายได้ในแต่ละประเภทมีค่าแตกต่างทางสถิติ เท่ากับ .036 ถือว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ 100 เปอร์เซนต์ ดังแสดงในตาราง 5.5.1

ตารางที่ 5.5.1 รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา (เส้นทางใหม่)

ประเภท	n	รายได้เฉลี่ยต่อปี
ที่พัก	22	750,000.00
ร้านอาหาร	20	679,000.00
ร้านขายของที่ระลึก	22	500,780.00
บริษัททัวร์	4	489,000.00
สถานบันเทิง	2	377,500.00
การขนส่ง	10	351,036.00
รวม	80	

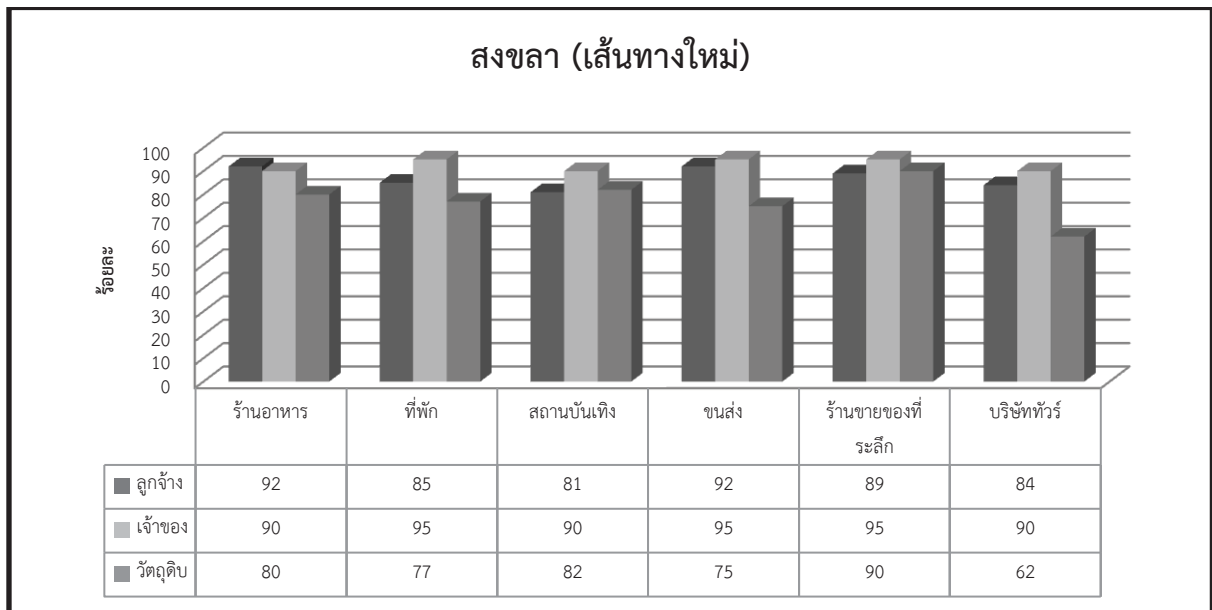
Chi-Square Sig = .036

สัดส่วนการกระจายในธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดสงขลา พบว่า คือ ธุรกิจที่พักมีสัดส่วนการกระจายรายได้สูงสุดถึงร้อยละ 24 รองลงมา คือ ร้านอาหารมีสัดส่วนร้อยละ 22 ร้านขายของที่ระลึก บริษัททัวร์ และ สถานบันเทิง มีสัดส่วนร้อยละ 16, 15 และ 12 ตามลำดับ ในส่วนของการขนส่งมีสัดส่วนการกระจายรายได้น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11 ดังแสดงในรูปภาพที่ 5.5.1

ภาพที่ 5.5.1 สัดส่วนการกระจายรายได้ในจังหวัดสงขลา จังหวัดสงขลา (เส้นทางใหม่)

สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุดิบในจังหวัดสงขลาซึ่งมีผลต่อการเพิ่มรายได้ของคนในท้องถิ่นและการไหลออกของรายได้ จากแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่า ธุรกิจที่พักและการขนส่ง เป็นกิจการของของคนในจังหวัดสงขลาเป็นเจ้าของเอง คิดเป็นร้อยละ 95 และร้านขายของที่ระลึก มีการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นคนในจังหวัดสงขลา ถึงร้อยละ 98.72 แต่วัตถุดิบในท้องถิ่นได้มีการนำไปใช้กับร้านขายของที่ระลึกเพียงร้อยละ 53 เท่านั้น ในส่วนของธุรกิจทัวร์เป็นที่น่าสังเกตว่าเจ้าของเป็นคนในจังหวัดสงขลาเอง คิดเป็นร้อยละ 90 และมีลูกจ้างส่วนใหญ่เป็นคนในจังหวัดสงขลา แต่มีการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นเพียงร้อยละ 65 เท่านั้น สำหรับสถานประกอบการอื่นๆ ก็มีการจ้างงาน และจัดหาวัตถุดิบในจังหวัดลดหลั่นกันไป ตามลำดับดังแสดงในรูปภาพที่ 5.5.2

ภาพที่ 5.5.2 สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัดดูดิบในจังหวัดสงขลา

จากผลการศึกษา แสดงรายได้จากการท่องเที่ยวในผู้ประกอบการ 6 ประเภทในจังหวัดสงขลา พบว่า ธุรกิจที่พักมีรายได้สูงสุดและการขนส่งมีรายได้ต่ำสุด ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่เมื่อวิเคราะห์การไหลออกของรายได้ อันเกิดจากการใช้วัดดูดิบภายนอกและการจ้างงานนอกจังหวัด พบว่า ธุรกิจสถานบันเทิงมีการไหลออกของรายได้ถึงร้อยละ 14.54 รองลงมาคือบริษัททัวร์มีสัดส่วนร้อยละ 10.17 ในขณะที่ธุรกิจขนส่งมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์น้อยที่สุด คือ 2.72 ดังแสดงในตาราง 5.5.2

เมื่อวิเคราะห์ตัวชี้วัดทางการท่องเที่ยวซึ่งมาจาก รายได้ทางตรง รายได้ทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้ พบว่า ผู้ประกอบการร้านอาหารในจังหวัดสงขลา มีตัวชี้วัดทางการท่องเที่ยวสูงสุด คือเมื่อมีรายได้จากนักท่องเที่ยว 1 บาท สามารถสร้างรายได้ให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลาเท่ากับ 1.60 บาท รองลงมาคือผู้ประกอบการที่พักเท่ากับ 1.51 บาท และต่ำสุด คือ ผู้ประกอบการร้านขายของที่ระลึก เท่ากับ 1.14 ดังแสดงในตาราง 5.5.2 ด้านล่างนี้

ตารางที่ 5.5.2 แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดสงขลา (เส้นทางใหม่)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	20	679,000.00	6.88	592,580.00	197,200.00	160,950.00	1.60
ที่พัก	22	750,000.00	8.10	670,179.70	183,820.00	160,630.40	1.51
สถาน บันเทิง	2	377,500.00	14.54	350,761.00	62,100.00	63,000.00	1.36
ขนส่ง	4	489,000.00	2.72	467,500.00	58,000.00	55,000.00	1.24
ร้านขาย ของที่ระลึก	22	500,780.00	2.80	490,850.00	36,600.00	33,900.00	1.14
บริษัททัวร์	10	351,036.00	10.17	336,876.00	16,800.00	95,200.00	1.33

5.6 จังหวัดระนอง

จากผลการศึกษาโดยการประชุมกลุ่มในจังหวัดผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง ได้นำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ โดยเน้นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ 3 เกาะ คือ เกาะญี่ปุ่น เกาะอ่าวเขาควาย เกาะค้างคาว น้ำตกบุญบันดาล คอคอดกระ น้ำตกบกราย และบริเวณหัวจักรรถไฟเก่าแก่ ดังแสดงรูปภาพ ในภาคผนวก ข

ดังนั้นนักวิจัยจึงได้ลงพื้นที่อีกครั้งเพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจในเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ โดยผลจากการเก็บแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงอันได้แก่ ธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึก ขนส่ง และสถานบันเทิง ได้แบบสอบถามมาประมาณ 50 ชุด ลักษณะสถานประกอบการจะเป็นของชุมชนเป็นหลักและเป็นพื้นที่ของชุมชน ผลการศึกษาประเมินมูลค่าเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ตามคำแนะนำของผู้ประกอบการมีดังนี้

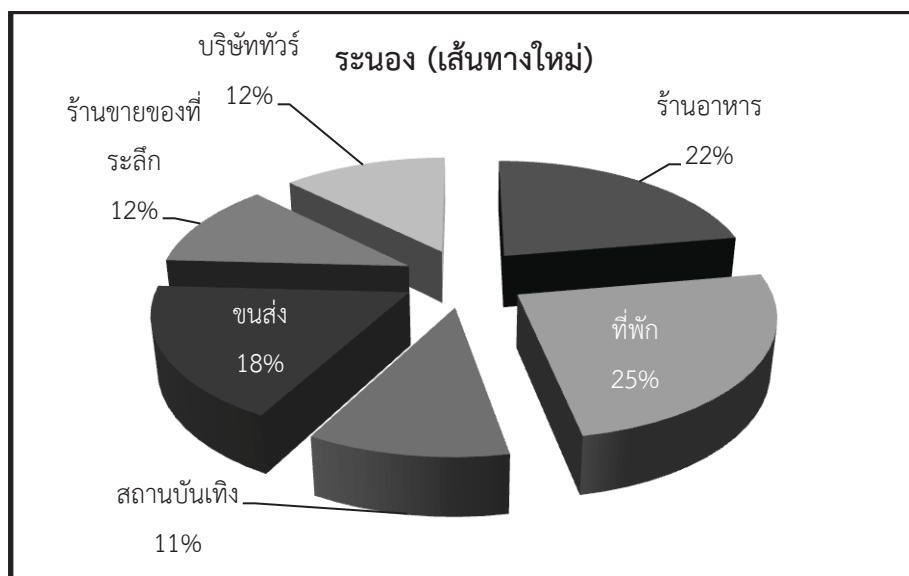
จากแบบสอบถามผู้ประกอบการ 50 ราย 6 ประเภทธุรกิจในจังหวัดระนองพบว่า ธุรกิจที่พักมีรายได้เฉลี่ยต่อปี สูงสุด รองลงมาคือ ร้านอาหาร การขนส่ง บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึก ตามลำดับ และสถานบันเทิงมีรายได้เฉลี่ยต่อยีน้อยที่สุด ซึ่งรายได้ในแต่ละประเภทมีค่าแตกต่างทางสถิติ เท่ากับ .007 ถือว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ 95 เปอร์เซนต์ ดังแสดงในตาราง 5.6.1

ตารางที่ 5.6.1 รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง (เส้นทางใหม่)

ประเภท	N	รายได้เฉลี่ยต่อปี
ร้านอาหาร	10	567,850.00
ที่พัก	18	632,500.00
สถานบันเทิง	2	275,000.00
ขนส่ง	9	460,000.00
ร้านขายของที่ระลึก	7	296,000.00
บริษัททัวร์	4	320,000.00
	50	

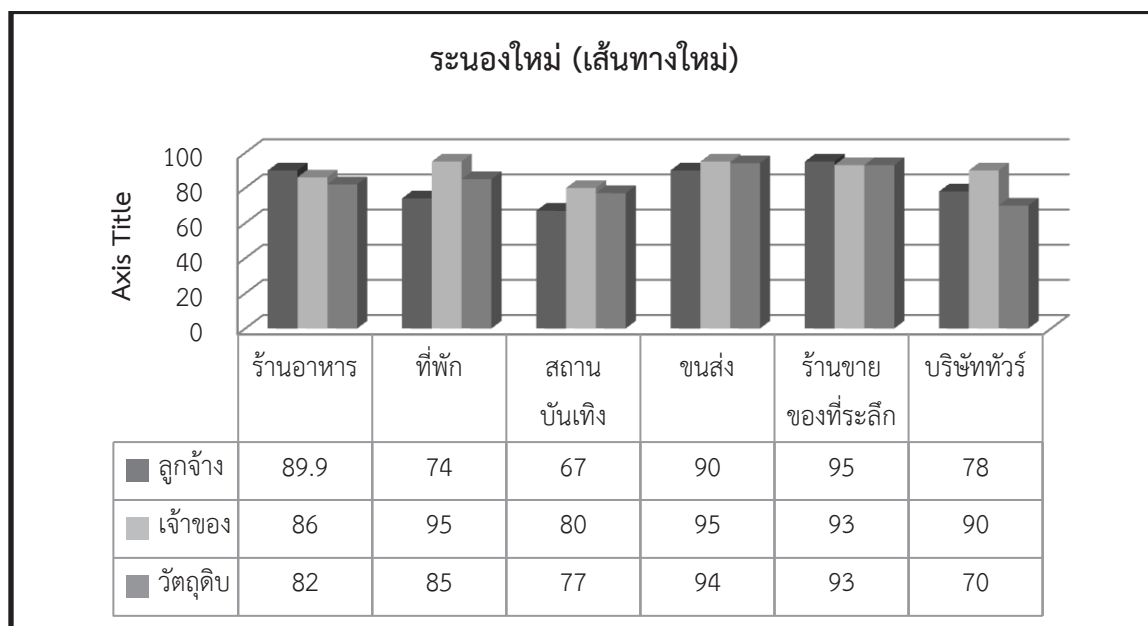
Chi-Square Sig = .007

สัดส่วนการกระจายในธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดระนอง พบว่า ธุรกิจที่พักมีสัดส่วนการกระจายรายได้สูงสุดถึงร้อยละ 25 รองลงมา คือ ร้านอาหารมีสัดส่วนร้อยละ 22 การขนส่ง บริษัททัวร์ และร้านขายของที่ระลึก มีสัดส่วนร้อยละ 18, 12 และ 12 ตามลำดับ ในส่วนของสถานบันเทิงมีสัดส่วนการกระจายรายได้ต่ำที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11 ดังแสดงในรูปภาพที่ 5.6.1

ภาพที่ 5.6.1 สัดส่วนการกระจายรายได้ในจังหวัดระนอง (เส้นทางใหม่)

สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุดิบในจังหวัดระนองซึ่งมีผลต่อการเพิ่มรายได้ของคนในท้องถิ่นและการไหลออกของรายได้ จากแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่า ผู้ประกอบการและลูกจ้างในจังหวัดระนองส่วนใหญ่ร้อยละ 80 ขึ้นไปเป็นคนในถิ่น ยกเว้นลูกจ้างของบริษัททัวร์ ที่พักและสถานบันเทิงเป็นคนในท้องถิ่นเพียงร้อยละ 78, 74 และ 67 ตามลำดับ ส่วนวัตถุดิบในท้องถิ่นได้มีการนำไปใช้กับธุรกิจทุกประเภทไม่ต่ำกว่า 88 % ยกเว้นสถานบันเทิงและบริษัททัวร์มีการนำวัตถุดิบไปใช้เพียงร้อยละ 77 และ 70 ตามลำดับ และสถานบันเทิงเป็นธุรกิจที่น่าสังเกตว่าผู้ประกอบการเป็นคนในถิ่นจังหวัดระนองร้อยละ 80 แต่มีการจ้างลูกจ้างในท้องถิ่นเพียงร้อยละ 67 และวัตถุดิบในท้องถิ่นได้มีการนำไปใช้กับธุรกิจสถานบันเทิงร้อยละ 77 เท่านั้น ดังแสดงในรูปภาพที่ 5.6.2

ภาพที่ 5.6.2 สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัดถุดิบจังหวัดระนอง (เส้นทางใหม่)

จากผลการศึกษา แสดงรายได้จากการท่องเที่ยวในผู้ประกอบการ 6 ประเภทธุรกิจในจังหวัดระนอง พบว่า ธุรกิจที่พักมีรายได้สูงสุดและสถานบ้านเทิงมีรายได้ต่ำสุด ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่เมื่อวิเคราะห์การไหลออกของรายได้ อันเกิดจากการใช้วัดถุดิบภายนอกและการจ้างงานนอกจังหวัด พบว่า สถานบ้านเทิงมีการไหลออกของรายได้สูงสุดถึงร้อยละ 14.77 รองลงมาคือร้านอาหารมีสัดส่วนร้อยละ 12.65 ในขณะที่ธุรกิจขนส่งมีการไหลออกของรายได้ต่ำที่สุด เพียงร้อยละ 1.77 ดังแสดงในตาราง 5.6.2

เมื่อวิเคราะห์ตัวชี้วัดคุณภาพทางการท่องเที่ยวซึ่งมาจาก รายได้ทางตรง รายได้ทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้ พบว่า ผู้ประกอบการบริษัททั่วไปในจังหวัดระนองมีตัวชี้วัดคุณภาพทางการท่องเที่ยวสูงสุด คือเมื่อมีรายได้จากนักท่องเที่ยว 1 บาท สามารถสร้างรายได้ให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนองเท่ากับ 1.92 บาท รองลงมาคือผู้ประกอบการร้านอาหารเท่ากับ 1.91 บาท ที่พักเท่ากับ 1.73 สถานบ้านเทิง เท่ากับ 1.56 การขนส่งเท่ากับ 1.27 และต่ำสุด คือ ผู้ประกอบการร้านขายของทะเลเท่ากับ 1.26 ดังแสดงในตาราง 5.6.2 ด้านล่างนี้

ตารางที่ 5.6.2 แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดระนอง (เส้นทางใหม่)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	10	567,850.00	12.65	539,502.50	311,750.00	180,143.86	1.91
ที่พัก	18	632,500.00	8.34	616,521.80	301,182.00	147,132.83	1.73
สถาน บันเทิง	2	275,000.00	14.77	265,887.50	105,750.00	42,059.38	1.56
ขนส่ง	9	460,000.00	1.77	456,850.00	102,500.00	22,997.15	1.27
ร้านขาย ของที่ ระลึก	7	296,000.00	3.58	292,004.00	63,300.00	13,722.04	1.26
บริษัททัวร์	4	320,000.00	9.35	310,480.00	180,200.00	104,586.58	1.92

5.7 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากผลการศึกษาโดยการประชุมกลุ่มในจังหวัดผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้นำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ โดยเน้นกิจกรรมชุมชน และเส้นทางท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ดังนี้ อุทยานแห่งชาติที่อยู่ใกล้ชุมชน เช่นอุทยานแห่งชาติใต้ร่มเย็น ถ้ำมึน ถ้ำมึน นาสาร รวมทั้งแหล่งชุมชนวิวของที่พักทำเรือไปจะเดินทางไปสู่เกาะสมุย ท่าเทียบเรือหน้าทอน บ้านบางรักษ์ และ ท่าเทียบเรือราชาศิริ ชุมชนบางมะขาม ชุมชนบ้านปลายแหลม เกาะสมุย ดังแสดงรูปภาพ ในภาคผนวก ข

ดังนั้นนักวิจัยจึงได้ลงพื้นที่อีกครั้งเพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจในเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ โดยผลจากการเก็บแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงอันได้แก่ ธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึก ขนส่ง และสถานบันเทิง ได้แบบสอบถามมาประมาณ 60 ชุด ลักษณะสถานประกอบการจะเป็นของชุมชนส่วนมาก ผลการศึกษาประเมินมูลค่าเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ตามคำแนะนำของผู้ประกอบการมีดังนี้

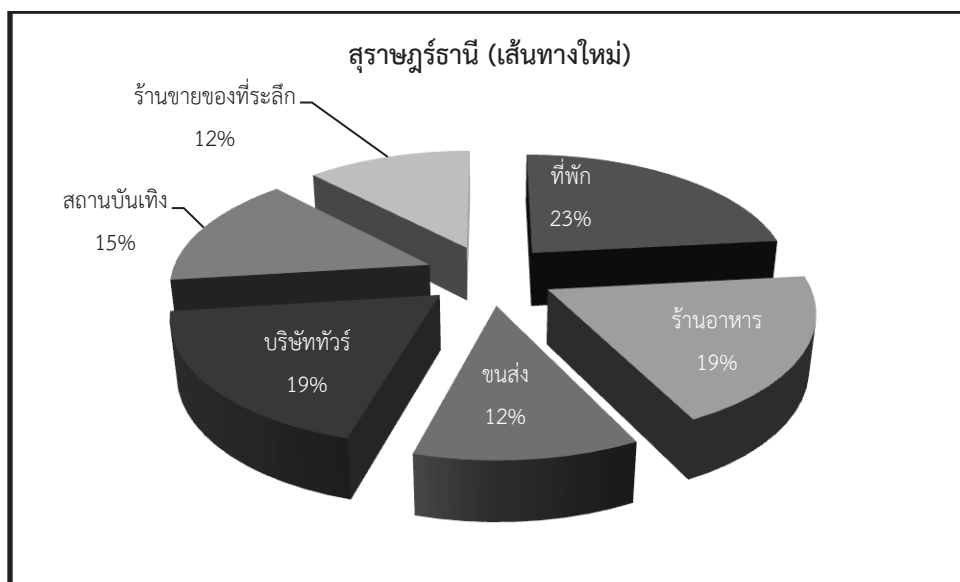
จากแบบสอบถามผู้ประกอบการ 60 ราย 6 ประเภทธุรกิจในจังหวัดระนองพบว่า ธุรกิจที่พักมีรายได้เฉลี่ยต่อปี สูงสุด รองลงมาก็คือ ร้านอาหาร บริษัททัวร์ สถานบันเทิง ร้านขายของที่ระลึก ตามลำดับ และธุรกิจขนส่งมีรายได้เฉลี่ยต่ำน้อยที่สุด ซึ่งรายได้ในแต่ละประเภทมีค่าแตกต่างทางสถิติ เท่ากับ .011 ถือว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ 95 เปอร์เซนต์ ดังแสดงในตาราง 5.7.1

ตารางที่ 5.7.1 รายได้เฉลี่ยต่อปีจากการท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี (เส้นทางใหม่)

ประเภท	n	รายได้เฉลี่ยต่อปี
ที่พัก	20	1,020,080.00
ร้านอาหาร	15	850,780.00
ขนส่ง	8	507,890.00
บริษัททัวร์	7	820,000.00
สถานบันเทิง	3	650,000.00
ร้านขายของที่ระลึก	7	533,000.00
รวม	60	

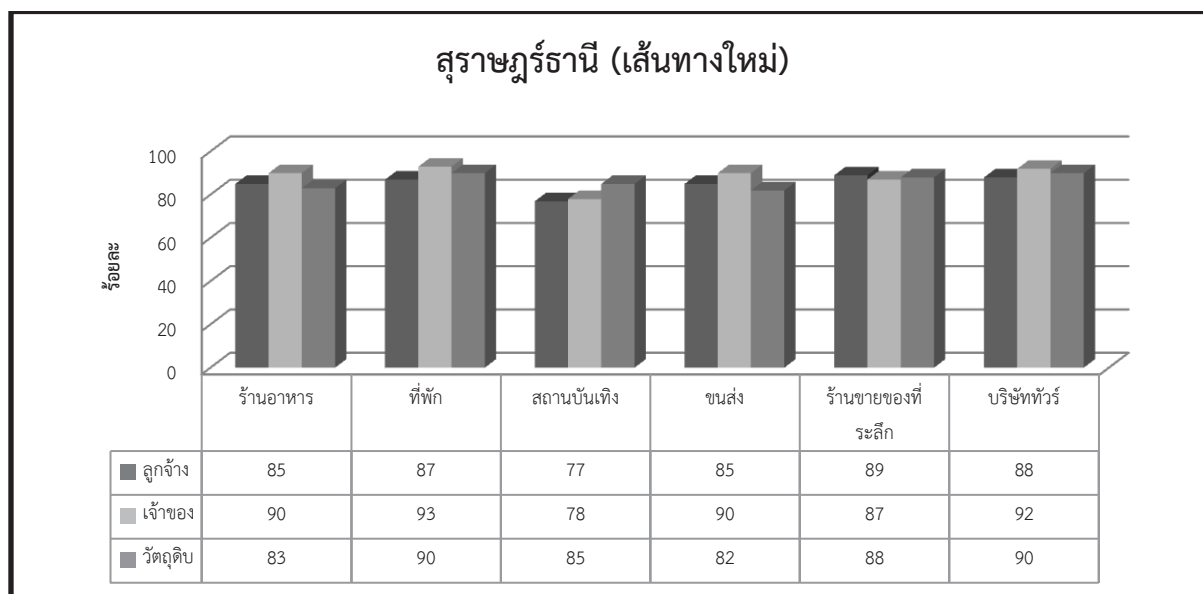
Chi-Square Sig = .011

สัดส่วนการกระจายในธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ธุรกิจที่พักมีสัดส่วนการกระจายรายได้สูงสุดถึงร้อยละ 23 รองลงมา คือ ร้านอาหารและบริษัททัวร์มีสัดส่วนเท่ากันร้อยละ 19 สถานบันเทิงมีสัดส่วนร้อยละ 15 และในส่วนของร้านขายของที่ระลึกและการขนส่ง มีสัดส่วนการกระจายรายได้น้อยที่สุดเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 12 ดังแสดงในรูปภาพที่ 5.7.1

ภาพที่ 5.7.1 สัดส่วนการกระจายรายได้ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีจังหวัดสุราษฎร์ธานี (เส้นทางใหม่)

สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัตถุดิบในจังหวัดสุราษฎร์ธานีซึ่งมีผลต่อการเพิ่มรายได้ของคนในท้องถิ่นและการไหลออกของรายได้ จากแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่า ผู้ประกอบการและลูกจ้างในจังหวัดสุราษฎร์ธานีส่วนใหญ่ร้อยละ 85 ขึ้นไปเป็นคนในถิ่น ยกเว้นผู้ประกอบการและลูกจ้างของสถานบันเทิงเป็นคนในท้องถิ่นเพียงร้อยละ 78 และ 77 ตามลำดับ ส่วนวัตถุดิบในท้องถิ่นได้มีการนำไปใช้กับธุรกิจทุกประเภทไม่ต่ำกว่า 80 % ในส่วนของที่พักเป็นธุรกิจที่น่าสังเกตว่าผู้ประกอบการเป็นคนในถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานีเพียงร้อยละ 78 และมีการจ้างลูกจ้างในท้องถิ่นร้อยละ 77 และวัตถุดิบในท้องถิ่นได้มีการนำไปใช้กับธุรกิจนี้เพียงร้อยละ 85 สำหรับสถานประกอบการอื่นๆ ก็มีการจ้างงาน และจัดหาวัตถุดิบในจังหวัดลดหลั่นกันไปตามลำดับดังแสดงในรูปภาพที่ 5.7.2

ภาพที่ 5.7.2 สัดส่วนผู้ประกอบการ การจ้างลูกจ้าง และวัดดูดิบในจังหวัดสุราษฎร์ธานีจังหวัดสุราษฎร์ธานี (เส้นทางใหม่)

จากผลการศึกษา แสดงรายได้จากการท่องเที่ยวในผู้ประกอบการ 6 ประเภทธุรกิจในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ธุรกิจที่พักมีรายได้สูงสุดและธุรกิจขนส่งมีรายได้ต่ำสุด ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่เมื่อวิเคราะห์การไหลออกของรายได้ อันเกิดจากการใช้วัดดูดิบภายนอกและการจ้างงานนอกจังหวัด พบว่า สถานบันเทิงมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุด คือ 10.86 รองลงมาคือ ธุรกิจที่พักมีสัดส่วน 7.04 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่บริษัทมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์น้อยที่สุดคือ 3.09 ดังแสดงในตาราง 5.7.2

เมื่อวิเคราะห์ตัววิถุณทางการท่องเที่ยวซึ่งมาจาก รายได้ทางตรง รายได้ทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้ พบว่า ผู้ประกอบการร้านอาหารในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีตัววิถุณทางการท่องเที่ยวสูงสุด คือ เมื่อมีรายได้จากนักท่องเที่ยว 1 บาท สามารถสร้างรายได้ให้แก่แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เท่ากับ 1.49 บาท รองลงมาคือ ผู้ประกอบการร้านขายของที่ระลึกเท่ากับ 1.46 บาท ที่พักเท่ากับ 1.41 บาท การขนส่งเท่ากับ 1.24 และบริษัทเท่ากับ 1.15 ตามลำดับ และตัววิถุณทางการท่องเที่ยวที่ต่ำที่สุด คือ ผู้ประกอบการสถานบันเทิงเท่ากับ 1.11 ดังแสดงในตาราง 5.7.2 ด้านล่างนี้

ตารางที่ 5.7.2 แสดงรายได้สุทธิ (Income) รัไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดสุราษฎร์ธานี (เส้นทางใหม่)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ที่พัก	20	1,020,080.00	7.04	991,732.50	311,750.00	97,998.26	1.41
ร้านอาหาร	15	850,780.00	6.20	834,801.80	301,182.00	108,661.24	1.49
ขนส่ง	8	507,890.00	5.71	499,587.50	100,350.00	20,156.87	1.24
บริษัททัวร์	7	820,000.00	3.09	809,650.00	107,500.00	14,273.14	1.15
สถาน บันเทิง	3	650,000.00	10.86	646,004.00	63,300.00	16,202.58	1.11
ร้านขาย ของที่ระลึก	7	533,000.00	5.61	523,480.00	180,200.00	62,031.10	1.46

บทที่ 6

อภิปราย และสรุปผลการศึกษา

การศึกษาการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวเดิม และเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ ในพื้นที่ 7 จังหวัดอันประกอบด้วย กระบี่ ภูเก็ต พังงา นครศรีธรรมราช สงขลา ระนอง และสุราษฎร์ธานี ในการเก็บข้อมูลทั้งสองรอบ คือรอบแรก ประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวเดิม ในแต่ละจังหวัด และรอบที่สอง ประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ โดยให้แบบสอบถามกระจายไปยังผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยว อันได้แก่ ที่พัก ร้านอาหาร สถานบันเทิง บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึก ขนส่ง รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ในแต่ละจังหวัด และข้อมูลมาประมวลผลหามูลค่าทางเศรษฐกิจ อันได้แก่ รายได้ที่ไม่ได้หักกำไร การไหลออกของรายได้ รายได้ทางตรง รายได้ทางอ้อม รายได้ของปัจจัยการผลิตที่แรงงานหรือเจ้าของปัจจัยการผลิตที่ขายสินค้าให้แก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้รับ และตัวคุณทวีของการท่องเที่ยว ซึ่งผลการวิจัยใน 7 จังหวัดได้แสดงออกมาในเชิงเปรียบเทียบมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางเดิม และเส้นทางใหม่ ว่ามีข้อแตกต่าง และเหมือนกันอย่างไร รวมทั้งปัญหาโดยรวมได้จากเสนอจากตลาดปลายเปิดในแบบสอบถามของการส่งเสริมมูลค่าทางเศรษฐกิจโดยรวมของเส้นทางท่องเที่ยวเดิม และใหม่ ดังการอภิปรายผลต่อไปนี้

6.1 จังหวัดกระบี่

จากผลการศึกษาโดยการลงพื้นที่สอบถามผู้ประกอบการท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวขุดนิคมของจังหวัดกระบี่ อันได้แก่ อ. เมือง อ่าวนาง และ เกาะลันตา ทัวร์ 4 เกาะ ทะเลแหวก ทัวร์หมู่เกาะพีพี-อ่าวมาหยา โดยท่องเที่ยว เกาะ ปิละ โล๊ะซามะ ถ้ำไวกิ้ง เกาะพีพีดอน เกาะไม้ไผ่ อ่าวลิง กองหินกลาง หมู่เกาะห้อง และท่องเที่ยวทะเลใน โดยสัดส่วนรายได้ตกอยู่กับธุรกิจที่พักร้อยละ 35 บริษัททัวร์ ร้อยละ 19 และสถานบันเทิง ร้อยละ 14 และน้อยสุดคือร้านอาหาร ร้อยละ แต่เมื่อมีการจัดประชุมกลุ่มย่อย ผู้ประกอบการในจังหวัดกระบี่ และได้เสนอเส้นทางใหม่เสริมจากเส้นทางเก่า อันได้แก่ เขาขนานน้ำ ถนนคนเดิน น้ำตกร้อนคลองท่อม ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวในระดับชุมชน พบว่า สัดส่วนการกระจายรายได้ ตกอยู่กับธุรกิจที่พัก ถึงเป็นร้อยละ 28 บริษัททัวร์ร้อยละ 21 ร้านอาหารและการขนส่ง เท่ากัน ร้อยละ 18 และน้อยที่สุด คือ

ธุรกิจสถานบันเทิงเพียง ร้อยละ 9 ซึ่งลำดับความสำคัญของสัดส่วนนี้ยังเหมือนเดิมคือธุรกิจที่พัก และบริษัททัวร์ แต่เปอร์เซ็นต์การกระจาย ไปยังภาคธุรกิจอื่นในเส้นทางใหม่จะกระจายดีกว่า เพราะ เปอร์เซ็นต์ความต่างของธุรกิจที่มีรายได้สูงสุดกับต่ำสุดลดลง

หากมองถึงผลการศึกษาด้าน ไหลออกของรายได้ (Leak-out) ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของจังหวัดกระบี่ ระหว่างเส้นทางเดิม และเส้นทางใหม่ ซึ่งถือว่าเป็นสาระสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการพัฒนา พบว่า ในเส้นทางเดิม ร้านอาหารมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดคือ 12.99 ในขณะที่การขนส่งซึ่งเป็นผู้ประกอบการรับจ้าง และเรือรับจ้างในจังหวัดมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์น้อยที่สุดคือ 2.41 และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) คือ ผู้ประกอบการร้านอาหาร ในจังหวัดกระบี่ที่จะได้รายได้จากนักท่องเที่ยว 1 บาท สามารถสร้างรายได้ให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่ เท่ากับ 2.10 บาท ที่พัก เท่ากับ 2.01 บาท ร้านขายของที่ระลึกเท่ากับ 2.00 บาท บริษัททัวร์ เท่ากับ 1.99 บาท ขนส่งเท่ากับ 1.98 บาท และสถานบันเทิง 1.97 แต่เมื่อมาดูเส้นทางใหม่ พบว่า การไหลออกของรายได้ อันเกิดจากการใช้วัตถุดิบภายนอก และจ้างงานนอกจังหวัด พบว่า ธุรกิจบันเทิงมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดคือ 12.31 ในขณะที่การขนส่งซึ่งเป็นผู้ประกอบการรับจ้าง และเรือรับจ้างในจังหวัดมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์น้อยที่สุดคือ 2.72 และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) คือ ร้านอาหาร ในจังหวัดกระบี่ที่จะได้รายได้จากนักท่องเที่ยว 1 บาท สามารถสร้างรายได้ให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่ เท่ากับ 1.74 บาท สถานบันเทิง 1.73 บาท ร้านขายของที่ระลึก 1.46 บาท ที่พัก เท่ากับ 1.45 บาท บริษัททัวร์ เท่ากับ 1.27 บาท และขนส่งเท่ากับ 1.13 แสดงให้เห็นว่า ในเส้นทางเดิม ผู้ประกอบการร้านอาหาร มีการไหลออกของรายได้จากการซื้อวัตถุดิบ และจ้างแรงงานนอกสูงสุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ตกเป็นของธุรกิจบันเทิง แต่อย่างไรก็ตาม ตัวทวีคูณทางการท่องเที่ยวของกระบี่ ในธุรกิจร้านอาหาร ไม่ว่าเส้นทางใหม่ หรือเส้นทางเดิม ก่อให้เกิดการทวีในการใช้จ่ายใช้สอย และกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดสูงสุด ขนส่ง และบริษัทก็ยังค้อยในการกระตุ้นให้เกิดการเพิ่มทวีทั้งเส้นทางใหม่ และเก่า

ปัญหาด้านการท่องเที่ยวในเส้นทางเดิมและเส้นทางใหม่ ก็ไม่แตกต่างกัน คือ มีการย้าย Events ที่เคยจัดในเมืองไปอยู่อ่าวนาง (คนในอำเภอเมืองขาดรายได้) ไม่ได้มีการกระตุ้นนักท่องเที่ยวในพื้นที่ให้เที่ยวในพื้นที่ตัวเอง เช่น การสร้างสวนสาธารณะหาดพระแอะที่เกาะลันตา ไม่มีผู้มาเที่ยว ใช้ประโยชน์แค่เพียงที่ขึ้นเรือของนักท่องเที่ยว ต้องการให้มีมาตรฐานการกำหนดราคาทัวร์ที่ชัดเจน ยังไม่มีการรวมกลุ่ม

กำหนดราคา ราคาตามใจชอบของผู้ประกอบการส่วนบุคคล แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่ แต่บริษัททางภูเก็ตจะสามารถขายทัวร์ได้ดีกว่า โดยนำนักท่องเที่ยวมาค่าน้ำ แล้วนำนักท่องเที่ยวกลับไปพักที่ภูเก็ต

6.2 จังหวัดภูเก็ต

จากผลการศึกษาโดยการลงพื้นที่สอบถามผู้ประกอบการท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวอดนียมของจังหวัดภูเก็ต ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ได้แก่ หาดป่าตอง หาดกะรน หาดกะตะ หาดกมลา เกาะไม้ท่อน เกาะราชา เกาะรัง เกาะเฮ เกาะสิเหร่ น้ำตกบางแป น้ำตกกะทู้ น้ำตกโตนไทร ฯลฯ และสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และศาสนสถานที่สำคัญ ได้แก่ พระพุทธมิ่งมงคลเอกนาคคีรี วัดฉลอง ศาลเจ้าจุ้ยตุ่ย อนุสาวรีย์ท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร พิพิธภัณฑ์เหมืองแร่ พิพิธภัณฑ์ภูเก็ตไทยหัว นอกจากนี้ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจอื่นๆ เช่น ภูเก็ตแฟนตาซี พิพิธภัณฑ์เปลือกหอย สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ สวนสัตว์ภูเก็ต โดยสัดส่วนการกระจายรายได้ตกอยู่กับธุรกิจที่พักร้อยละ 34 สถานบันเทิงร้อยละ 18 ร้านอาหารร้อยละ 15 และน้อยที่สุดคือร้านขายของที่ระลึกร้อยละ 9 แต่เมื่อมีการจัดประชุมกลุ่มย่อยผู้ประกอบการในจังหวัดภูเก็ตได้เสนอเส้นทางท่องเที่ยวใหม่โดยเน้นเส้นทางพื้นที่ของชุมชน

สถาปัตยกรรมชิโนโปรตุกีส สถานที่สำคัญทางวัฒนธรรม และชุมชนหาดสิเหร่ เสริมเส้นทางท่องเที่ยวเดิม อีกทั้งค้นพบอีกหนึ่งประเภทธุรกิจที่น่าสนใจคือ ศูนย์เรียนรู้ ทำให้สัดส่วนการกระจายรายได้ใหม่ตกอยู่กับธุรกิจที่พักมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 21 รองลงมาคือ ธุรกิจร้านขายของที่ระลึกร้อยละ 20 ร้านอาหาร ธุรกิจขนส่ง บริษัททัวร์ และสถานบันเทิงร้อยละ 19, 18, 10 และ 10 ตามลำดับ และน้อยที่สุดคือ ศูนย์เรียนรู้ร้อยละ 2 ซึ่งจะเห็นได้ว่าลำดับความสำคัญของสัดส่วนการกระจายรายได้ก็ยังเหมือนเดิมคือธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร และธุรกิจขนส่ง แต่เปอร์เซ็นต์การกระจายไปยังภาคธุรกิจอื่นในเส้นทางใหม่จะกระจายดีกว่า เพราะเปอร์เซ็นต์ความต่างของธุรกิจที่มีรายได้สูงสุดกับต่ำสุดลดลง

หากมองถึงผลการศึกษาด้านไหลออกของรายได้ (Leak-out) และตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของจังหวัดภูเก็ต ระหว่างเส้นทางเดิมและเส้นทางใหม่ ซึ่งถือว่าเป็นสาระสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการพัฒนางานวิจัย พบว่า ในเส้นทางเดิม บริษัททัวร์มีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดคือ 23.96 ในขณะที่ร้านขายของที่ระลึกมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์น้อยที่สุดคือ 8.68 และเมื่อวิเคราะห์ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) พบว่า ผู้ประกอบการร้านขายของที่ระลึกในจังหวัดภูเก็ตมีตัวทวีคูณทางการท่องเที่ยวสูงสุด คือเมื่อมีรายได้จากนักท่องเที่ยว 1 บาทสามารถสร้างรายได้ให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตเท่ากับ

1.97 บาท ที่พักและการขนส่งเท่ากันเท่ากับ 1.96 บาท บริษัททัวร์เท่ากับ 1.95 บาท และต่ำสุดคือธุรกิจร้านอาหารและสถานบันเทิงเท่ากันเท่ากับ 1.92 บาท

แต่เมื่อมาพิจารณาเส้นทางใหม่ พบว่า การไหลออกของรายได้ อันเกิดจากการใช้วัตถุดิบภายนอก และจ้างงานภายนอกจังหวัดของบริษัททัวร์มีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดคือ 9.51 ในขณะที่ศูนย์เรียนรู้ไม่มีการไหลออกของรายได้ และตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของผู้ประกอบการศูนย์เรียนรู้ในจังหวัดภูเก็ตมีตัวทวีคูณทางการท่องเที่ยวสูงสุด คือเมื่อมีรายได้จากนักท่องเที่ยว 1 บาทสามารถสร้างรายได้ให้แก่แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตเท่ากับ 2.20 บาท ที่พักเท่ากับ 1.41 บาท ร้านอาหารเท่ากับ 1.40 บาท บริษัททัวร์เท่ากับ 1.26 บาท สถานบันเทิงเท่ากับ 1.22 บาท ร้านขายของที่ระลึกเท่ากับ 1.11 บาท และต่ำสุดคือธุรกิจขนส่งเท่ากับ 1.08 แสดงให้เห็นว่า ในเส้นทางเดิมผู้ประกอบการและลูกจ้างของบริษัททัวร์ส่วนใหญ่เป็นคนต่างถิ่นจึงทำให้มีการไหลออกของรายได้มากที่สุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ก็เป็นบริษัททัวร์เช่นเดียวกัน แต่มีการไหลออกของรายได้ภายนอกจังหวัดลดน้อยลง แต่อย่างไรก็ตาม ธุรกิจต่าง ๆ ในเส้นทางเดิมมีตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยวที่ใกล้เคียงกัน ต่างจากเส้นทางใหม่ที่ศูนย์เรียนรู้เป็นธุรกิจใหม่ที่เกิดการทวีคูณในการใช้จ่ายใช้สอยและกระตุ้นเศรษฐกิจมากกว่าภาคธุรกิจอื่น ๆ ของจังหวัดภูเก็ต

ปัญหาด้านการท่องเที่ยวในเส้นทางเดิมและเส้นทางใหม่ ก็ไม่แตกต่างกัน คือจำนวนนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้มีการควบคุม ทำให้เกิดการทำลายสถานที่ท่องเที่ยว ปัญหาการแข่งขันนักท่องเที่ยวของมาเฟียที่แท้ที่ปายดำในที่เจ้าถิ่น รดรับจ้างของบุคคลในพื้นที่ถูกข่มขู่ อาชญากรรมเพิ่มมากขึ้น ปัญหาขยะในเมืองที่ไม่ได้รับการดูแลอย่างจริงจัง ขาดการจัดระเบียบในตัวแหล่งท่องเที่ยว มีกลุ่มมิจฉาชีพ และวัยรุ่นดึกดำเข้ามาก่อความวุ่นวาย ไม่มีการประชาสัมพันธ์ร้านค้าชุมชน เพราะภาครัฐให้ความสนใจเฉพาะธุรกิจใหญ่ของจังหวัดภูเก็ต

6.3 จังหวัดพังงา

จากผลการศึกษาโดยการลงพื้นที่สอบถามผู้ประกอบการท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมของจังหวัดพังงา อันได้แก่ เกาะปันหยีและเขาตะปู คลองสองแพรก อ่าวพังงา เกาะสิมิลัน เกาะห้อง โดยสัดส่วนการกระจายรายได้ตกอยู่กับธุรกิจที่พักร้อยละ 34 สถานบันเทิงร้อยละ 18 ร้านอาหารร้อยละ 15 และน้อยที่สุดคือร้านขายของที่ระลึกร้อยละ 9 แต่เมื่อมีการจัดประชุมกลุ่มย่อย ผู้ประกอบการในจังหวัดพังงา และได้เสนอเส้นทางใหม่เสริมจากเส้นทางเก่า อันได้แก่ ทะเลหมอกภูตจ้อ น้ำพุร้อนกะปง The Little Amazon ของคลองสังข์เหนือ เมืองเก่าตะกั่วป่า เกาะข่าน้อยและเกาะขานใหญ่ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวในระดับชุมชน พบว่า สัดส่วนการกระจายรายได้ตกอยู่กับธุรกิจที่พักถึงร้อยละ 51 ร้านอาหารร้อยละ 19 บริษัททัวร์ร้อยละ 14 ขนส่งร้อยละ 7 ร้านขายของที่ระลึก 5 และน้อยที่สุดคือ สถานบันเทิงร้อยละ 4 ซึ่งจะเห็นว่าลำดับความสำคัญของสัดส่วนการกระจายรายได้ของเส้นทางใหม่เปลี่ยนแปลงไปจากเส้นทางเดิม โดยเฉพาะธุรกิจที่พักมีเปอร์เซ็นต์การกระจายรายได้สูงขึ้นเกือบเท่าตัว และเปอร์เซ็นต์การกระจายรายได้ไปยังภาคธุรกิจอื่นในเส้นทางใหม่จะกระจายน้อยกว่าเดิม เพราะเปอร์เซ็นต์ความต่างของธุรกิจที่มีรายได้สูงสุดกับต่ำสุดเพิ่มขึ้น

หากมองถึงผลการศึกษาด้าน ไหลออกของรายได้ (Leak-out) ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของจังหวัดพังงา ระหว่างเส้นทางเดิมและเส้นทางใหม่ ซึ่งถือว่าเป็นสาระสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการพัฒนางานวิจัย พบว่าร้านขายของที่ระลึกมีการไหลออกของรายได้ อันเกิดจากการใช้วัตถุดิบภายนอกและการจ้างงานนอกจังหวัดพังงาเป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดคือ 23.39 ในขณะที่ธุรกิจการขนส่งมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์น้อยที่สุดคือ 8.60 และตัวทวีคูณรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของผู้ประกอบการร้านขายของที่ระลึกในจังหวัดพังงา 1 บาท สามารถสร้างรายได้ให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดพังงาเท่ากับ 2.31 บาท ร้านอาหารเท่ากับ 2.17 บาท สถานบันเทิง เท่ากับ 2.12 บาท และต่ำสุดคือธุรกิจขนส่งเท่ากับ 2.09 บาท

แต่เมื่อมาดูเส้นทางใหม่ พบว่า การไหลออกของรายได้ อันเกิดจากการใช้วัตถุดิบภายนอก และจ้างงานนอกจังหวัดของธุรกิจสถานบันเทิงมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดคือ 33.02 ในขณะที่ธุรกิจที่พักมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์น้อยที่สุดคือ และตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของผู้ประกอบการสถานบันเทิงในจังหวัดพังงา 1 บาทสามารถสร้างรายได้ให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดพังงาเท่ากับ 2.79 บาท ร้านอาหารเท่ากับ 1.87 บาท ขนส่งเท่ากับ 1.64 บาท บริษัททัวร์

เท่ากับ 1.63 บาท ร้านขายของที่ระลึกเท่ากับ 1.59 บาทและต่ำสุดคือธุรกิจที่พักเท่ากับ 1.23 บาท แสดงให้เห็นว่า ในเส้นทางเดิม ธุรกิจร้านขายของที่ระลึกมีการไหลออกของรายได้จากการซื้อวัตถุดิบภายนอกจังหวัดพังงามาใช้กับธุรกิจนี้สูงสุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ตกเป็นของธุรกิจสถานบันเทิงซึ่งมีการไหลออกของรายได้จากการจ้างแรงงานภายนอกจังหวัด แต่อย่างไรก็ตามตัวทวิคูณทางการท่องเที่ยวของพังงา ในธุรกิจร้านขายของที่ระลึกและสถานบันเทิง ไม่ว่าเส้นทางใหม่หรือเส้นทางเดิมก่อให้เกิดการทวีในการจับจ่ายใช้สอยและกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดพังงาสูงสุด ตรงกันข้ามกับธุรกิจที่พักและธุรกิจขนส่งยังคงด้อยในการกระตุ้นให้เกิดการเพิ่มทวีทั้งเส้นทางใหม่ และเส้นทางเดิม

6.4 จังหวัดนครศรีธรรมราช

จากผลการศึกษาโดยการลงพื้นที่สอบถามผู้ประกอบการท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวอดิชนิมของจังหวัดนครศรีธรรมราช อันได้แก่ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาตินครศรีธรรมราช หมู่บ้านคีรีวง อุทยานแห่งชาติเขาหลวง แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า สัดส่วนรายได้ตกอยู่กับธุรกิจสถานบันเทิง ซึ่งมีสัดส่วนการกระจายรายได้สูงสุดถึงร้อยละ 31 รองลงมา คือ ร้านอาหารมีสัดส่วนร้อยละ 23 ที่พัก บริษัททัวร์ และการขนส่งร้อยละ 21, 10 และ 9 ตามลำดับ ในส่วนของร้านขายของที่ระลึกมีสัดส่วนการกระจายรายได้น้อยที่สุดเพียงร้อยละ 6 แต่เมื่อมีการจัดประชุมกลุ่มย่อย ผู้ประกอบการในจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้มีการระดมความคิดเห็นเสนอแนะเกี่ยวกับเส้นทางท่องเที่ยวโดยให้คำแนะนำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวในรูปแบบเดิม แต่ให้มีการเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนเข้าไปด้วย ฉะนั้นเมื่อพิจารณาประเด็นสัดส่วนของการกระจายรายได้ พบว่า ธุรกิจที่พัก มีสัดส่วนการกระจายรายได้สูงสุดถึงร้อยละ 25 รองลงมา คือ ร้านอาหารมีสัดส่วนร้อยละ 20 ร้านขายของที่ระลึก บริษัททัวร์ และ การขนส่ง ร้อยละ 18, 17 และ 11 ตามลำดับ ในส่วนของสถานบันเทิงนั้นกลับมีสัดส่วนการกระจายรายได้น้อยที่สุด เพียงร้อยละ 9 เท่านั้น ซึ่งลำดับความสำคัญของสัดส่วนนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลง ธุรกิจที่พักมีสัดส่วนการกระจายสูงขึ้นเมื่อเทียบกับเส้นทางเดิม ธุรกิจบันเทิงกลับมีสัดส่วนการกระจายในทิศทางตรงกันข้ามคือ น้อยที่สุดในเส้นทางใหม่ แต่มากที่สุดเส้นทางเดิม นอกจากนั้นในเส้นทางใหม่ สัดส่วนการกระจายรายได้มีการกระจายไปยังภาคธุรกิจอื่นได้ดีกว่า พิจารณาจากร้อยละความต่างของธุรกิจที่มีรายได้สูงสุดกับต่ำสุดลดลง

หากพิจารณาถึงผลการศึกษาด้านการไหลออกของรายได้ (Leak-out) และตัวทวิคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของจังหวัดนครศรีธรรมราช ระหว่างเส้นทางเดิม และเส้นทางใหม่ ซึ่ง

ถือว่าเป็นสาระสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว พบว่า ในเส้นทางเดิมนั้น ธุรกิจการขนส่งมีการไหลออกของรายได้สูงสุดถึง ร้อยละ 13.08 ในขณะที่บริษัททัวร์ มีการไหลออกของรายได้เป็นร้อยละน้อยที่สุด คือ 5.30 และตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) คือ ผู้ประกอบการที่พัก ในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่จะได้รายได้จากนักท่องเที่ยว 1 บาท สามารถสร้างรายได้ให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชเท่ากับ 1.84 บาท รองลงมาคือ ผู้ประกอบการสถานบันเทิงเท่ากับ 1.56 บาท ร้านอาหารและขนส่งเท่ากับ 1.41 บาท และต่ำสุดคือ ผู้ประกอบการบริษัททัวร์และร้านขายของที่ระลึกเท่ากับ 1.35 และ 1.34 ตามลำดับ แต่เมื่อมาดูเส้นทางใหม่ พบว่า การไหลออกของรายได้ อันเกิดจากการใช้วัตถุดิบภายนอก และจ้างงานนอกจังหวัด พบว่า สถาน บันเทิงมีการไหลออกของรายได้เป็นสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 13 รองลงมาคือบริษัททัวร์และขนส่ง มีการไหล ออกของรายได้เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 12 ในขณะที่ร้านขายของที่ระลึกมีการไหลออกของรายได้ น้อย ที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4 และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) คือ ธุรกิจสถาน บันเทิง เมื่อมีรายได้จากนักท่องเที่ยว 1 บาทสามารถสร้างรายได้ให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด นครศรีธรรมราชเท่ากับ 2.33 บาท รองลงมาคือผู้ประกอบการบริษัททัวร์เท่ากับ 2.32 บาท ร้านอาหาร เท่ากับ 2.28 บาท ผู้ประกอบการที่พัก เท่ากับ 2.27 บาท ร้านขายของที่ระลึกเท่ากับ 2.24 บาท และต่ำสุดคือ ผู้ประกอบการขนส่ง เท่ากับ 2.12 แสดงให้เห็นว่า ในเส้นทางเดิม ผู้ประกอบการขนส่ง มีการไหลออกของ รายได้จากการซื้อวัตถุดิบ และจ้างแรงงานนอกสูงสุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ตกเป็นของผู้ประกอบการสถาน บันเทิง แต่อย่างไรก็ตาม ภาพรวมตัวทวีคูณทางการท่องเที่ยวของนครศรีธรรมราช ในทุกภาคธุรกิจ ทั้ง ธุรกิจร้านอาหาร ที่พัก บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึก การขนส่งและสถานบันเทิง ก่อให้เกิดการทวีในการ จับจ่ายใช้สอย และกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดสูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับเส้นทางเดิม

ปัญหาที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า จากการ นำเสนอในการประชุมกลุ่มย่อย เส้นทางท่องเที่ยวทั้งเส้นการท่องเที่ยวเดิมและเส้นทางท่องเที่ยว ใหม่เกิดขึ้นเหมือนกัน คือ จังหวัดนครศรีธรรมราชเองยังไม่มีเส้นทางใหม่ที่ชัดเจน ซึ่งผู้ประกอบการเองมี ความต้องการให้มีการส่งเสริมเส้นทางท่องเที่ยวแบบเดิมที่มีอยู่แล้วให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น และสร้าง ภาพลักษณ์ที่โดดเด่นต่อยุทธศาสตร์การรับรู้ให้กับนักท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวในจังหวัด นครศรีธรรมราช นอกจากนั้น จำนวนนักท่องเที่ยวที่ลดลง โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน ขาดการ จัดระบบที่ได้มาตรฐานในการจัดการเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และพิพิธภัณฑ์ ระบบการจำกัด ของเสีย โดยเฉพาะขยะ ขาดการดูแลอย่างเป็นระบบในพื้นที่นอกเขตเทศบาล จึงทำให้บรรยากาศในแหล่งดู

ไม่เป็นระเบียบ สวยงาม และเรื่องของความสะดวก จากประเด็นปัญหาดังกล่าว จึงควรพัฒนาในหลายๆ ด้านไปพร้อมกับการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเดิมให้มีศักยภาพและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อสร้างรายได้ให้กับการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งยังจะส่งผลให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่นยกระดับคุณภาพชีวิตต่อไป

6.5 จังหวัดสงขลา

จากผลการศึกษาโดยการลงพื้นที่สอบถามผู้ประกอบการท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวอดนิมของจังหวัดสงขลา อันได้แก่ อำเภอหาดใหญ่ เกาะยอ เมืองสงขลา พบว่า ร้านอาหารมีสัดส่วนการกระจายรายได้สูงสุดถึงร้อยละ 29 รองลงมา คือ ธุรกิจที่พักมีสัดส่วนร้อยละ 25 สถานบันเทิง บริษัททัวร์ และร้านขายของที่ระลึก มีสัดส่วนร้อยละ 18, 14 และ 9 ตามลำดับ ในส่วนของการขนส่งมีสัดส่วนการกระจายรายได้น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5 แต่เมื่อมีการจัดประชุมกลุ่มย่อยผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลา ได้มีการเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับเส้นทางโดยนำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ โดยเน้นกิจกรรมชุมชนและสถาปัตยกรรมชุมชน เช่น ถนนนางงาม นครนอก นครใน อำเภอเมืองสงขลา ตลาดน้ำชุมชนคลองแดน อำเภอรโนด และวัดพะโค๊ะ อำเภอสะทิงพระ ร้านของที่ระลึกจะเน้นผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยเฉพาะอาหารและของฝากจากชุมชนที่ตั้งอยู่รายรอบแหล่งท่องเที่ยว เมื่อพิจารณาประเด็นสัดส่วนของการกระจายรายได้ คือ ธุรกิจที่พักมีสัดส่วนการกระจายรายได้สูงสุดถึงร้อยละ 24 รองลงมา คือ ร้านอาหารมีสัดส่วนร้อยละ 22 ร้านขายของที่ระลึก บริษัททัวร์ และ สถานบันเทิง มีสัดส่วนร้อยละ 16, 15 และ 12 ตามลำดับ ในส่วนของการขนส่งมีสัดส่วนการกระจายรายได้น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11 ซึ่งลำดับความสำคัญของสัดส่วนนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลง ธุรกิจที่พักมีสัดส่วนร้อยละการกระจายต่ำลงแต่ยังมีสัดส่วนการกระจายสูงสุดในเส้นทางใหม่เมื่อเทียบกับเส้นทางเดิม นอกจากนั้นยังมีการกระจายไปยังภาคธุรกิจอื่นในเส้นทางใหม่จะกระจายดีกว่า เพราะ เปรอ์เซ็นต์ความต่างของธุรกิจที่มีรายได้สูงสุดกับต่ำสุดลดลง

หากมองถึงผลการศึกษาด้าน ไหลออกของรายได้ (Leak-out) ตัววัดคุณค่าของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของจังหวัดสงขลา ระหว่างเส้นทางเดิม และเส้นทางใหม่ ซึ่งถือว่าเป็นสาระสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการพัฒนา พบว่า ในเส้นทางเดิม พบว่า ธุรกิจขนส่งมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดคือ 18.22 รองลงมาคือบริษัททัวร์มีสัดส่วน 14.60 % ในขณะที่ธุรกิจบันเทิงมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์น้อยที่สุดคือ 7.01 และ ตัววัดคุณค่าของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) คือ ผู้ประกอบการขนส่งในจังหวัดสงขลา มีตัววัดทางการท่องเที่ยวสูงสุด คือเมื่อมี

รายได้จากนักท่องเที่ยว 1 บาท สามารถสร้างรายได้ให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลาเท่ากับ 1.61 บาท รองลงมาคือผู้ประกอบการบริษัททัวร์ เท่ากับ 1.37 บาท และต่ำสุด คือ ผู้ประกอบการธุรกิจบันเทิง เท่ากับ 1.16 แต่เมื่อมาดูเส้นทางใหม่ พบว่า การไหลออกของรายได้ อันเกิดจากการใช้วัตถุดิบภายนอก และจ้างงานนอกจังหวัด พบว่า ธุรกิจสถานบันเทิงมีการไหลออกของรายได้ถึงร้อยละ 14.54 รองลงมาคือบริษัททัวร์มีส่วนร้อยละ 10.17 ในขณะที่ธุรกิจขนส่งมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์น้อยที่สุด คือ 2.72 และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) คือ ผู้ประกอบการร้านอาหารในจังหวัดสงขลา มีตัวทวีคูณทางการท่องเที่ยวสูงสุด คือเมื่อมีรายได้จากนักท่องเที่ยว 1 บาท สามารถสร้างรายได้ให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลาเท่ากับ 1.60 บาท รองลงมาคือผู้ประกอบการที่พักเท่ากับ 1.51 บาท และต่ำสุดคือ ผู้ประกอบการร้านขายของที่ระลึก เท่ากับ 1.14 แสดงให้เห็นว่า ในเส้นทางเดิม ผู้ประกอบการขนส่งมีการไหลออกของรายได้จากการซื้อวัตถุดิบ และจ้างแรงงานนอกสูงสุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ตกเป็นของผู้ประกอบการสถานบันเทิง แต่อย่างไรก็ตาม ตัวทวีคูณทางการท่องเที่ยวของสงขลา ในธุรกิจร้านอาหาร ที่พัก และสถานบันเทิงก่อให้เกิดการทวีคูณในการจับจ่ายใช้สอยและกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดสูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับเส้นทางเดิม ยกเว้น ธุรกิจขนส่ง ร้านขายของที่ระลึก และบริษัททัวร์ มี ส่วน ก ร ก่อให้เกิดการทวีคูณในการจับจ่ายใช้สอยและกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับเส้นทางเดิม

ปัญหาที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลา พบว่า จากการนำเสนอในการประชุมกลุ่มย่อย เส้นทางท่องเที่ยวทั้งเส้นการท่องเที่ยวเดิมและเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ กล่าวคือ ควรเน้นกิจกรรมชุมชน และสถาปัตยกรรมชุมชน เช่น ถนนนางงาม นครนอก นครใน อำเภอเมืองสงขลา ตลาดน้ำชุมชนคลองแดน อำเภอรโนด และวัดพะโค๊ะ อำเภอสะทึงพระ ร้านของที่ระลึกจะเน้นผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยเฉพาะอาหารและของฝากจากชุมชนที่ตั้งอยู่รายรอบแหล่งท่องเที่ยว ปัญหาส่วนใหญ่ในธุรกิจท่องเที่ยว ในจังหวัดสงขลา คือ จำนวนนักท่องเที่ยวที่มีปริมาณลดลง สื่อประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง สำหรับในพื้นที่ท่องเที่ยวสาธารณะ เช่น วัด ห้องน้ำจะไม่เพียงพอ และไม่สะอาด ขาดผู้ดูแลอย่างจริงจัง สำหรับสินค้าพื้นเมือง และร้านอาหาร ประสบปัญหา ค่าแรงที่เพิ่มขึ้นทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นทั้งวัตถุดิบที่สั่งมาและการทำสินค้าเพื่อจำหน่าย โดยเฉพาะค่าแรงของแรงงานที่เพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา คือ ปี 2554 เป็นต้นมา ระบบการขนส่งสินค้าไปยังชุมชนยังไม่ได้มาตรฐาน นอกจากนั้น นักท่องเที่ยวที่มาเยือนจังหวัดสงขลา ยังไม่มีคุณภาพ

6.6 จังหวัดระนอง

จากผลการศึกษาโดยการลงพื้นที่สอบถามผู้ประกอบการท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง อันได้แก่ บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน วัดหาดส้มแป้น สุสานเจ้าเมืองระนอง อุทยานแห่งชาติแหลมสน และตัวเมืองระนอง โดยสัดส่วนการกระจายรายได้ตกอยู่กับธุรกิจที่พักถึงร้อยละ 37 ร้านอาหารร้อยละ 23 สถานบันเทิงร้อยละ 13 บริษัททัวร์ร้อยละ 11 และร้านขายของที่ระลึกร้อยละ 9 และน้อยที่สุดคือ ธุรกิจขนส่งร้อยละ 7 แต่เมื่อมีการจัดประชุมกลุ่มย่อย ผู้ประกอบการในจังหวัดระนอง และได้เสนอเส้นทางใหม่เสริมจากเส้นทางเก่า อันได้แก่ เกาะญี่ปุ่นเกาะอ่าวเขาควายเกาะค้างคาว น้ำตกบุญญบาล คอคอดกระ น้ำตกบกราย และบริเวณห้วยจักรรถไฟเก่าแก่ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวในระดับชุมชน พบว่าสัดส่วนการกระจายรายได้ตกอยู่กับธุรกิจที่พักถึงร้อยละ 25 รองลงมา คือ ร้านอาหารร้อยละ 22 การขนส่งร้อยละ 18 บริษัททัวร์ร้อยละ 12 ร้านขายของที่ระลึก 12 ตามลำดับ และน้อยที่สุดคือ สถานบันเทิงร้อยละ 11 ซึ่งจะเห็นได้ว่าลำดับความสำคัญของสัดส่วนการกระจายรายได้ก็ยังเหมือนเดิมคือ ธุรกิจที่พักและร้านอาหาร แต่เปอร์เซ็นต์การกระจายรายได้ไปยังภาคธุรกิจอื่นในเส้นทางใหม่จะกระจายดีกว่า เพราะเปอร์เซ็นต์ความต่างของธุรกิจที่มีรายได้สูงสุดกับต่ำสุดลดลง

หากมองถึงผลการศึกษาด้าน ใหลออกของรายได้ (Leak-out) ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของจังหวัดระนอง ระหว่างเส้นทางเดิมและเส้นทางใหม่ ซึ่งถือว่าเป็นสาระสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการพัฒนางานวิจัย พบว่าบริษัททัวร์มีการใหลออกของรายได้ อันเกิดจากการใช้วัตถุดิบภายนอกและการจ้างงานนอกจังหวัดระนองเป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดคือ 10.31 ในขณะที่ธุรกิจขนส่งมีการใหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์น้อยที่สุดคือ 1.92 และตัวทวีคูณรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของผู้ประกอบการบริษัททัวร์ในจังหวัดระนอง 1 บาท สามารถสร้างรายได้ให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนองเท่ากับ 1.53 บาท ธุรกิจบันเทิงและขนส่งเท่ากับ 1.26 บาท ร้านอาหารเท่ากับ 1.23 บาท ร้านขายของที่ระลึกเท่ากับ 1.21 บาท และต่ำสุดคือสถานบันเทิงเท่ากับ 1.20 บาท

แต่เมื่อมาดูเส้นทางใหม่ พบว่า การใหลออกของรายได้ อันเกิดจากการใช้วัตถุดิบภายนอก และจ้างงานนอกจังหวัดระนองของสถานบันเทิงมีการใหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดคือ 14.77 รองลงมา ในขณะที่ธุรกิจขนส่งมีการใหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์น้อยที่สุดคือ 1.77 และตัวทวีคูณรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของผู้ประกอบการบริษัททัวร์ในจังหวัดระนอง 1 บาท สามารถสร้างรายได้ให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนองเท่ากับ 1.92 บาท ร้านอาหารเท่ากับ 1.91 บาท ที่พักเท่ากับ 1.73

บาท สถานบันเทิง เท่ากับ 1.56 บาท การขนส่งเท่ากับ 1.27 บาท และต่ำสุดคือ ร้านขายของที่ระลึกเท่ากับ 1.26 บาท แสดงให้เห็นว่า ในเส้นทางเดิม ธุรกิจบริษัททัวร์มีการไหลออกของรายได้จากการซื้อวัตถุดิบภายนอกและจ้างแรงงานภายนอกจังหวัดระนองสูงสุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ตกเป็นของธุรกิจสถานบันเทิง แต่อย่างไรก็ตามตัววิถุณทางการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ในธุรกิจบริษัททัวร์ ไม่ว่าเส้นทางใหม่หรือเส้นทางเดิมก่อให้เกิดการทวีในการใช้จ่ายใช้สอยและกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดระนองสูงสุด ตรงกันข้ามกับธุรกิจร้านขายของที่ระลึกและธุรกิจขนส่งยังค้อยในการกระตุ้นให้เกิดการเพิ่มทวีทั้งเส้นทางใหม่ และเส้นทางเดิม

ปัญหาด้านการท่องเที่ยวในเส้นทางเดิมและเส้นทางใหม่ ก็ไม่แตกต่างกัน นักท่องเที่ยวลดลงมากในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา พัฒนาบุคลากรขาดคุณภาพและทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ไม่มีบริการต่างๆให้ครบวงจรในจังหวัดระนอง ธุรกิจท่องเที่ยวทำงานแยกส่วน ขาดการประสานงานที่ชัดเจน ขาดการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวและเสริมสร้างเครือข่ายธุรกิจการท่องเที่ยวเมืองระนองอย่างมาก หากเทียบกับจังหวัดใกล้เคียงเช่น ชุมพร และสุราษฎร์ธานี ประจวบคีรีขันธ์

6.7 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากผลการศึกษาโดยการลงพื้นที่สอบถามผู้ประกอบการท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมของจังหวัดสุราษฎร์ธานี อันได้แก่ เกาะสมุยและเกาะพะงัน โดยสัดส่วนการกระจายรายได้ตกอยู่กับธุรกิจที่พักถึงร้อยละ 34 ร้านอาหารร้อยละ 24 การขนส่งร้อยละ 18 บริษัททัวร์ร้อยละ 12 สถานบันเทิงร้อยละ 7 และน้อยที่สุดคือ ร้านขายของที่ระลึกร้อยละ 5 แต่เมื่อมีการจัดประชุมกลุ่มย่อย ผู้ประกอบการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และได้เสนอเส้นทางใหม่เสริมจากเส้นทางเก่า อันได้แก่ อุทยานแห่งชาติได้ร่มเย็น ถ้ำมึน ถ้ำขมิ้น นาสาร แหล่งชมวิวท่าเทียบเรือหน้าทอน บ้านบางรักษ์ ท่าเทียบเรือราชาสิริ ชุมชนบางมะขาม และชุมชนบ้านปลายแหลม ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวในระดับชุมชน พบว่า สัดส่วนการกระจายรายได้ตกอยู่กับธุรกิจที่พักถึงร้อยละ 23 ร้านอาหารร้อยละ 19 บริษัททัวร์ร้อยละ 19 สถานบันเทิงร้อยละ 15 และน้อยที่สุดคือ ร้านขายของที่ระลึกและการขนส่งเท่ากันร้อยละ 12 ซึ่งจะเห็นได้ว่าลำดับความสำคัญของสัดส่วนการกระจายรายได้ยังเหมือนเดิมคือ ธุรกิจที่พักและร้านอาหาร แต่เปอร์เซ็นต์การกระจายรายได้ไปยังภาคธุรกิจอื่นในเส้นทางใหม่จะกระจายดีกว่า เพราะเปอร์เซ็นต์ความต่างของธุรกิจที่มีรายได้สูงสุดกับต่ำสุดลดลง

หากมองถึงผลการศึกษาด้าน ไหลออกของรายได้ (Leak-out) ตัววิถุณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างเส้นทางเดิมและเส้นทางใหม่ ซึ่งถือว่าเป็น

สาระสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการพัฒนางานวิจัย พบว่าร้านอาหารมีการไหลออกของรายได้ อันเกิดจากการใช้วัตถุดิบภายนอกและการจ้างงานนอกจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุด คือ 12.98 ในขณะที่ธุรกิจร้านขายของที่ระลึกมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์น้อยที่สุด คือ 7.44 และตัวทวีคูณรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของผู้ประกอบการสถานบันเทิงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี 1 บาท สามารถสร้างรายได้ให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เท่ากับ 2.16 บาท ร้านขายของที่ระลึกเท่ากับ 2 บาท บริษัททัวร์เท่ากับ 1.91 บาท ร้านอาหารเท่ากับ 1.81 บาท ธุรกิจที่พัก เท่ากับ 1.81 บาท และต่ำที่สุด คือ ธุรกิจขนส่งเท่ากับ 1.79 บาท

แต่เมื่อมาดูเส้นทางใหม่ พบว่า การไหลออกของรายได้ อันเกิดจากการใช้วัตถุดิบภายนอก และจ้างงานนอกจังหวัดสุราษฎร์ธานี ของสถานบันเทิงมีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุด คือ 10.86 ในขณะที่ธุรกิจบริษัททัวร์มีการไหลออกของรายได้เป็นเปอร์เซ็นต์น้อยที่สุด คือ 3.09 และตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ของผู้ประกอบการร้านอาหารในจังหวัดสุราษฎร์ธานี 1 บาท สามารถสร้างรายได้ให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เท่ากับ 1.49 บาท ร้านขายของที่ระลึกเท่ากับ 1.46 บาท ที่พักเท่ากับ 1.41 บาท การขนส่งเท่ากับ 1.24 บาท บริษัททัวร์เท่ากับ 1.15 บาท และต่ำที่สุด คือ ธุรกิจสถานบันเทิงเท่ากับ 1.11 บาท แสดงให้เห็นว่า ในเส้นทางเดิม ธุรกิจร้านอาหารมีการไหลออกของรายได้จากการซื้อวัตถุดิบภายนอกและจ้างแรงงานภายนอกจังหวัดสุราษฎร์ธานี สูงสุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ ตกเป็นของธุรกิจสถานบันเทิง และตัวทวีคูณทางการท่องเที่ยวของเส้นทางใหม่ของธุรกิจร้านอาหารเกิดการทวีในการจับจ่ายใช้สอยและกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดสุราษฎร์ธานี สูงสุด สามารถลดการไหลออกของรายได้ภายนอกจังหวัดสุราษฎร์ธานี ของเส้นทางเดิม

ปัญหาด้านการท่องเที่ยวในเส้นทางเดิมและเส้นทางใหม่ ก็ไม่แตกต่างกัน การท่องเที่ยวยังเน้นไปยังเกาะสมุย ดังนั้น ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ บางครั้งช่วงฝนตก พายุเข้าส่งผลให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถเดินทาง ไปมา เกาะสมุยได้ การสื่อสารที่ขาดการแจ้งช่วงเวลาเดินเรือล่วงหน้า ทำให้การสื่อสารไม่ตรงกัน ช่วงเทศกาล Full Moon เรือไม่เพียงพอให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ระบบการจองล่วงหน้าไม่มีประสิทธิภาพ ต้องการพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษ และภาษาอื่น ได้แก่ เยอรมัน เพื่อใช้ในการแนะนำและสื่อสารแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน สำหรับพื้นที่อุทยานแห่งชาติที่อยู่ไม่ไกลจากตัวเมือง นักท่องเที่ยวเดินทางไปกลับ เพราะสัญญาณโทรศัพท์ไม่มี ทำให้นักท่องเที่ยวขาดความสะดวก และรู้สึกไม่

ปลอดภัย จึงไม่นิยมแวะค้างคืน สถานที่ท่องเที่ยวขาดป้ายแนะนำเส้นทางท่องเที่ยว ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักเพิ่มมากขึ้น และขาดการสนับสนุนจากนักการเมืองท้องถิ่น

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่าไม่ว่าเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ หรือเดิมในของ 7 จังหวัดในภาคใต้ จะสามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของจังหวัดตนเองได้ หากมีการกระจายรายได้อย่างเท่าเทียมในทกภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และ การลดการจ้างงานของคนนอกพื้นที่ และ การสามารถผลิตวัตถุดิบที่ใช้ในธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัด หรือการขายแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตนให้มากขึ้นของบริษัททัวร์ ก็จะส่งผลต่อการลดการรั่วไหลทางเศรษฐกิจของการท่องเที่ยว และส่งผลให้มีการทวีคูณของการท่องเที่ยวมากขึ้นหากแรงงานมีการจับจ่ายใช้สอยในจังหวัดตนเองมากขึ้น

เอกสารอ้างอิงของการวิจัย

เกียรตินาคินภัทร, ศ. (2553). **ทุนความคิด เศรษฐกิจสร้างสรรค์ Creative Capital for Creative Economy.**

กรุงเทพ: พิมพ์ดี.

จันทกุล, น. (2552). **ระบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ สร้างอย่างไรจึงจะสร้างชาติ.** วารสาร SMEs Today ปีที่ 7

ฉบับที่ 84 ประจำเดือนตุลาคม 2552.

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2554). **กรอบประเด็นการวิจัยของประเทศไทย ให้พร้อมรับ**

สถานการณ์ การรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. รายงาน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2553). **ทิศทางแผนพัฒนาฉบับที่ 11**

(ฉบับชุมชน). สืบค้นเมื่อ 14 พฤษภาคม 2555. จาก [www.nesdb.go.th/Portals/0/](http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news/annual_meet/.../plan11_comu.pdf)

[news/annual_meet/.../plan11_comu.pdf](http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news/annual_meet/.../plan11_comu.pdf)

พฤกษาพงษ์, ม. (2553). **เที่ยวอย่างเข้าใจไปกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์.** Manager Online.

สืบค้นเมื่อ 14 พฤษภาคม 2555. จาก [http://www.manager.co.th/Travel/](http://www.manager.co.th/Travel/ViewNews.aspx?NewsID=9540000080464)

[ViewNews.aspx?NewsID=9540000080464](http://www.manager.co.th/Travel/ViewNews.aspx?NewsID=9540000080464) 12

ผลพิรุฬห์, พ. (2550). **ตัวคูณทวีของการท่องเที่ยว.** สืบค้น 14 พฤษภาคม 2555. จาก [http://piriya-](http://piriya-pholphirul.blogspot.com/2007/03/blog-post_30.html)

[pholphirul.blogspot.com/2007/03/blog-post_30.html](http://piriya-pholphirul.blogspot.com/2007/03/blog-post_30.html)

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. (มป). **การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์**

(Creative tourism). สืบค้นเมื่อ 14 พฤษภาคม 2555. จาก

http://www.dasta.or.th/th/News/detail_knowledge.php?ID=1415

UNCTAD (2008), **Creative Economy Report 2008.** Report

ภาคผนวก ก
เส้นทางการท่องเที่ยวเดิมในพื้นที่ภาคใต้

จังหวัดกระบี่

ทัวร์ที่ขายดีในอ่าวนาง

โปรแกรมนำเที่ยวยอดนิยมของอ่าวนาง จังหวัดกระบี่

ธุรกิจที่พักและบริษัททัวร์ จังหวัดกระบี่

จังหวัดกระบี่

บริษัททัวร์ จังหวัดกระบี่

จังหวัดกระบี่

ธุรกิจร้านอาหาร จังหวัดกระบี่

บริษัททัวร์ตั้งอยู่ในใจกลางเมือง จังหวัดกระบี่

จังหวัดกระบี่

แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

จังหวัดกระบี่

ตารางเวลาและราคาการเดินทางโดยเรือเพื่อไปยังเกาะต่างๆ ของจังหวัดกระบี่

Time Table by Ao Nang Princess			
Form Phuket		Price	
Form	Depart - Arrive	Adult	Child
Phuket - Ao Nang	08.30 - 10.30 am.	700	500
Phuket - Railay (pass Ao Nang)	13.30 - 15.30 pm.	700	500
Phuket - Lanta (pass Ao Nang , Railay)	08.30 - 10.45 am.	700	500
Phuket - Phi Phi	13.30 - 15.45 pm.	700	500
Phuket - Phi Phi	08.30 - 12.45 pm.	900	650
Phuket - Phi Phi	08.30 - 10.00 am.	700	500
Form Ao Nang		Price	
Form	Depart - Arrive	Adult	Child
Ao Nang - Phi Phi	09.30 - 11.30 am.	450	350
Ao Nang - Lanta	10.30 - 12.45 pm.	470	350
Ao Nang - Phuket	10.30 - 12.30 pm.	700	500
Ao Nang - Phuket	15.30 - 17.30 pm.	700	500
Form Railay		Price	
Form	Depart - Arrive	Adult	Child
Railay - Phi Phi	09.45 - 11.30 am.	450	350
Railay - Lanta	10.45 - 12.45 pm.	470	350
Railay - Phuket	10.45 - 12.30 pm.	700	500
Railay - Phuket	15.15 - 17.30 pm.	700	500
Form Phi Phi		Price	
Form	Depart - Arrive	Adult	Child
Phi Phi - Phuket	14.30 - 16.00 pm.	700	500
Phi Phi - Railay	15.30 - 16.45 pm.	450	350
Phi Phi - Ao Nang	15.30 - 17.00 pm.	450	350
Form Lanta		Price	
Form	Depart - Arrive	Adult	Child
Lanta - Railay	13.30 - 15.15 pm.	470	350
Lanta - Ao Nang	13.30 - 15.30 pm.	470	350
Lanta - Phuket (pass Railay , Ao Nang)	13.30 - 17.30 pm.	900	650

* Remark : Low season will Operate on Sun , Wen and Fri only Operate on high season only

ตารางเวลาเรือและค่าโดยสาร

จังหวัดกระบี่

ธุรกิจร้านอาหารบนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

จังหวัดกระบี่

ธุรกิจที่พัก จังหวัดกระบี่

กิจกรรมการแข่งขันรถ Off Road

จังหวัดกระบี่

ท่าเรือในเขต อ.เมือง จ.กระบี่

อัตราค่าโดยสารเรือ		
สะพานเจ้าฟ้า - ท่าหิน	1 คน ๆ ละ	60 บาท
สะพานเจ้าฟ้า - ท่าหิน	2 คน ๆ ละ	30 บาท
สะพานเจ้าฟ้า - ท่าหิน	3 คน ๆ ละ	20 บาท
สะพานเจ้าฟ้า - ท่าหิน	4 คน ๆ ละ	15 บาท
สะพานเจ้าฟ้า - ท่าหิน	8 คน ๆ ละ	10 บาท
นักเรียนในเครื่องแบบ	คนละ	5 บาท
นักเรียนนอกเครื่องแบบ	คนละ	10 บาท
นั่งเรือเที่ยว	1-4 คน ชั่วโมงละ	500 บาท
หมายเหตุ...		
นั่งเรือนอกเส้นทางตกลงราคากับคนขับเรือเอง		

อัตราค่าโดยสารเรือ

จังหวัดกระบี่

หาดคลองนิน เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

ธุรกิจร้านอาหารริมชายหาดบนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

จังหวัดกระบี่

ธุรกิจการขนส่ง บริการให้เช่ารถจักรยานยนต์บนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

ธุรกิจร้านอาหารบนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

จังหวัดกระบี่

บริษัททัวร์ บนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

จังหวัดกระบี่

ธุรกิจร้านอาหารบนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

จังหวัดกระบี่

ธุรกิจร้านอาหารบนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

ธุรกิจบันเทิงบนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

จังหวัดกระบี่

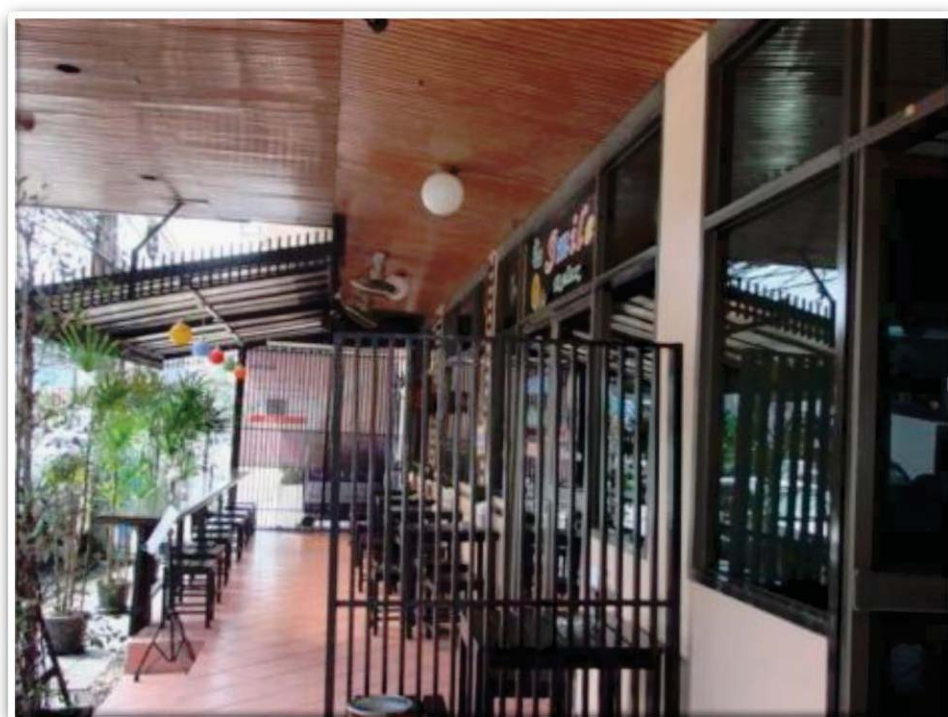

แหล่งท่องเที่ยวบนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

จังหวัดภูเก็ต

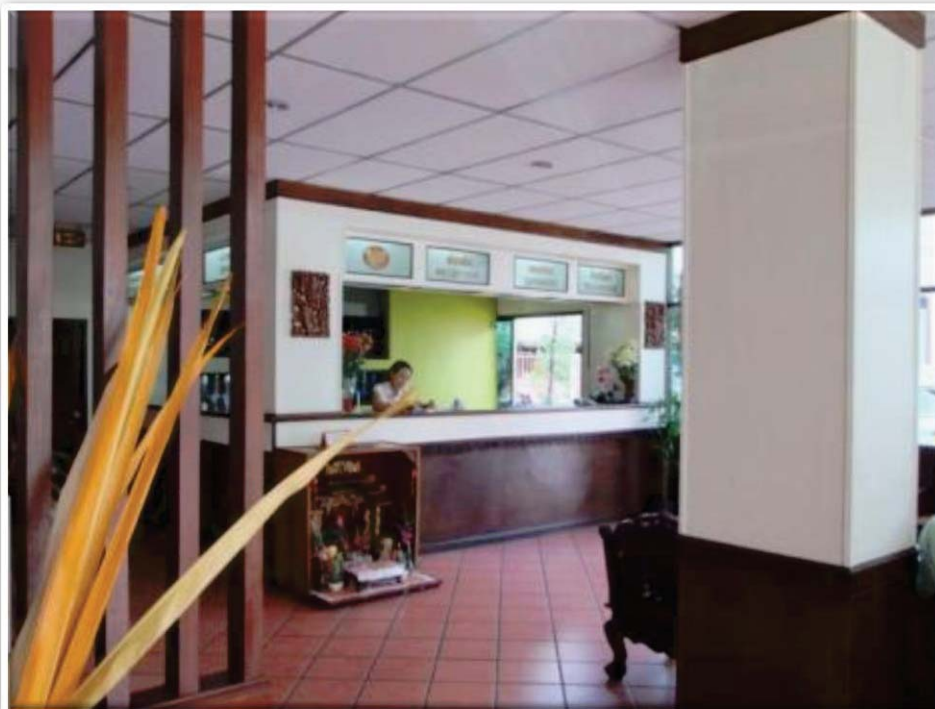

ธุรกิจที่พัก

ธุรกิจร้านอาหาร

จังหวัดภูเก็ต

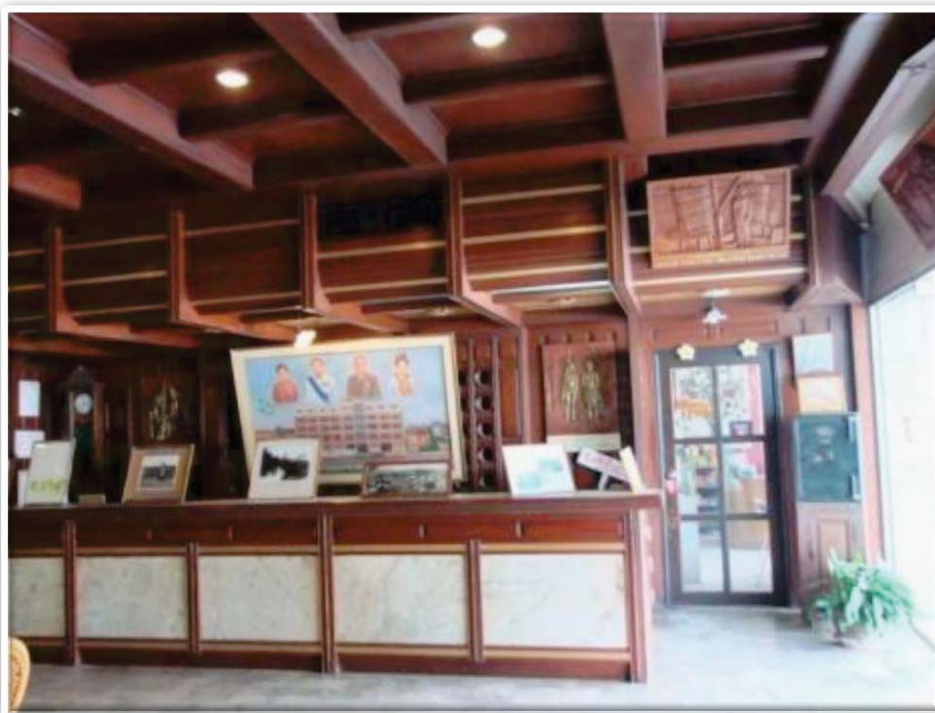

ธุรกิจที่พัก

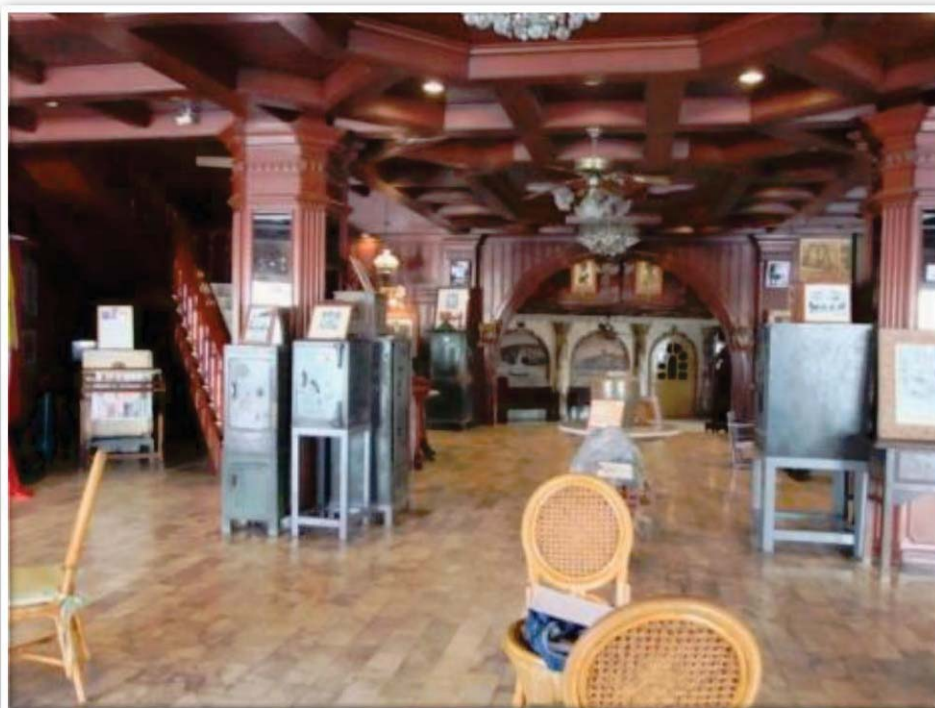

สถานที่ท่องเที่ยว

จังหวัดภูเก็ต

สถานที่ท่องเที่ยว

จังหวัดภูเก็ต

สถานที่ท่องเที่ยว

จังหวัดภูเก็ต

สถานที่ท่องเที่ยว

จังหวัดภูเก็ต

สถานที่ท่องเที่ยว

จังหวัดภูเก็ต

สถานที่ท่องเที่ยว

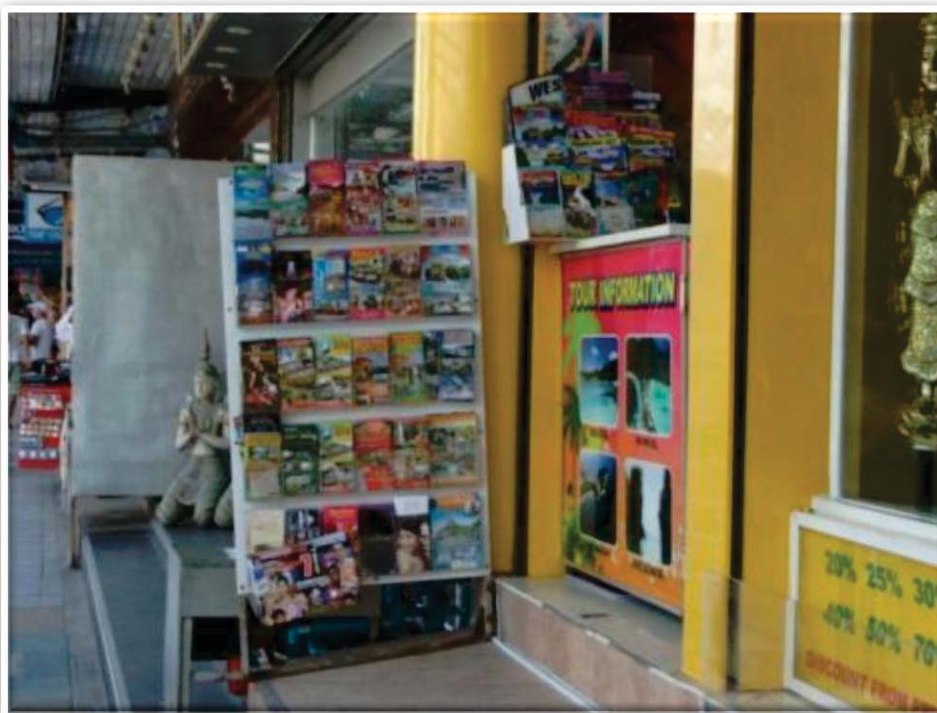
จังหวัดภูเก็ต

ธุรกิจการขนส่ง

ATHENA TOUR & TRAVEL		
LICENSE NO. 33/00466		
TIMETABLE FERRY SERVICE		
FROM	TO	DEP ARR
PHUKET	PHI PHI	08.30 - 10.00
PHUKET	PHI PHI	11.30 - 13.30
PHUKET	PHI PHI	13.30 - 14.30
PHUKET	PHI PHI	14.30 - 16.30
PHUKET	SAKAL	06.30 - 08.30
PHUKET	SAKAL	08.30 - 10.30
PHI PHI	PHUKET	09.00 - 10.30
PHI PHI	PHUKET	14.30 - 16.30
PHI PHI	SAKAL	09.30 - 11.30
PHI PHI	SAKAL	13.30 - 14.30
PHI PHI	SAKAL	14.30 - 16.30
PHI PHI	SAKAL	16.30 - 17.30
PHI PHI	SAKAL	17.30 - 18.30
PHI PHI	SAKAL	18.30 - 19.30
PHI PHI	SAKAL	19.30 - 20.30
PHI PHI	SAKAL	20.30 - 21.30
PHI PHI	SAKAL	21.30 - 22.30
PHI PHI	SAKAL	22.30 - 23.30
PHI PHI	SAKAL	23.30 - 24.30
PHI PHI	SAKAL	24.30 - 25.30
PHI PHI	SAKAL	25.30 - 26.30
PHI PHI	SAKAL	26.30 - 27.30
PHI PHI	SAKAL	27.30 - 28.30
PHI PHI	SAKAL	28.30 - 29.30
PHI PHI	SAKAL	29.30 - 30.30
PHI PHI	SAKAL	30.30 - 31.30
PHI PHI	SAKAL	31.30 - 32.30
PHI PHI	SAKAL	32.30 - 33.30
PHI PHI	SAKAL	33.30 - 34.30
PHI PHI	SAKAL	34.30 - 35.30
PHI PHI	SAKAL	35.30 - 36.30
PHI PHI	SAKAL	36.30 - 37.30
PHI PHI	SAKAL	37.30 - 38.30
PHI PHI	SAKAL	38.30 - 39.30
PHI PHI	SAKAL	39.30 - 40.30
PHI PHI	SAKAL	40.30 - 41.30
PHI PHI	SAKAL	41.30 - 42.30
PHI PHI	SAKAL	42.30 - 43.30
PHI PHI	SAKAL	43.30 - 44.30
PHI PHI	SAKAL	44.30 - 45.30
PHI PHI	SAKAL	45.30 - 46.30
PHI PHI	SAKAL	46.30 - 47.30
PHI PHI	SAKAL	47.30 - 48.30
PHI PHI	SAKAL	48.30 - 49.30
PHI PHI	SAKAL	49.30 - 50.30
PHI PHI	SAKAL	50.30 - 51.30
PHI PHI	SAKAL	51.30 - 52.30
PHI PHI	SAKAL	52.30 - 53.30
PHI PHI	SAKAL	53.30 - 54.30
PHI PHI	SAKAL	54.30 - 55.30
PHI PHI	SAKAL	55.30 - 56.30
PHI PHI	SAKAL	56.30 - 57.30
PHI PHI	SAKAL	57.30 - 58.30
PHI PHI	SAKAL	58.30 - 59.30
PHI PHI	SAKAL	59.30 - 60.30
PHI PHI	SAKAL	60.30 - 61.30
PHI PHI	SAKAL	61.30 - 62.30
PHI PHI	SAKAL	62.30 - 63.30
PHI PHI	SAKAL	63.30 - 64.30
PHI PHI	SAKAL	64.30 - 65.30
PHI PHI	SAKAL	65.30 - 66.30
PHI PHI	SAKAL	66.30 - 67.30
PHI PHI	SAKAL	67.30 - 68.30
PHI PHI	SAKAL	68.30 - 69.30
PHI PHI	SAKAL	69.30 - 70.30
PHI PHI	SAKAL	70.30 - 71.30
PHI PHI	SAKAL	71.30 - 72.30
PHI PHI	SAKAL	72.30 - 73.30
PHI PHI	SAKAL	73.30 - 74.30
PHI PHI	SAKAL	74.30 - 75.30
PHI PHI	SAKAL	75.30 - 76.30
PHI PHI	SAKAL	76.30 - 77.30
PHI PHI	SAKAL	77.30 - 78.30
PHI PHI	SAKAL	78.30 - 79.30
PHI PHI	SAKAL	79.30 - 80.30
PHI PHI	SAKAL	80.30 - 81.30
PHI PHI	SAKAL	81.30 - 82.30
PHI PHI	SAKAL	82.30 - 83.30
PHI PHI	SAKAL	83.30 - 84.30
PHI PHI	SAKAL	84.30 - 85.30
PHI PHI	SAKAL	85.30 - 86.30
PHI PHI	SAKAL	86.30 - 87.30
PHI PHI	SAKAL	87.30 - 88.30
PHI PHI	SAKAL	88.30 - 89.30
PHI PHI	SAKAL	89.30 - 90.30
PHI PHI	SAKAL	90.30 - 91.30
PHI PHI	SAKAL	91.30 - 92.30
PHI PHI	SAKAL	92.30 - 93.30
PHI PHI	SAKAL	93.30 - 94.30
PHI PHI	SAKAL	94.30 - 95.30
PHI PHI	SAKAL	95.30 - 96.30
PHI PHI	SAKAL	96.30 - 97.30
PHI PHI	SAKAL	97.30 - 98.30
PHI PHI	SAKAL	98.30 - 99.30
PHI PHI	SAKAL	99.30 - 100.30

จังหวัดภูเก็ต

บริษัททัวร์

จังหวัดภูเก็ต

เคาเตอร์จำหน่ายโปรแกรมนำเที่ยว

จังหวัดภูเก็ต

ธุรกิจบันเทิง บริเวณหาดป่าตอง

สถานที่ท่องเที่ยว

จังหวัดพังงา

กิจกรรมการท่องเที่ยวผจญภัย

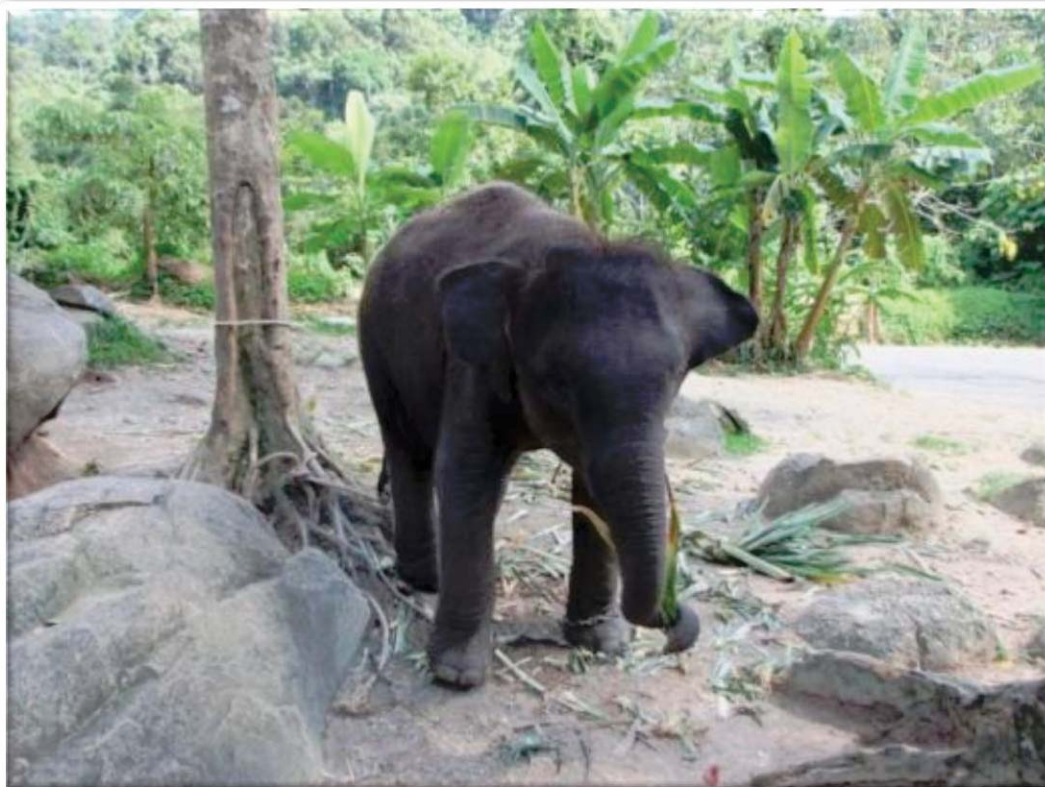
จังหวัดพังงา

กิจกรรมการท่องเที่ยวคอนยิม

จังหวัดพังงา

กิจกรรมการท่องเที่ยวคอนิคม

จังหวัดพังงา

กิจกรรมการท่องเที่ยวคอนยิม

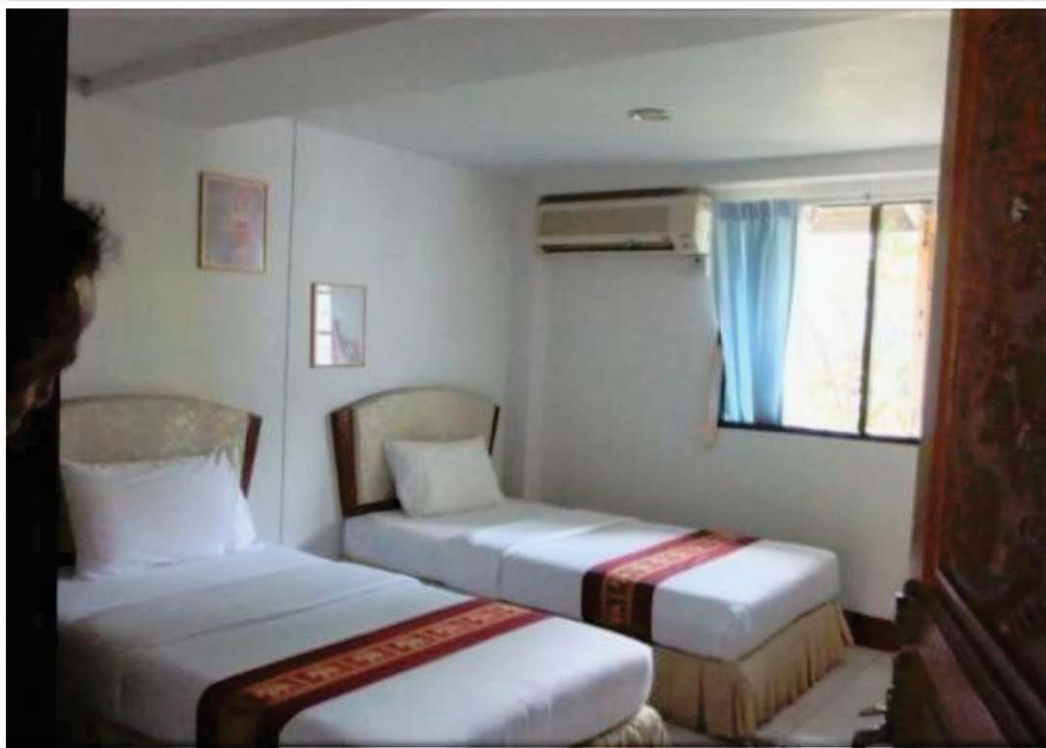
จังหวัดพังงา

กิจกรรมการท่องเที่ยวคอนยัม

จังหวัดพังงา

ธุรกิจที่พัก

จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร แหล่งท่องเที่ยวยอดนิยม

จังหวัดนครศรีธรรมราช

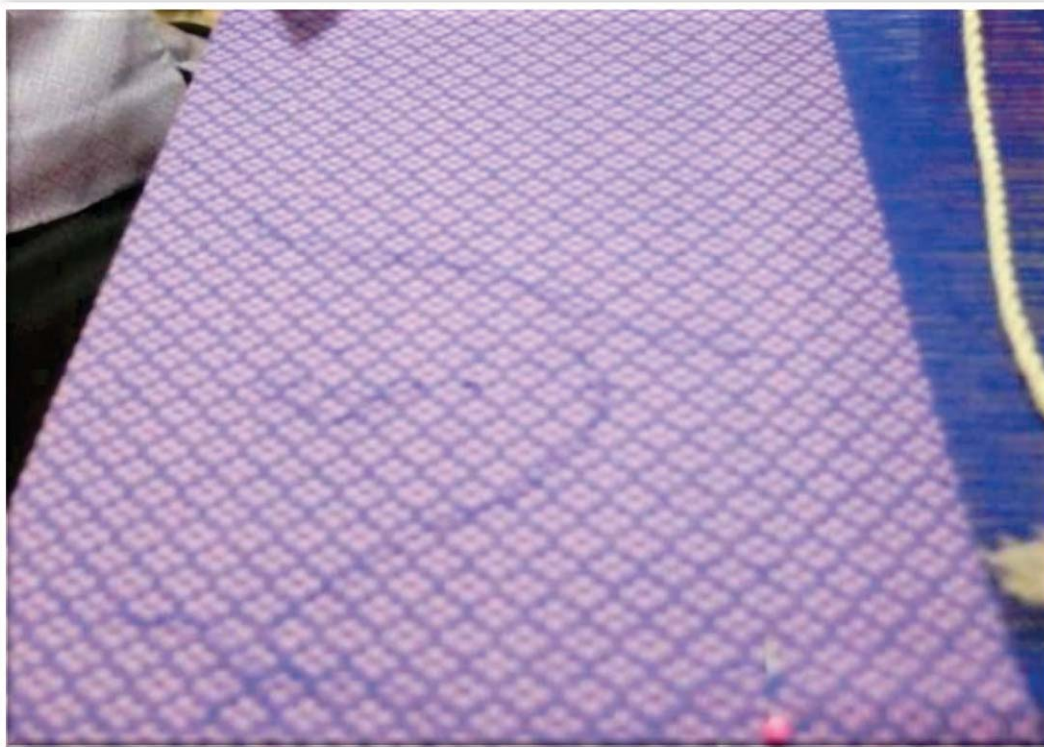
ร้านขายของที่ระลึก

จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผ้ายกเมืองคอน ผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงของจังหวัด

จังหวัดนครศรีธรรมราช

ธุรกิจร้านอาหาร

จังหวัดนครศรีธรรมราช

ธุรกิจร้านอาหารบริเวณลุ่มน้ำปากพนัง

จังหวัดนครศรีธรรมราช

เรือล่องแม่น้ำปากพนังชมวิถีปากพนังย้อนรอยอดีตเมื่อครั้งรุ่งเรือง

จังหวัดนครศรีธรรมราช

สถานที่ท่องเที่ยว

จังหวัดนครศรีธรรมราช

แหลมตะลุมพุก

ทะเล อ่าเภอนนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

จังหวัดนครศรีธรรมราช

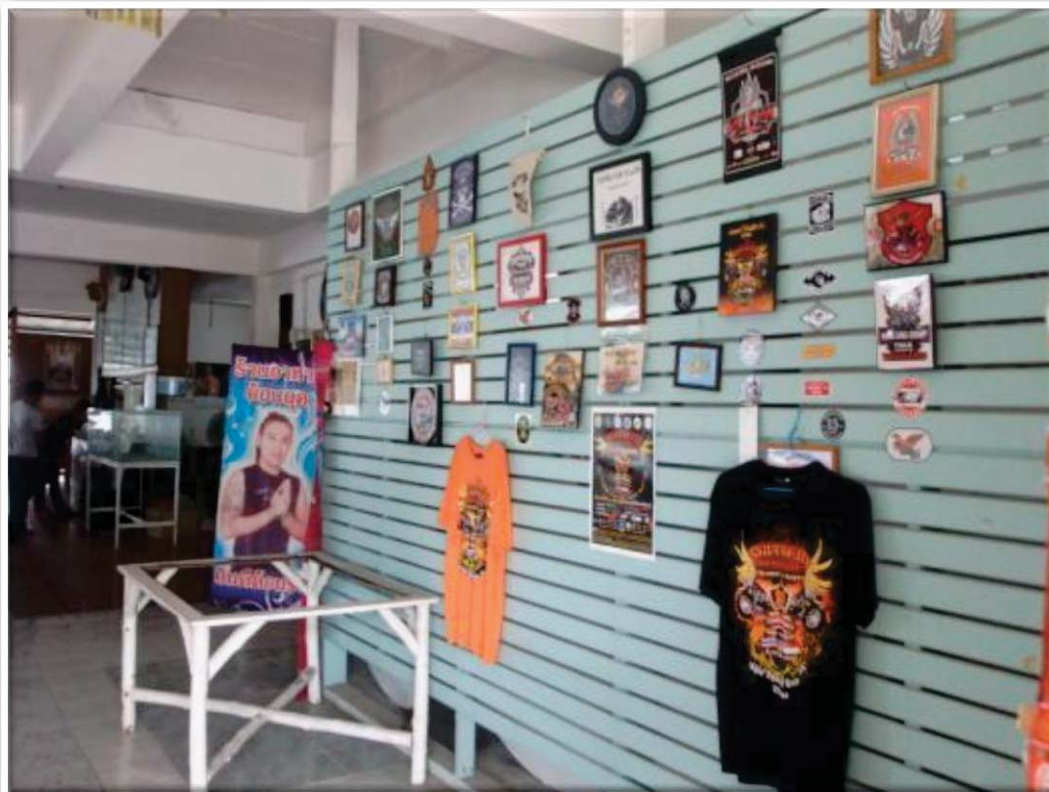

ธุรกิจที่พัก อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ธุรกิจร้านอาหาร อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

จังหวัดสงขลา

ธุรกิจร้านอาหาร ณ เกาะยอ จังหวัดสงขลา

ธุรกิจของฝากของที่ระลึก ณ เกาะยอ จังหวัดสงขลา

จังหวัดสงขลา

ที่พักรกลางทะเล เกาะขย จังหวัดสงขลา

ย่านเมืองเก่า แหล่งท่องเที่ยวขอนิยม จังหวัดสงขลา

จังหวัดสงขลา

ธุรกิจร้านอาหารทะเล ณ หาดสมิหลา จังหวัดสงขลา

จังหวัดสงขลา

แหล่งท่องเที่ยวยอดนิยม จังหวัดสงขลา

สถานีขนส่ง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

จังหวัดสงขลา

แหล่งท่องเที่ยวขอนิม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

มหกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง

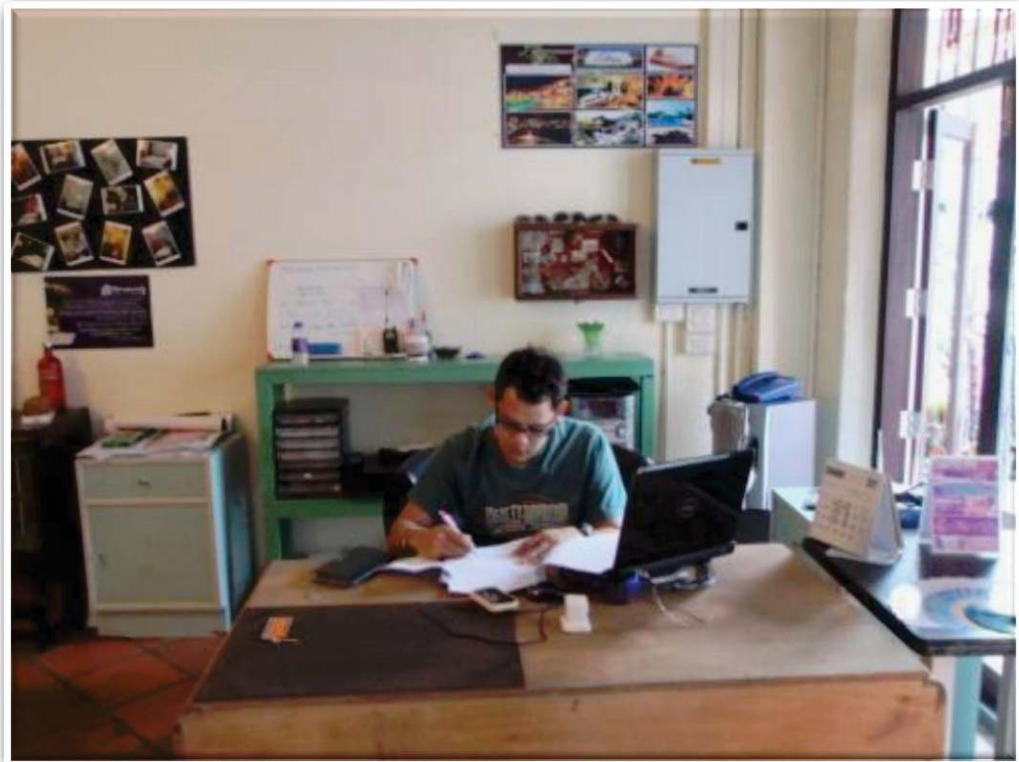
จังหวัดระนอง

ธุรกิจที่พัก

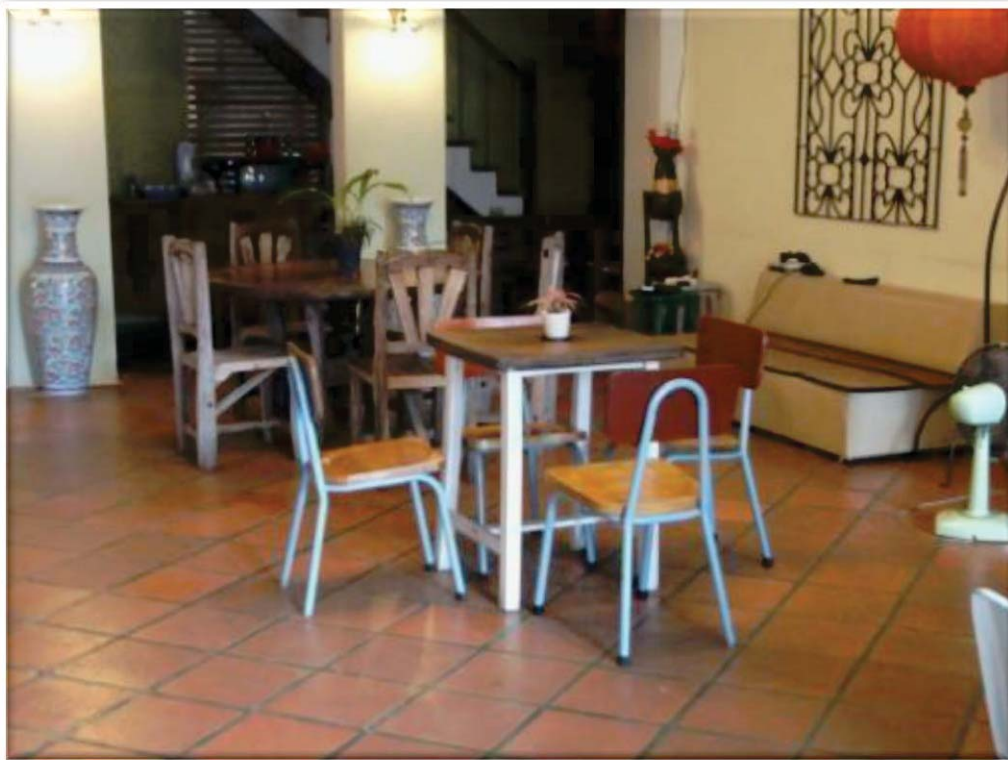
จังหวัดระนอง

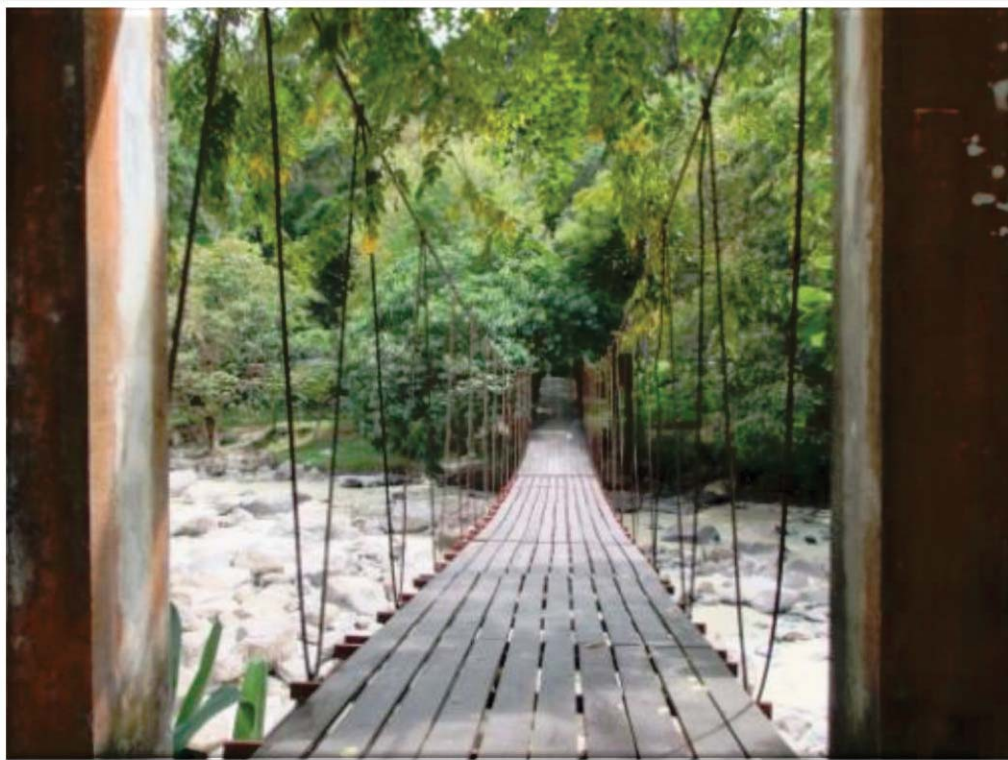
ธุรกิจบริการทางการท่องเที่ยว

จังหวัดระนอง

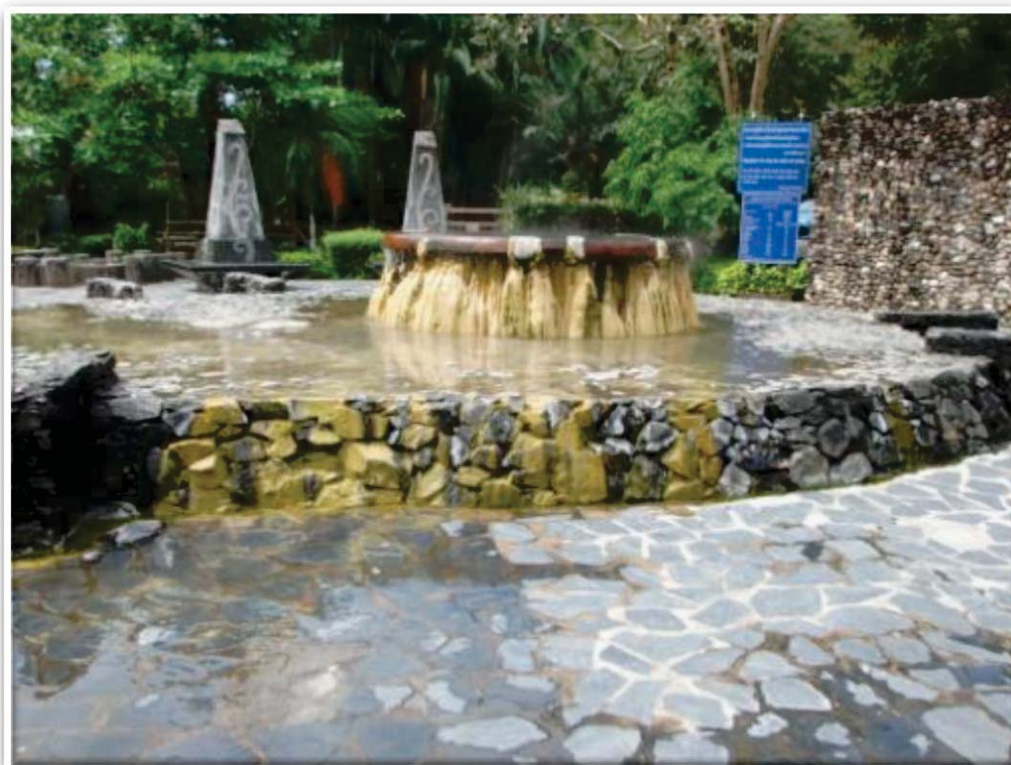
ธุรกิจร้านอาหาร

ทางเดินสู่น้ำร้อนรักษะวาริน

บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน

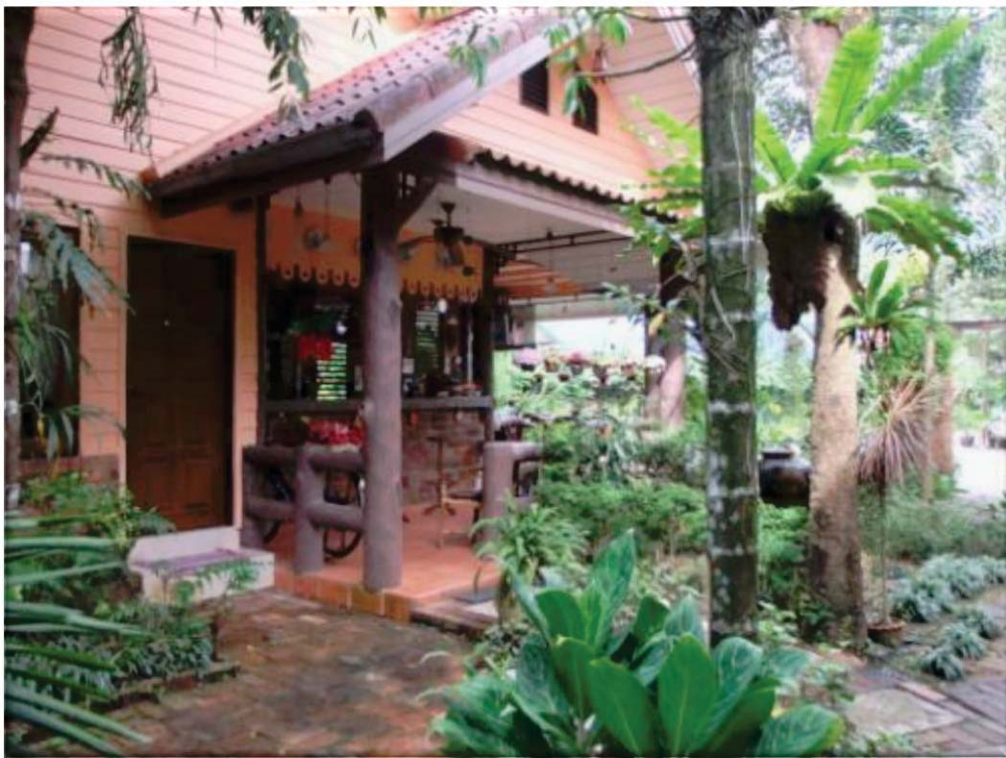
จังหวัดระนอง

บ่อน้ำพุร้อนพรั้ง

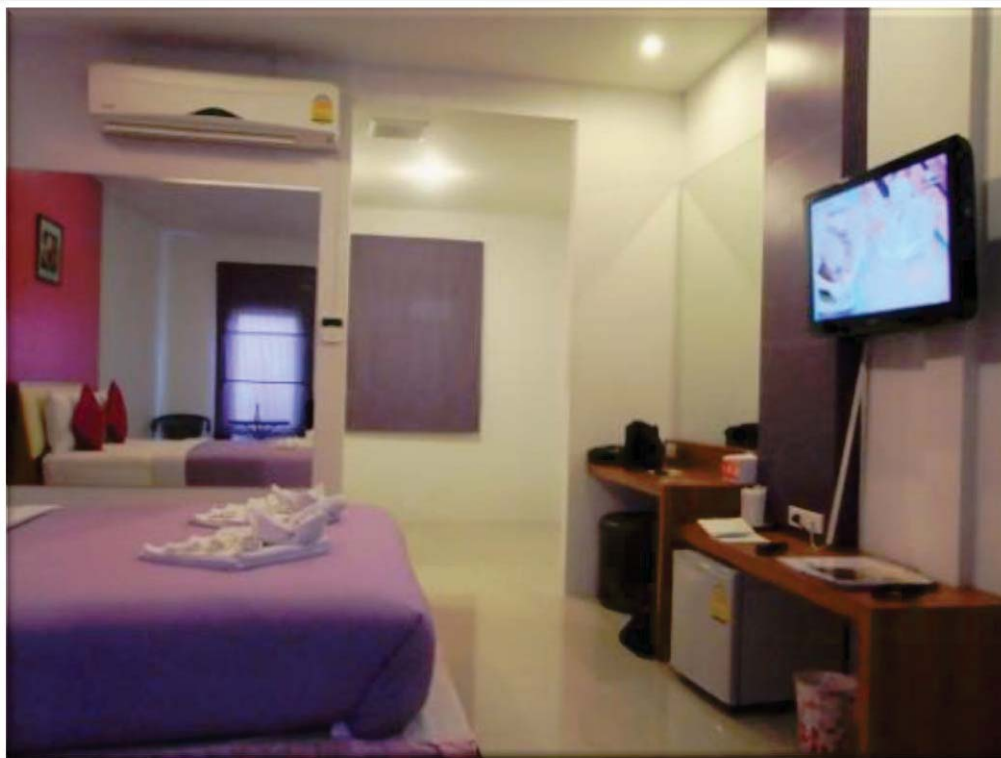
จังหวัดระนอง

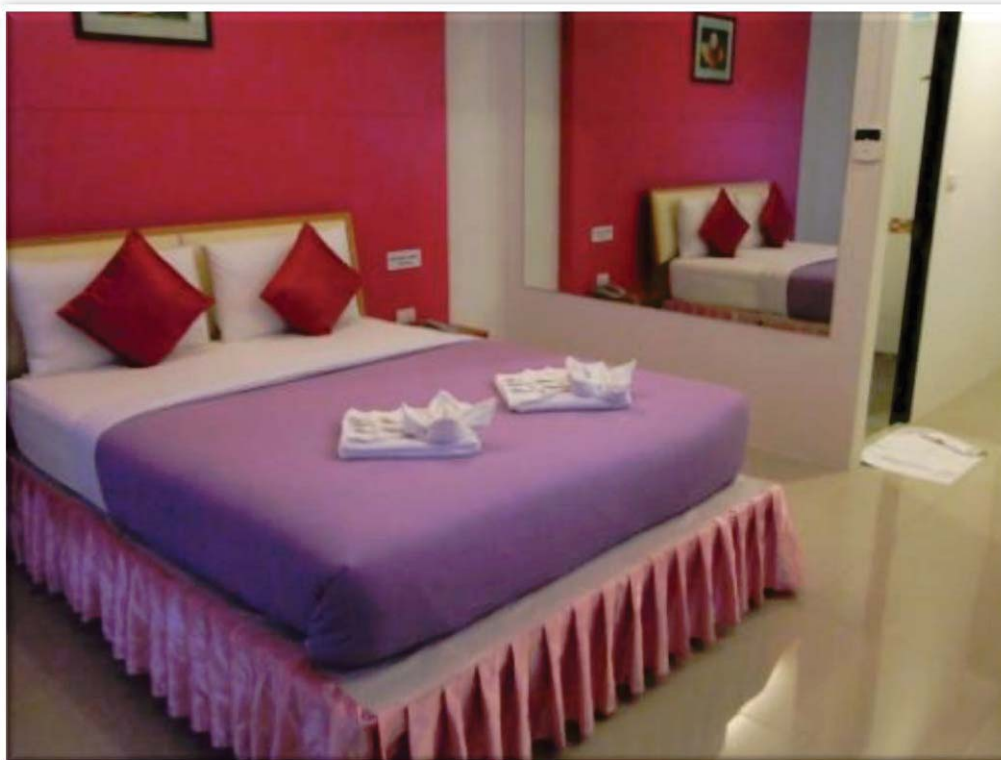
ธุรกิจที่พัก

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

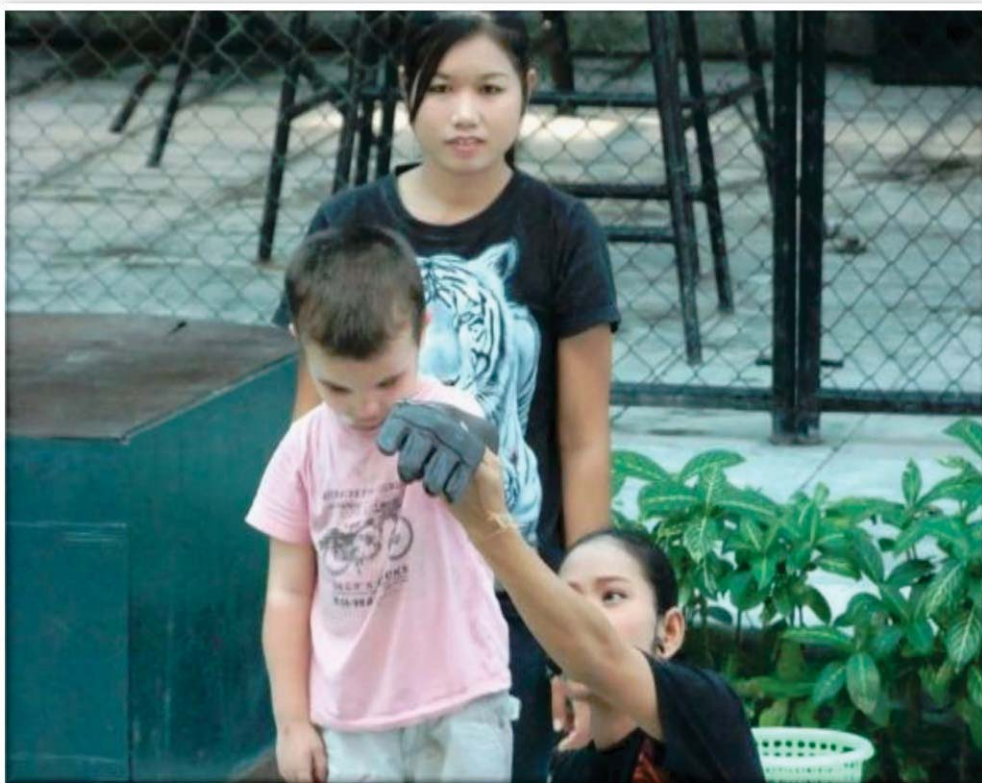
ธุรกิจที่พัก

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

แหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

แหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

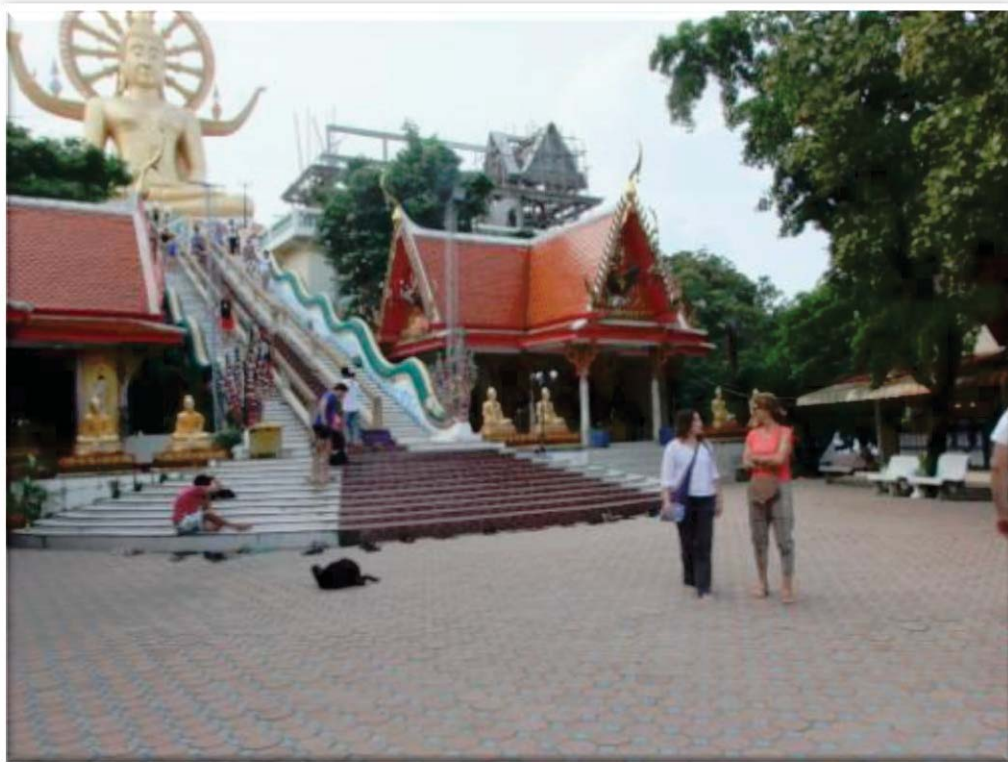
ธุรกิจการขนส่งบนเกาะสมุย

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

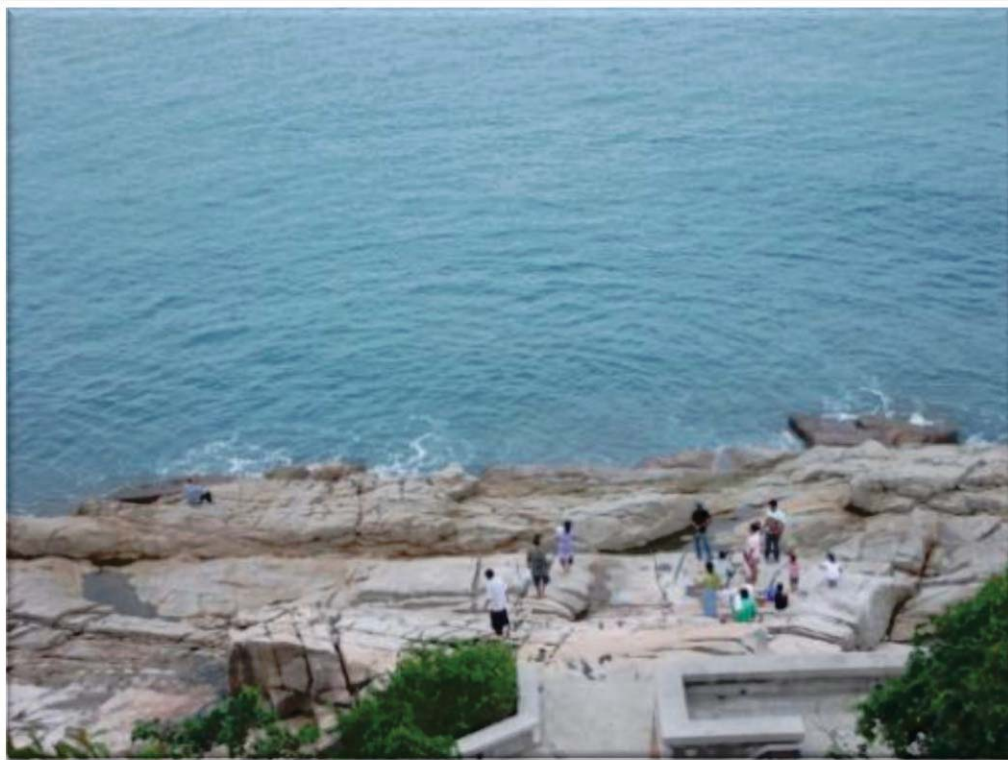
วัดพระใหญ่ แหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมบนเกาะสมุย

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จุดชมวิวเกาะสมุย

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

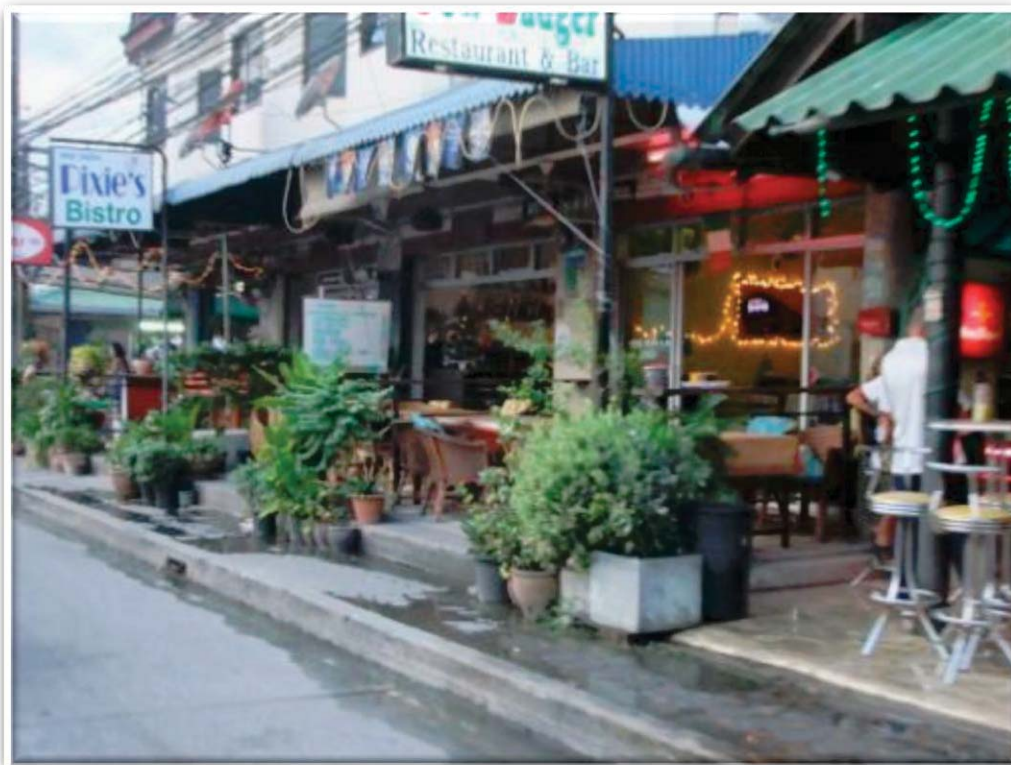
บริษัททัวร์บนเกาะสมุย

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ธุรกิจร้านอาหารบนเกาะสมุย

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ร้านขายของฝากของที่ระลึก

ภาคผนวก ข
เส้นทางการท่องเที่ยวไหมในพื้นที่ภาคใต้

จังหวัดกระบี่

จังหวัดกระบี่

จังหวัดภูเก็ต

ฟาร์มพักไร่สารพัดที่เกาะสิเหร่

บรรยากาศหน้าหาดเกาะสิเหร่

จังหวัดภูเก็ต

ร้านอาหารริมทะเล

จังหวัดภูเก็ต

เส้นหิ้งของสะพานหินน้ำพุคนตรี

วัดพระทองหรืออีกชื่อเรียกว่าวัดพระผุด

จังหวัดภูเก็ต

ร้านอาหารพื้นเมืองแถวสะพานหิน

จังหวัดพังงา

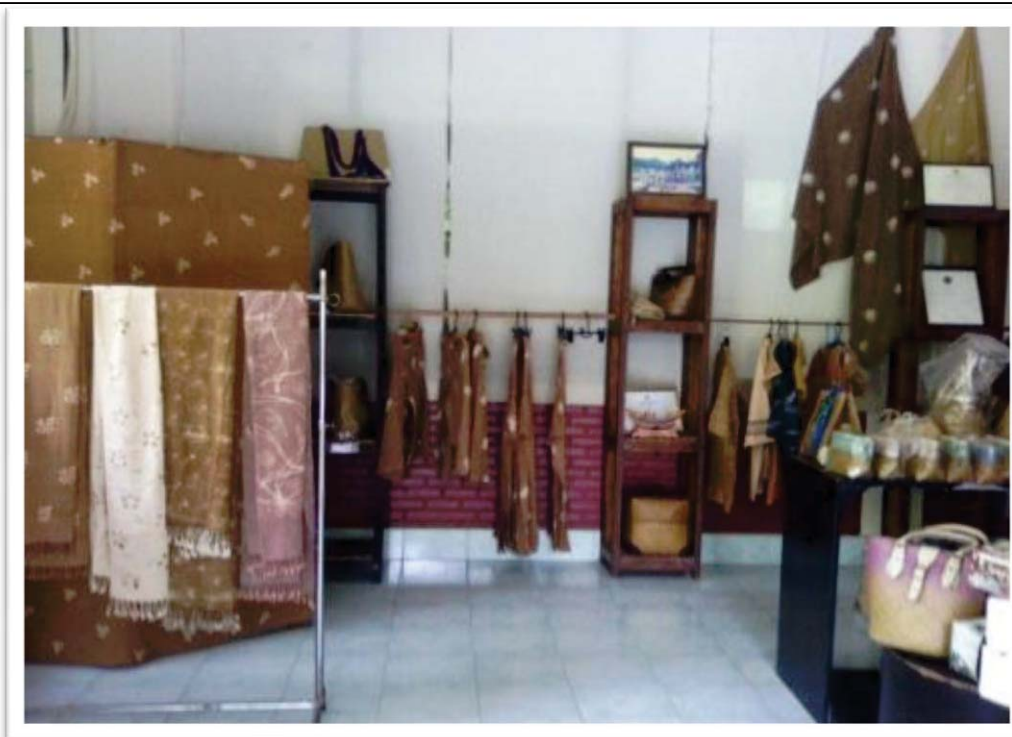
วิถีชีวิตชาวประมงจังหวัดพังงา

จังหวัดพังงา

จังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มผ้ามัดย้อมย้อมสีผ้าจากสิริธรรมชาติ

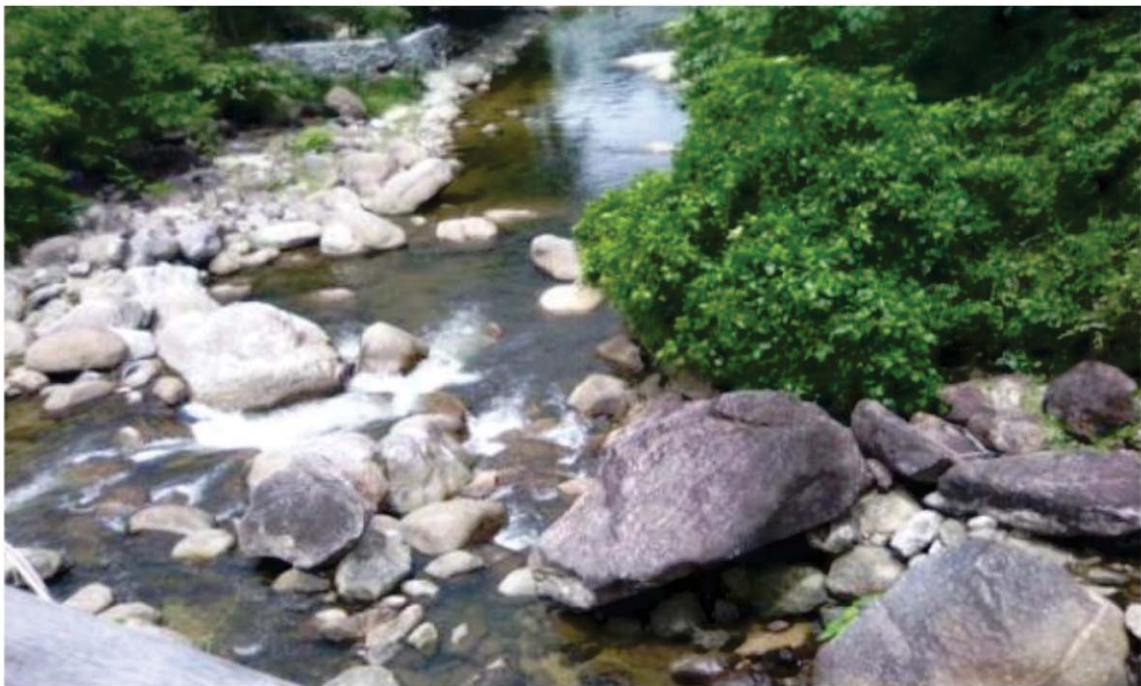

กลุ่มสมุนไพรที่ทำจากเปลือกมังคุด

จังหวัดนครศรีธรรมราช

ร้านอาหารพื้นบ้านที่รวมอาหารพื้นบ้านไว้

วิวด้านล่างของร้านอาหารคีรีวง ริเวอร์วิว

จังหวัดนครศรีธรรมราช

พิพิธภัณฑ์หนังตะลุงแห่งชาติ

จังหวัดนครศรีธรรมราช

บรรยากาศภายในห้องจัดแสดงหนังตะลุง

จังหวัดสงขลา

ไอศกรีมที่ใส่พานะเล็กๆคล้ายโอ่ง

ร้านขายกาแฟโบราณ

จังหวัดสงขลา

ร้านขายขนมของฝากพื้นบ้าน

จังหวัดสงขลา

โบสถ์สถานที่ทำพิธีกรรมของวัดพะไ้ะ

บรรยากาศภายในวัดพะไ้ะ

จังหวัดสงขลา

โฮมสเตย์บ้านร้อยปี

จังหวัดสงขลา

บรรยากาศของตลาดน้ำคลองแดน

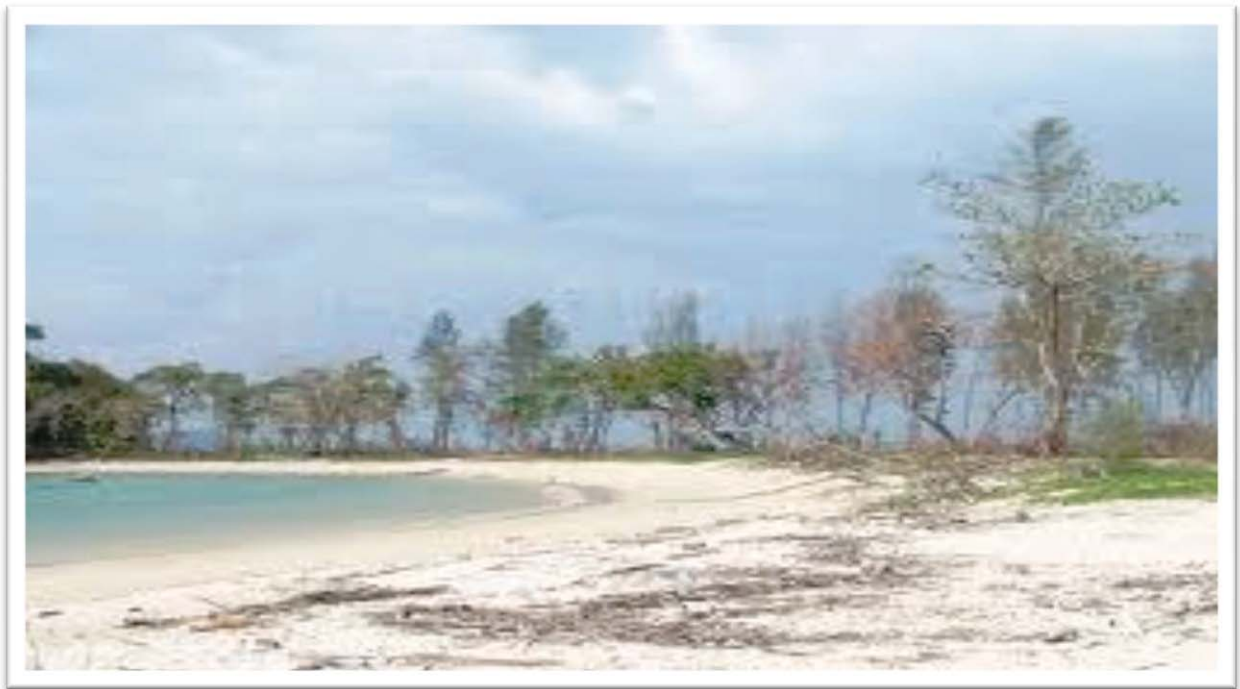

ถนนคนเดิน สงขลา

จังหวัดสงขลา

จังหวัดระนอง

ภาพบรรยากาศชายหาดเกาะก่า

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บริเวณด้านข้างของภูพารีสอร์ท

ทางเดินลงไปยังห้องพักของ ภูพารีสอร์ท

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

อุทยานแห่งชาติไทร้มเย็น หรือ ถ้ำมึน

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ทีมวิจัย กับชุมชนปากพั่น จ. นครศรีธรรมราช

ภาคผนวก ค
เครื่องมือในการวิจัย

การประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวเดิมและใหม่ในพื้นที่จังหวัดภาคใต้
สนับสนุนโดย กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และ สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ของเส้นทางท่องเที่ยวเดิมในพื้นที่ภาคใต้
2. เพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นของเส้นทางท่องเที่ยวใหม่เชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่ภาคใต้

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ประเภทของธุรกิจ

- ☐ 1. ผู้ประกอบการร้านอาหาร จำนวน.....โต๊ะ
- ☐ 2. ที่พัก จำนวน.....ห้อง
- ☐ 3. สถานบันเทิง รูปแบบ.....
- ☐ 4. การขนส่ง จำนวนรถที่ครอบครอง.....คัน
- ☐ 5. ร้านขายของที่ระลึก ประเภทของที่ขาย.....
- ☐ 6. ธุรกิจจัดนำเที่ยว

2. ภูมิฐานะเจ้าของกิจการ

- ☐ 1. เป็นคนในท้องถิ่น ☐ 2. เป็นคนต่างถิ่น

3. รายได้เฉลี่ยต่อปีของธุรกิจ บาท

(ต่อเดือนจำนวน.....บาท จำนวน..... เดือนต่อปี)

4. จำนวนแรงงาน/ลูกจ้างในธุรกิจ จำนวน..... คน แรงงานในท้องถิ่น คิดเป็น..... %

5. อัตราค่าจ้างแรงงานโดยเฉลี่ย.....บาท ต่อเดือน

6. ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น คิดเป็น %

7. กลุ่มนักท่องเที่ยวหลัก/กลุ่มลูกค้า/ผู้มาใช้บริการหลัก คือ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นและทัศนคติ

1. ธุรกิจของท่านเชื่อมโยงกับธุรกิจอะไรบ้างในพื้นที่

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าธุรกิจของท่านส่งผลกระทบต่อชุมชนอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

😊ขอขอบพระคุณที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม
ข้อมูลจากท่านจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตภาคใต้ต่อไป 😊

ภาคผนวก ง
ประวัติคณะผู้วิจัย

ประวัติคณะผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการ

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย)

นางรุ่งรวี จิตภักดี

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ)

Mrs Rungrawee Jitpakdee

เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน

3900900348212

ตำแหน่งปัจจุบัน:

อาจารย์ประจำ

หน่วยงาน

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว
และการบริการ สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

สถานที่ติดต่อ

222 ไทโยบุรี อ.ท่าศาลา จ. นครศรีธรรมราช 80160

หมายเลขโทรศัพท์

0859078576 และ 075672244

หมายเลขโทรสาร

075672202

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) jrungraw@wu.ac.th และ nbjit1@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

- 2535: ศิลปศาสตรบัณฑิต เอกภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 2545: รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- 2547: Master of International Tourism and Hospitality Management,
Griffith University, Australia
- 2554: Ph.D. in Rural and Regional Planning and Development,
Asian Institute of Technology. Dissertation Title “Sustainability of
Ecotourism on Yao Noi Island, Thailand

Publications

1. Human Resources Management in Hospitality and Tourism Industries. Thai and International Tourism and Hospitality Journal
2. Sustainability Analysis of Ecotourism on the Yao Noi Island, Thailand. In the Asia Pacific Journal of Tourism Research, Taylor and Francis Publication.
3. Distribution of Economic Benefits from Ecotourism on the Yao Noi Island, Thailand. In Journal of Ecotourism, Taylor and Francis Publication.

สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ

การจัดการการท่องเที่ยว, การท่องเที่ยวโดยชุมชนและการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย (ย้อนหลังไม่เกิน 5 ปี)

งานวิจัยที่สำเร็จแล้ว*

1. หัวหน้าโครงการวิจัย “พฤติกรรมนักท่องเที่ยวและความต้องการในการมาเยือนแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล อ. ขนอม จ. นครศรีธรรมราช” สนับสนุนโดย สกอ.
2. ผู้ร่วมวิจัย “แนวทางการพัฒนาและการจัดการผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่ธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยว
กรณีศึกษา: นครศรีธรรมราช พัทลุง ตรัง สงขลา และสตูล” สนับสนุนโดยสกว.
3. หัวหน้าโครงการวิจัยย่อย ส่วนท่องเที่ยว ในโครงการ “การวางแผนการจัดการอ่าวบ้านดอนและ
เกาะนอกชายฝั่ง”(โครงการ Coastal Habitat and Resources Management, CHARM)
4. หัวหน้าโครงการ “การจัดการแผนชุมชนจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนลีเล็ด
อ.พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี” สนับสนุนโดย วช

* ขณะนี้ทุกโครงการวิจัยสำเร็จหมดแล้ว และไม่ม้งานวิจัยตกค้าง

นักวิจัยร่วม (1)

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย)	นางวิลาวณย์ ดึงไตรัยภพ
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ)	Mrs. Wilawan Dungtripop
เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน	3800100996024
ตำแหน่งปัจจุบัน:	อาจารย์ประจำ
หน่วยงาน	หลักสูตรบัญชีบัณฑิต สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

สถานที่ติดต่อ	222 ไทบุรี อ. ท่าศาลา จ. นครศรีธรรมราช 80160
หมายเลขโทรศัพท์	0896638897 และ 075672249
หมายเลขโทรสาร	075672202
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)	wilawan.du@wu.ac.th

ประวัติการศึกษา

- 2545: บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การบัญชีเพื่อการวางแผนและควบคุม)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 2543: บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชีต้นทุน) มหาวิทยาลัยสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
วิทยาเขตพณิชยการพระนคร

Publications

1. Leadership and Professional Knowledge in Accounting of CFOs in Frozen Seafood Industry, Journal of Management Sciences and Humanities, Prince of Songkla University, 15(5), October 2009: 25-38.
2. Cost Management Strategies of Small and Medium Factory Enterprises, Journal of Management Sciences and Humanities, Prince of Songkla University, 11(4), October 2005: 409-420.
3. Accounting Practices of Small and Micro Community Enterprise in Nakhon Si Thammarat Province (Government Research Project funded by Ministry of Education, Thailand), June 2004 to November 2005.
4. Cost Accounting System of Thai food seasoning industry, Independent Study Research (Master Program), Kasetsart University, Thailand, 2002.

สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ

ความเชี่ยวชาญ การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน การบริหารจัดการต้นทุน การวางระบบบัญชี และการวางแผนภาษีอากร

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย (ย้อนหลังไม่เกิน 5 ปี)

ผู้ร่วมวิจัย “การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจเครื่องอบแห้งไมโครเวฟสำหรับผลิตภัณฑ์สมุนไพร” สนับสนุนโดยสกว.

นักวิจัยร่วม (2)

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย)	นางสาวปวีณา กายพันธ์
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ)	Miss Paweena Kayapan
เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน	1909900013069
ตำแหน่งปัจจุบัน:	นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว
หน่วยงาน	ศูนย์พัฒนาธุรกิจ การท่องเที่ยว และเศรษฐกิจภาคใต้ สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
สถานที่ติดต่อ	222 ไทยบุรี อ.ท่าศาลา จ. นครศรีธรรมราช 80160
หมายเลขโทรศัพท์	0866941421 และ 075672227
หมายเลขโทรสาร	075672202
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)	kpaweena@wu.ac.th และ kpaweena7@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

- 2550: บริหารธุรกิจบัณฑิต หลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยว-การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
- 2554: บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต หลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยว
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (อยู่ระหว่างศึกษา)

สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ

การจัดการการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย (ย้อนหลังไม่เกิน 5 ปี)

- 2550 ผู้ช่วยนักวิจัย
- โครงการวิจัย “พฤติกรรมนักท่องเที่ยวและความต้องการในการมาเยือนแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล อ.ขนอม จ. นครศรีธรรมราช”
(โครงการเครือข่ายการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน สกอ.)

ผู้ช่วยนักวิจัยเก็บข้อมูลภาคสนามและวิเคราะห์ข้อมูล

- โครงการวิจัย “การวางแผนการจัดการอ่าวบ้านดอนและเกาะนอกชายฝั่ง” (โครงการ Coastal Habitat and Resources Management, CHARM)
- โครงการวิจัย “ศักยภาพและขีดความสามารถในการรองรับของการท่องเที่ยวทางทะเลใน อ.ขนอม จ.นครศรีธรรมราช” (โครงการเครือข่ายการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน สกอ.)
- โครงการวิจัย “การประยุกต์ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อจำแนกช่วงชั้นโอกาสด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อ.ขนอม จ.นครศรีธรรมราช” (สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์)

เจ้าหน้าที่ประสานงานด้านการจัดประชุมกลุ่ม(Focus Group)

- โครงการวิจัย “กลยุทธ์ทางการตลาดและการจัดการการท่องเที่ยวทางทะเลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใน อ.ขนอม จ.นครศรีธรรมราช” (โครงการเครือข่ายการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน สกอ.)

2551

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูล

- โครงการจัดทำหลักสูตรมาตรฐานและคู่มือประกอบการฝึกอบรมหลักสูตร “ยูวอสาสมัครนำเที่ยว” (คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)

2552

ผู้ช่วยนักวิจัย

- โครงการวิจัย “การจัดการแผนชุมชนจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนลีเล็ด อ.พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี” (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ)

2554

ผู้ร่วมวิจัย

- โครงการประเมินการจัดงานวิวาท์ในม่านเมฆ ประจำปี 2554 จ.นครศรีธรรมราช” (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช)
- โครงการประเมินผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจของการท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราชอันเนื่องมาจากอุทกภัย พ.ศ. 2554(สำนักวิชาการจัดการมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์)

ภาคผนวก จ
บทความวิชาการสำหรับการเผยแพร่

การประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวเดิมและใหม่ ในพื้นที่จังหวัดภาคใต้

Economic Value Assessment on the Original Tourism Routs and the New Tourism Routs in Southern Thailand

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวเดิมและใหม่ในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ อันประกอบด้วย จังหวัดภูเก็ต จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดกระบี่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพังงา จังหวัดระนอง และจังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ 1) เพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ของเส้นทางท่องเที่ยวเดิมในพื้นที่ภาคใต้ 2) เพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นของเส้นทางท่องเที่ยวใหม่เชิงสร้างสรรค์ ในพื้นที่ภาคใต้ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยว อันได้แก่ ที่พัก ร้านอาหาร สถานบันเทิง บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึก ขนส่ง รวมทั้ง แหล่งเรียนรู้ของชุมชน ในแต่ละจังหวัด และข้อมูลมาประมวลผลหามูลค่าทางเศรษฐกิจ อันได้แก่ รายได้ที่ไม่ได้หักกำไร การไหลออกของรายได้ รายได้ทางตรง รายได้ทางอ้อม รายได้ของปัจจัยการผลิตที่แรงงานหรือเจ้าของปัจจัยการผลิตที่ขายสินค้าให้แก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้รับ และตัวคุณทวีของการท่องเที่ยว

ผลการศึกษาการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวเดิมและใหม่ในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้มีดังนี้ พื้นที่ฝั่งอันดามัน ได้แก่ จังหวัดกระบี่ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดพังงา ในเส้นทางเดิมซึ่งเป็นทางขุดนิยมได้แก่ เกาะสี่ เกาะห้า หาดป่าตองของภูเก็ต ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวในลักษณะ Mass Tourism ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว จะเป็นคนในพื้นที่น้อย จ้างงานนอกถิ่นมากและมีการรั่วไหลของรายได้สูงกว่าแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางใหม่ที่เน้นของชุมชน ส่วนในพื้นที่ฝั่งอ่าวไทย ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสงขลา จังหวัดระนอง และจังหวัดสุราษฎร์ธานี เส้นทางท่องเที่ยวเดิม ของกลุ่มพื้นที่นี้ยกเว้นจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เน้นเกาะสมุยเป็นหลัก การรั่วไหลของรายได้ และการกระจายรายได้จะไม่แตกต่างในระดับมากจากเส้นทางใหม่ เพราะ เป็นเส้นทางท่องเที่ยวเดิมและเพิ่มความต้องการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น แต่สำหรับสมุยของจังหวัดสุราษฎร์ธานี นั้นการรั่วไหลของรายได้ และการกระจายรายได้จะคล้ายคลึงกับจังหวัดภูเก็ต คือมีการรั่วไหลอันเกิดจากการลงทุนของชาวต่างชาติ แต่เส้นทางใหม่ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เน้นอุทยานแห่งชาติ และแหล่งท่องเที่ยวชุมชนทำให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชนที่เท่าเทียมขึ้น และการรั่วไหลของรายได้ลดลงอย่างชัดเจน ดังนั้นสรุปได้ว่า ไม่ว่าเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ หรือเดิมของทุกจังหวัดจะสามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของจังหวัดตนเองได้ หากมีสร้างการกระจายรายได้ อย่างเท่าเทียมในทุกภาคส่วนของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และ การลดการจ้างงานของคนนอก

พื้นที่ และ การสามารถผลิตวัตถุดิบที่ใช้ในธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัด หรือบริษัททัวร์มีการขายแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตนให้มากขึ้น ก็จะส่งผลต่อการลดการรั่วไหลทางเศรษฐกิจของการท่องเที่ยว และส่งผลให้มีการทวีคูณของการท่องเที่ยวมากขึ้นหากแรงงานมีการจับจ่ายใช้สอยในจังหวัดตนเองมากขึ้น

คำสำคัญ: มูลค่าทางเศรษฐกิจ การไหลออกของรายได้ ตัวคูณทวีคูณของการท่องเที่ยว การกระจายรายได้

Abstract

The study on Economic Value Assessment of the Original Tourism Routs and the New Tourism Routs in Southern Provinces includes Phuket, Surathani, Krabi, Nakorn Si Thammarat, Phang Nga, Ranong, and Songkhla aims to 1) assess economic value and income distribution of the original tourism routs in Southern provinces 2) assess economic value of the added new tourism routs in terms of creative tourism in Southern provinces. The sample population of this study consists of the tourism related entrepreneurs such as accommodations, restaurants, entertainments, tour companies, transportations as well as community learning centers. The result of economic value was interpreted by total income, revenue leak out, direct income, indirect income, induce income, and tourism multiplier.

The result of this study presented that the original tourism routs in the Andaman coast including Krabi, Phuket, and Phang Nga namely the popular tourism destinations were mass tourism. These areas involved less original population, hiring outside labors, as the result of high tourism income leak out whereas the new areas which belong to most local community were less leak out. The another side was Thai Gulf areas including Nakorn Si Thammarat, Songkla, Ranong, and Surathani in particular Samui Island which is the popular tourism destination. This island had similar result as Phuket Island in terms of high economic leakage and high gap of income distribution in each tourism entrepreneur with the reason of high outside investment. However, when the new routs of local community and natural tourism emphasizing natural parks was taken in account in the original routs; it made the reduction of

tourism leakage. In conclusion, the original and the new tourism routes can make more economic value by making equality of tourism distribution, reducing outside labors, using inside materials, selling and promoting the tourism routes in their own areas, consequently, the economic leakage is decreased and tourism multiplier is higher by tourism employees buying in their own provinces.

Key Words: Economic Value, Income Leak out, Tourism Multiplier, Tourism Distribution.

ประเด็นปัญหา

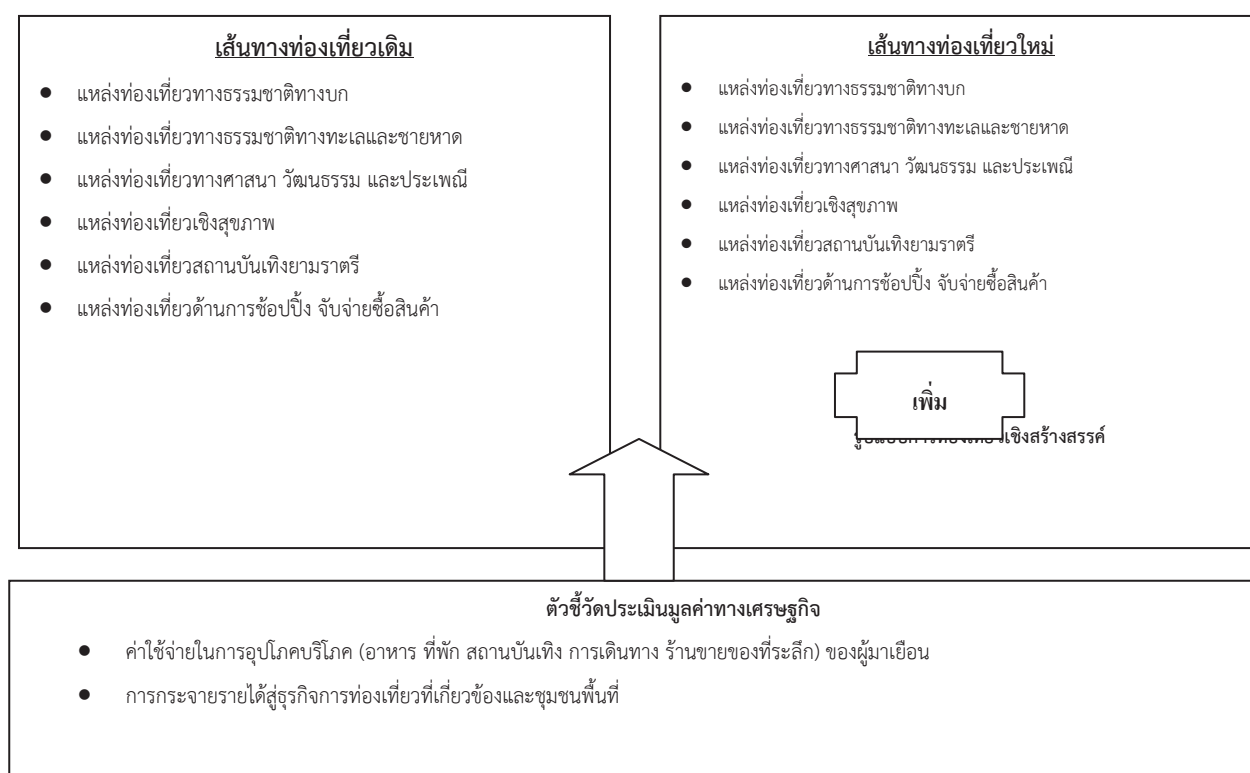
พื้นที่ท่องเที่ยวในภาคใต้ของประเทศไทยมีความหลากหลายในกิจกรรมการท่องเที่ยว มีศักยภาพในด้านความสวยงามของทิวทัศน์ ธรรมชาติ วิถีชีวิต และวัฒนธรรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้กำหนดวิสัยทัศน์ของการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชาติในระยะยาว ด้วยการกำหนดให้มีเอกลักษณ์ไทยในมาตรฐานสากลปี 2555 เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยเป็น World Class Destination และเป็น Asian Gateway อย่างเต็มรูปแบบ โดยมีการกำหนดแนวทางการส่งเสริมและพัฒนา เพื่อสร้างทางเลือกใหม่ ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการเพิ่มกลุ่มพื้นที่ทางเลือก และความหลากหลายในการท่องเที่ยว เพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ โดยสร้างลักษณะเฉพาะของพื้นที่นั้น ๆ และเพื่อให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการช่วยรักษาแหล่งท่องเที่ยวเดิม (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2554) แต่อย่างไรก็ตามพื้นที่ดังกล่าวถึงแม้จะมีความหลากหลายทางผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ทางเลือกนำเสนอให้กับนักท่องเที่ยว แต่ไม่แน่ว่าการพัฒนาในผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวที่แท้จริงมีผลความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจและสังคมแก่ผู้ประกอบการอย่างมั่นคงในอนาคตหรือไม่ หรือกระจายสู่ชุมชนอย่างเสมอภาคหรือไม่

ในการนี้นักวิจัยเล็งเห็นแล้วว่าประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวเก่าและนำเสนอเส้นทางใหม่ในเชิงเศรษฐกิจ และการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ที่ได้บรรจุเรื่องนี้อยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในฉบับที่ 10 และฉบับที่ 11 (ปี 2555-2559) ว่าด้วยการพัฒนาในมิติสังคมที่เน้นการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม การลดความเหลื่อมล้ำในสังคม การพัฒนาการศึกษาที่เชื่อมโยงไปสู่การเป็นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยเฉพาะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ได้มุ่งเน้นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ จึงนับเป็นโอกาสที่จะได้ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ หรือ Creative Tourism (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2553) เพื่อยกระดับมาตรฐานอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวด้วยการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าทางการท่องเที่ยว โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดในภาคใต้ ซึ่งจะสามารถยังประโยชน์ให้กับพื้นที่ให้มีทิศทางที่ชัดเจนในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว และสร้างความยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจ และสังคมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่และนำผลวิจัยไปเป็นแนวทางให้กับพื้นที่อื่น ได้มีแนวทางพัฒนา และการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ของเส้นทางท่องเที่ยวเดิมในพื้นที่ภาคใต้
2. เพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นของเส้นทางท่องเที่ยวใหม่เชิงสร้างสรรค์ ในพื้นที่ภาคใต้

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. การกระจายรายได้ทางการท่องเที่ยว

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการกระจายรายได้ทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคใต้จากตัวคูณทางด้านการท่องเที่ยว พิริยะ ผลพิรุฬห์ (2550) กล่าวว่า การประเมินว่าผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่นั้นจะมีมูลค่าเท่าไรและเม็ดเงินที่พื้นที่นั้นได้รับจากการท่องเที่ยวจะส่งผลกระทบต่อประชาชนในสังคมนั้น ตัวแปรสำคัญที่สามารถตอบโจทย์นี้ได้ก็คือภาครัฐจะต้องคำนวณหาตัวคูณทวีของการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) และนำตัวคูณทวินั้นมาหาผลกระทบทางเศรษฐกิจที่แท้จริงในจุดเริ่มต้นภาครัฐจะต้องเริ่มจากการออกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

- 1) นักท่องเที่ยวแต่ละคนต้องจ่ายเงินเท่าไรในพื้นที่นั้นต่อคน
- 2) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) ของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของชำร่วย การขนส่งเดินทาง เท่ากับเท่าไร
- 3) รายได้ทางตรงที่ธุรกิจได้รับจากการท่องเที่ยวนั้นได้เปลี่ยนเป็นกำไรของธุรกิจและรายได้ของคนในพื้นที่นั้นอย่างไร
- 4) การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในพื้นที่นั้นได้สร้างงาน (Job Creation) ให้กับคนในพื้นที่กี่งาน และมีงานอะไรบ้าง

2. ตัวคูณทวีของการท่องเที่ยว

ตัวคูณทวีของการท่องเที่ยวมีค่าที่สูง ประกอบกับการที่ภาคธุรกิจท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่เน้นแรงงานเข้มข้น (Labor-Intensive) ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่ชุมชนนั้นจะได้รับจากการท่องเที่ยวนั้นไม่เฉพาะเพียงแต่จะมีค่าที่สูงแต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังเป็นภาคการผลิตที่สร้างงานและสร้างรายได้แก่แรงงานในภาคการผลิตนั้นด้วยเช่นกัน (โดยเฉพาะแรงงานไร้ทักษะที่มีฐานะยากจน) อย่างไรก็ตาม การคำนวณหาผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวข้างต้นเป็นเพียงแค่พยายามหาผลประโยชน์ทางการเงินเท่านั้น (Monetary Benefit) แต่ควรจะเริ่มให้ความสนใจแก่ผลประโยชน์อื่นๆที่ไม่ได้อยู่ในรูปของตัวเงิน (Non-

Monetary Benefit) ด้วยไม่ว่าจะเป็น การท่องเที่ยวในเชิงเชิงนิเวศ (Eco-Tourism) หรือการท่องเที่ยวในเชิงเกษตรที่เน้นการรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งการที่ภาครัฐคำนึงถึงทั้งผลประโยชน์ที่อยู่ในรูปแบบของตัวเงินและผลประโยชน์ที่ไม่ได้อยู่ในรูปของตัวเงินนั้นจะทำให้ภาครัฐดำเนินนโยบายสำหรับการท่องเที่ยวในประเทศไทยได้อย่างเหมาะสม (พิริยะ ผลพิรุฬห์, 2550)

3. การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

มูทริกา พฤษภาพงษ์ (2553) ให้คำนิยามอย่างเป็นทางการสำหรับ “การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์” ว่าเป็น “การท่องเที่ยวที่เน้นการเรียนรู้ในเรื่องศิลปะ วัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของสถานที่ ผ่านประสบการณ์ตรง และการมีส่วนร่วมกับผู้คนเจ้าของวัฒนธรรม” หากจะกล่าวในแบบง่ายๆ “การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์” ก็คือ การท่องเที่ยววิถีชีวิตที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ชีวิตของผู้คนในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องวิถีการอยู่อาศัย การประกอบอาชีพ เรื่องอาหารการกิน ศิลปะหัตถกรรม และอื่นๆ ที่สะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของชุมชน และผู้คน เจ้าของพื้นที่ โดยมุ่งเน้นให้นักท่องเที่ยวมีปฏิสัมพันธ์กับคนในพื้นที่ ผ่านการพูดคุยสนทนาและผ่านกิจกรรมทดลองปฏิบัติต่างๆ เช่น การทดลองทำอาหาร การทดลองทำศิลปหัตถกรรม ตลอดจนการทดลองใช้ชีวิตตามแบบอย่างผู้คนในชุมชน หรือการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ซึ่งเป็นกิจกรรมทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งที่มีความสนใจในวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของคนไทยในมิติที่มีความลึกซึ้งมากขึ้น โดยจะสามารถเข้าใจในวัฒนธรรมอันมีเอกลักษณ์ของผู้คนและสถานที่นั้นๆ ผ่านประสบการณ์ตรง เรียกว่าเป็นเวทีการเรียนรู้แบบมีชีวิตนั่นเอง

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ข้อมูลปฐมภูมิ: แบบสอบถามผู้ประกอบการประมาณ 100 แห่ง ประกอบด้วย ผู้ประกอบการร้านอาหาร 20 ราย ที่พัก 30 ราย สถานบันเทิง 10 ราย การขนส่ง 10 ราย ร้านขายของที่ระลึก 10 ราย ธุรกิจจันทريات 10 ราย แต่อย่างไรก็ตามอาจมีการปรับเปลี่ยน หรือลด จำนวนสถานประกอบการเมื่อลงพื้นที่แล้วพบว่าสัดส่วนสถานประกอบการไม่มากพอที่จะลด หรือบางพื้นที่ที่มีจำนวนมากก็จะเพิ่ม
2. ข้อมูลทุติยภูมิ: เก็บรวบรวมจากเอกสาร งานวิจัยต่างๆ จากบุคคล หรือหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดการได้มาซึ่งองค์ประกอบเพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวอดนียม และเส้นทางใหม่ที่น่าสนใจจากเวทีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในจังหวัด ดังต่อไปนี้

- Income คือ รายได้ที่ไม่ได้หักกำไร
- Leak-out คือ การออกของรายได้ อันเกิดจากการจ้างงานนอกจังหวัด และต่างค่า และการใช้วัตถุดิบภายนอก โดยคิดเป็นร้อยละ $= (Out-labor + Out-material) / Income * 100$
- Direct Revenue คือ รายได้ทางตรงที่เกิดจากการใช้วัตถุดิบ และแรงงานภายในจังหวัด $= Income - (Out-labor + Out-material)$
- Indirect Revenue คือ รายได้ทางอ้อม ที่เกิดจากการที่จะผลิตสินค้าและบริหารของการท่องเที่ยวได้นั้น ภาคธุรกิจจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในรูปของการซื้อปัจจัยการผลิต (เช่น การสั่งซื้อวัตถุดิบ ค่าจ้างงานแรงงาน) $= (labor + material)$
- Induced Revenue คือ รายได้ของปัจจัยการผลิตที่แรงงานหรือเจ้าของปัจจัยการผลิตที่ขายสินค้าให้แก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้รับ $= Profit\ of\ Material + labor$
- Tourism Multiplier (ตัวคูณทวีของการท่องเที่ยว) คือ รายได้ 1 บาท ที่แหล่งท่องเที่ยวได้รับจากนักท่องเที่ยวนั้น จะสร้างรายได้ให้กับแหล่งท่องเที่ยวเป็นจำนวนเท่ากับ ตัวทวีคูณ บาท $= (Direct\ Revenue + Indirect\ Revenue + Induced\ Effect) / Direct\ Revenue$

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวเดิมและใหม่ในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้มีดังนี้

จังหวัดกระบี่ ในเส้นทางเดิมผู้ประกอบการร้านอาหาร มีการไหลออกของรายได้จากการซื้อวัตถุดิบ และจ้างแรงงานนอกสูงสุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ตกเป็นของธุรกิจบันเทิง แต่อย่างไรก็ตาม ตัวทวีคูณทางการท่องเที่ยวของกระบี่ ในธุรกิจร้านอาหาร ไม่ว่าเส้นทางใหม่ หรือเส้นทางเดิมก่อให้เกิดการทวีในการจับจ่ายใช้สอย และกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดสูงสุด ขนส่ง และบริษัทที่ยังด้อยในการกระตุ้นให้เกิดการเพิ่มทวีทั้งเส้นทางใหม่ และเก่า ดังตารางที่ 1 เส้นทางท่องเที่ยวเดิม และตารางที่ 2 เส้นทางท่องเที่ยวใหม่

ตารางที่ 1 เส้นทางท่องเที่ยวเดิมของจังหวัดกระบี่

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induced Revenue	Tourism Multiplier
ที่พัก	29	2,262,272.73	4.72	2,155,492.91	1,809,818.18	361,963.64	2.01
ร้านอาหาร	10	526,666.67	12.99	458,273.34	342,333.34	160,395.67	2.10
บริษัททัวร์	26	1,189,176.47	8.52	1,087,842.04	832,423.53	249,727.06	1.99
ร้านขายของที่ระลึก	4	650,000.00	6.70	606,475.00	487,500.00	121,875.00	2.00
ขนส่ง	3	880,000.00	2.41	858,812.00	704,000.00	140,800.00	1.98
บันเทิง	2	866,666.67	3.80	833,775.00	650,000.00	162,500.00	1.97

ตารางที่ 2: แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier)จังหวัดกระบี่ (เส้นทางใหม่)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induced Revenue	Tourism Multiplier
ที่พัก	29	783,590.91	5.96	736,900.91	168,200.00	160,950.00	1.45
ร้านอาหาร	13	521,333.34	11.65	460,602.04	178,164.00	160,630.40	1.74
บริษัททัวร์	6	594,588.24	9.23	539,688.24	81,000.00	63,000.00	1.27
ร้านขายของที่ระลึก	4	265,000.00	5.02	251,700.00	60,000.00	55,000.00	1.46
ขนส่ง	6	516,000.00	2.72	501,975.00	33,000.00	33,900.00	1.13
บันเทิง	2	160,000.00	12.31	151,600.00	15,000.00	95,200.00	1.73

จังหวัดภูเก็ตในเส้นทางเดิม ผู้ประกอบการและลูกจ้างของบริษัททัวร์ส่วนใหญ่เป็นคนต่างถิ่นจึงทำให้มีการไหลออกของรายได้มากที่สุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ก็เป็นบริษัททัวร์เช่นเดียวกัน แต่มีการไหลออกของรายได้ภายนอกจังหวัดลดน้อยลง แต่อย่างไรก็ตาม ธุรกิจต่าง ๆ ในเส้นทางเดิมมีตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยวที่ใกล้เคียงกัน ต่างจากเส้นทางใหม่ที่ศูนย์เรียนรู้เป็นธุรกิจใหม่ที่เกิดการทวีคูณในการจับจ่ายใช้

สอยและกระตุ้นเศรษฐกิจมากกว่าภาคธุรกิจอื่น ๆ ดังตารางที่ 3 เส้นทางท่องเที่ยวเดิม และตารางที่ 4 เส้นทางท่องเที่ยวใหม่

ตารางที่ 3: แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดภูเก็ต (เส้นทางเดิม)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	15	874,666.67	13.40	757,461.34	545,826.67	152,503.95	1.92
ที่พัก	26	2,056,923.08	10.02	1,850,837.05	1,471,395.51	301,651.93	1.96
สถานบันเทิง	11	1,068,181.82	12.14	938,544.55	670,977.27	191,287.20	1.92
ขนส่ง	22	718,181.82	21.54	563,471.23	455,580.46	87,232.36	1.96
ร้านขายของที่ระลึก	5	546,000.00	8.68	498,584.00	411,800.00	71,678.30	1.97
บริษัททัวร์	23	719,130.43	23.96	546,850.68	430,257.09	91,734.76	1.95

ตารางที่ 4: แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ในจังหวัดภูเก็ต (เส้นทางใหม่)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ที่พัก	23	1,145,978.26	4.07	999,455.76	246,500.00	160,950.00	1.41
ร้านอาหาร	7	1,054,285.71	5.76	939,398.21	212,100.00	160,630.40	1.40
บริษัททัวร์	2	577,500.00	9.51	538,822.50	74,700.00	63,000.00	1.26
ร้านขายของที่ระลึก	11	1,098,090.91	1.21	1,082,590.91	60,000.00	55,000.00	1.11
การขนส่ง	14	970,142.86	1.45	950,792.86	39,000.00	33,900.00	1.08
สถานบันเทิง	7	568,571.43	6.28	542,771.43	22,500.00	95,200.00	1.22
ศูนย์เรียนรู้	1	100,000.00	0.00	100,000.00	100,000.00	20,000.00	2.20

จังหวัดพังงาในเส้นทางเดิม ธุรกิจร้านขายของที่ระลึกมีการไหลออกของรายได้จากการซื้อวัตถุดิบภายนอกจังหวัดพังงามาใช้กับธุรกิจนี้สูงสุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ตกเป็นของธุรกิจสถานบันเทิงซึ่งมีการไหลออกของรายได้จากการจ้างแรงงานภายนอกจังหวัด แต่อย่างไรก็ตามตัวทวิคูณทางการท่องเที่ยวของพังงาในธุรกิจร้านขายของที่ระลึกและสถานบันเทิง ไม่ว่าเส้นทางใหม่หรือเส้นทางเดิมก่อให้เกิดการทวีในการจับจ่ายใช้สอยและกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดพังงาสูงสุด ตรงกันข้ามกับธุรกิจที่พักและธุรกิจขนส่งยังด้อยในการกระตุ้นให้เกิดการเพิ่มทวีทั้งเส้นทางใหม่ และเส้นทางเดิม ดังตารางที่ 5 เส้นทางท่องเที่ยวเดิม และตารางที่ 6 เส้นทางท่องเที่ยวใหม่

ตารางที่ 5: แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวิคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดพังงา (เส้นทางเดิม)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	17	488,588.24	14.39	418,295.24	296,148.18	192,440.06	2.17
ที่พัก	19	878,315.79	9.12	798,196.00	622,532.84	255,782.95	2.10
สถานบันเทิง	3	520,000.00	10.41	465,883.00	351,483.00	168,517.00	2.12
ขนส่ง	12	134,000.00	8.60	122,480.00	95,680.00	38,320.00	2.09
ร้านขายของที่ระลึก	11	223,636.36	23.39	171,317.45	133,299.27	90,337.09	2.31
บริษัททัวร์	8	955,000.00	9.33	865,880.00	674,880.00	280,120.00	2.10

ตารางที่ 6: แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดพังงา (เส้นทางใหม่)

ประเภ	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	15	588,588.24	12.21	311,750.00	311,750.00	173,475.54	1.87
ที่พัก	20	1,567,800.00	3.36	301,182.00	301,182.00	58,454.26	1.23
สถานบันเทิง	3	123,000.00	33.02	105,750.00	105,750.00	98,193.94	2.79
ขนส่ง	11	234,000.00	3.48	102,500.00	102,500.00	45,511.15	1.64
ร้านขายของที่ระลึก	3	156,000.00	6.79	63,300.00	63,300.00	26,360.42	1.59
บริษัททัวร์	3	420,000.00	7.12	180,200.00	180,200.00	79,107.48	1.63

จังหวัดนครศรีธรรมราชในเส้นทางเดิม ผู้ประกอบการขนส่ง มีการไหลออกของรายได้จากการซื้อวัตถุดิบ และจ้างแรงงานนอกสูงสุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ตกเป็นของผู้ประกอบการสถานบันเทิง แต่อย่างไรก็ตาม ภาพรวมตัวทวีคูณทางการท่องเที่ยวของนครศรีธรรมราช ในทุกภาคธุรกิจ ทั้งธุรกิจร้านอาหาร ที่พัก บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึก การขนส่งและสถานบันเทิง ก่อให้เกิดการทวีในการใช้จ่ายใช้สอย และกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดสูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับเส้นทางเดิม ดังตารางที่ 7 เส้นทางท่องเที่ยวเดิม และตารางที่ 8 เส้นทางท่องเที่ยวใหม่

ตารางที่ 7 แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดนครศรีธรรมราช (เส้นทางเดิม)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	22	2,086,363.64	6.56	1,949,412.00	613,784.73	180,452.71	1.41
ที่พัก	20	1,911,500.00	10.99	1,701,512.50	752,545.00	669,885.47	1.84
สถานบันเทิง	10	2,769,350.00	7.82	2,552,669.20	1,032,884.20	385,265.81	1.56
ขนส่ง	12	833,283.33	13.08	724,279.92	232,477.83	64,861.32	1.41
ร้านขายของที่ระลึก	16	570,775.00	10.60	510,247.50	138,305.00	33,511.30	1.34
บริษัททัวร์	10	909,500.00	5.30	861,325.00	238,175.00	62,378.03	1.35

ตารางที่ 8: แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดนครศรีธรรมราช (เส้นทางใหม่)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	10	453,863.00	8.00	326,781.36	326,781.36	91,498.78	2.28
ที่พัก	20	563,207.08	7.00	411,141.17	411,141.17	111,008.12	2.27
สถานบันเทิง	2	212,409.00	13.00	142,314.03	142,314.03	46,963.63	2.33
ขนส่ง	3	250,000.00	12.00	220,000.00	220,000.00	26,400.00	2.12
ร้านขายของที่ระลึก	10	410,000.00	4.00	311,600.00	311,600.00	74,784.00	2.24
บริษัททัวร์	5	380,000.00	12.00	258,400.00	258,400.00	82,688.00	2.32

จังหวัดสงขลาในเส้นทางเดิม ผู้ประกอบการขนส่งมีการไหลออกของรายได้จากการซื้อวัตถุดิบ และจ้างแรงงานนอกสูงสุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ตกเป็นของผู้ประกอบการสถานบันเทิง แต่อย่างไรก็ตาม ตัวทวิคูณทางการท่องเที่ยวของสงขลา ในธุรกิจร้านอาหาร ที่พัก และสถานบันเทิงก่อให้เกิดการทวีในการจับจ่ายใช้สอยและกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดสูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับเส้นทางเดิม ยกเว้น ธุรกิจขนส่งร้านขายของที่ระลึก และบริษัททัวร์ มีสัดส่วนการก่อให้เกิดการทวีในการจับจ่ายใช้สอยและกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับเส้นทางเดิม ดังตารางที่ 9 เส้นทางท่องเที่ยวเดิม และตารางที่ 10 เส้นทางท่องเที่ยวใหม่

ตารางที่ 9: แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวิคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดสงขลา (เส้นทางเดิม)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	27	1,851,555.56	10.43	1,658,415.56	305,950.00	160,950.00	1.28
ที่พัก	44	1,577,727.27	11.71	1,393,002.31	302,030.40	160,630.40	1.33
สถาน บันเทิง	5	1,124,000.00	7.01	1,045,250.00	108,000.00	63,000.00	1.16
ขนส่ง	6	320,000.00	18.22	261,700.00	105,000.00	55,000.00	1.61
ร้านขาย ของที่ระลึก	12	570,000.00	8.74	520,167.00	63,900.00	33,900.00	1.19
บริษัททัวร์	6	880,000.00	14.60	751,480.00	180,200.00	95,200.00	1.37

ตารางที่ 10: แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดสงขลา (เส้นทางใหม่)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	20	679,000.00	6.88	592,580.00	197,200.00	160,950.00	1.60
ที่พัก	22	750,000.00	8.10	670,179.70	183,820.00	160,630.40	1.51
สถาน บันเทิง	2	377,500.00	14.54	350,761.00	62,100.00	63,000.00	1.36
ขนส่ง	4	489,000.00	2.72	467,500.00	58,000.00	55,000.00	1.24
ร้านขาย ของที่ระลึก	22	500,780.00	2.80	490,850.00	36,600.00	33,900.00	1.14
บริษัททัวร์	10	351,036.00	10.17	336,876.00	16,800.00	95,200.00	1.33

จังหวัดระนองในเส้นทางเดิม ธุรกิจบริษัททัวร์มีการไหลออกของรายได้จากการซื้อวัตถุดิบภายนอก และจ้างแรงงานภายนอกจังหวัดระนองสูงสุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ตกเป็นของธุรกิจสถานบันเทิง แต่อย่างไรก็ตามตัวทวีคูณทางการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ในธุรกิจบริษัททัวร์ ไม่ว่าเส้นทางใหม่หรือเส้นทางเดิม ก่อให้เกิดการทวีในการใช้จ่ายใช้สอยและกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดระนองสูงสุด ตรงกันข้ามกับธุรกิจร้านขายของที่ระลึกและธุรกิจขนส่งยังด้อยในการกระตุ้นให้เกิดการเพิ่มทวีทั้งเส้นทางใหม่ และเส้นทางเดิม ดังตารางที่ 11 เส้นทางท่องเที่ยวเดิม และตารางที่ 12 เส้นทางท่องเที่ยวใหม่

ตารางที่ 11: แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดระนอง (เส้นทางเดิม)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	18	810,000.00	4.45	773,955.00	100,125.00	80,100.00	1.23
ที่พัก	24		4.28	1,268,300.00	197,100.00	135,000.00	1.26
		1,325,000.00					
สถานบันเทิง	12	475,000.00	5.68	448,000.00	42,750.00	45,000.00	1.20
ขนส่ง	6	260,000.00	1.92	255,000.00	42,500.00	25,000.00	1.26
ร้านขายของที่ระลึก	9	313,333.33	2.35	305,973.33	41,170.00	23,000.00	1.21
บริษัททัวร์	3	400,000.00	10.31	358,750.00	116,250.00	75,000.00	1.53

ตารางที่ 12: แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดระนอง (เส้นทางใหม่)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	10	567,850.00	12.65	539,502.50	311,750.00	180,143.86	1.91
ที่พัก	18	632,500.00	8.34	616,521.80	301,182.00	147,132.83	1.73
สถานบันเทิง	2	275,000.00	14.77	265,887.50	105,750.00	42,059.38	1.56
ขนส่ง	9	460,000.00	1.77	456,850.00	102,500.00	22,997.15	1.27
ร้านขายของที่ระลึก	7	296,000.00	3.58	292,004.00	63,300.00	13,722.04	1.26
บริษัททัวร์	4	320,000.00	9.35	310,480.00	180,200.00	104,586.58	1.92

จังหวัดสุราษฎร์ธานีในเส้นทางเดิม ธุรกิจร้านอาหารมีการไหลออกของรายได้จากการซื้อวัตถุดิบภายนอกและจ้างแรงงานภายนอกจังหวัดสุราษฎร์ธานีสูงสุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ตกเป็นของธุรกิจสถาบันบันเทิง และตัวทวีคูณทางการท่องเที่ยวของเส้นทางใหม่ของธุรกิจร้านอาหารเกิดการทวีในการจับจ่ายใช้สอยและกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดสุราษฎร์ธานีสูงสุด สามารถลดการไหลออกของรายได้ภายนอกจังหวัดสุราษฎร์ธานีของเส้นทางเดิมดังตารางที่ 13 เส้นทางท่องเที่ยวเดิม และตารางที่ 14 เส้นทางท่องเที่ยวใหม่

ตารางที่ 13: แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกลูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดสุราษฎร์ธานี (เส้นทางเดิม)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	24	3,480,000.00	12.98	3,028,302.00	2,158,302.00	302,641.00	1.81
ที่พัก	42	5,042,857.14	8.86	4,596,257.71	3,587,686.29	123,018.00	1.81
ขนส่ง	20	2,576,363.64	9.57	2,329,771.00	1,762,971.00	79,075.00	1.79
ร้านขายของที่ระลึก	8	775,000.00	7.44	717,328.00	562,328.00	154,912.00	2.00
บริษัททัวร์	16	1,820,000.00	8.15	1,671,700.00	1,362,300.00	152,440.00	1.91
สถานบันเทิง	10	1,050,065.00	10.68	937,937.98	832,931.48	257,600.00	2.16

ตารางที่ 14: แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดสุราษฎร์ธานี (เส้นทางใหม่)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ที่พัก	20	1,020,080.00	7.04	991,732.50	311,750.00	97,998.26	1.41
ร้านอาหาร	15	850,780.00	6.20	834,801.80	301,182.00	108,661.24	1.49
ขนส่ง	8	507,890.00	5.71	499,587.50	100,350.00	20,156.87	1.24
บริษัททัวร์	7	820,000.00	3.09	809,650.00	107,500.00	14,273.14	1.15
สถานบันเทิง	3	650,000.00	10.86	646,004.00	63,300.00	16,202.58	1.11
ร้านขายของที่ระลึก	7	533,000.00	5.61	523,480.00	180,200.00	62,031.10	1.46

ข้อเสนอแนะ

ไม่ว่าเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ หรือเดิมจะสามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของจังหวัดตนเองได้ หากมีการกระจายรายได้อย่างเท่าเทียมในทุกภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และ การลดการจ้างงานของคนนอกพื้นที่ และ การสามารถผลิตวัตถุดิบที่ใช้ในธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัด หรือการขายแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตนให้มากขึ้นของบริษัททัวร์ ก็จะส่งผลต่อการลดการรั่วไหลทางเศรษฐกิจของการท่องเที่ยว และ ส่งผลให้มีการทวีคูณของการท่องเที่ยวมากขึ้นหากแรงงานมีการจับจ่ายใช้สอยในจังหวัดตนเองมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

เกียรติตินาคินทร์, ศ. (2553). **ทุนความคิด เศรษฐกิจสร้างสรรค์ Creative Capital for Creative Economy.**

กรุงเทพ: พิมพ์ดี.

จันทกุล, น. (2552). **ระบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ สร้างอย่างไรจึงจะสร้างชาติ.** วารสาร SMEs Today ปีที่ 7 ฉบับที่ 84 ประจำเดือนตุลาคม 2552.

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2554). **กรอบประเด็นการวิจัยของประเทศไทย ให้พร้อมรับสถานการณ์ การรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.** รายงาน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2553). **ทิศทางการพัฒนาฉบับที่ 11 (ฉบับชุมชน).** สืบค้นเมื่อ 14 พฤษภาคม 2555. จาก www.nesdb.go.th/Portals/0/news/annual_meet/.../plan11_comu.pdf

พฤกษาพงษ์, ม. (2553). **เที่ยวอย่างเข้าใจกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์.** Manager Online. สืบค้นเมื่อ 14 พฤษภาคม 2555. จาก <http://www.manager.co.th/Travel/ViewNews.aspx?NewsID=9540000080464> 12

พลพิรุฬห์, พ. (2550). **ตัวคูณทวีของการท่องเที่ยว.** สืบค้น 14 พฤษภาคม 2555. จาก http://piriya-pholphirul.blogspot.com/2007/03/blog-post_30.html

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. (มป). **การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative tourism).** สืบค้นเมื่อ 14 พฤษภาคม 2555. จาก http://www.dasta.or.th/th/News/detail_knowledge.php?ID=1415

UNCTAD (2008), **Creative Economy Report 2008.** Report

ภาคผนวก จ

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรมที่ดำเนินการมา
และผลที่ได้รับตลอดโครงการ

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรมที่ดำเนินการมาและผลที่ได้รับตลอด
โครงการ

ระยะเวลา	กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ความสำเร็จ
เดือน 1-2	- สำรวจพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน - รวบรวมเอกสารต่าง ๆ เพื่อพัฒนา พัฒนาแบบสอบถาม และ ทดสอบแบบสอบถาม	- ข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่ทั้ง 7 จังหวัด - แบบสอบถาม	เป็นไปตามแผน
เดือน 3-6	เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ ประชุมกลุ่มย่อย และสัมภาษณ์เชิงลึก	- ผลการศึกษา ในรูปแบบรายงานขั้นต้น - พบเส้นทางท่องเที่ยวใหม่อย่างน้อย 3 เส้นทางหลัก - ข้อมูลทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวใหม่	- เป็นไปตามแผน - พบเส้นทางท่องเที่ยวใหม่จากการจัด workshop ผลปรากฏในชุดแผน - การวิเคราะห์มูลค่าท่องเที่ยวใหม่ อยู่ในชุดโครงการ 3 บทที่ 5
เดือน 7-9	การวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอผลงานสู่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	- รายงานผลเปรียบเทียบมูลค่าทางเศรษฐกิจเส้นทางท่องเที่ยวเดิม และใหม่ - เวทีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างน้อย 3 เวทีใน 7 จังหวัดเพื่อนำเสนอผลการศึกษาของเส้นทางท่องเที่ยว	- ปรากฏในบทที่ 6 ของชุดโครงการ 3
เดือน 10-12	เขียนรายงานผลการวิจัย สรุปรายงานวิจัย ทบทวน นำเสนอ	- รายงานขั้นสุดท้ายที่ประกอบด้วยข้อมูลการเสนอแนะเพื่อพัฒนา และ เพื่อเพิ่มมูลค่าเส้นทางท่องเที่ยวของ 7 จังหวัด - เกิดแหล่งข้อมูลทางวิชาการในวิเคราะห์มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของเส้นทางท่องเที่ยว	- ได้นำข้อมูลที่ได้นำไปเผยแพร่ในเวที workshop แต่ละจังหวัด
		-	-

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการไปใช้ประโยชน์

1. นำผลการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวเดิม และใหม่ มาสู่แนวทางการพัฒนาการเพิ่มรายได้แก่ธุรกิจท่องเที่ยว ธุรกิจที่เกี่ยวข้อง และชุมชนในพื้นที่โดยนำข้อมูลเผยแพร่ พื้นที่ที่ได้เผยแพร่ไปแล้วคือ เกาะยวน้อย เกาะยาวใหญ่ จังหวัดพังงา และชุมชนบ้านคลองแดน อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา
2. นำผลงานไปตีพิมพ์เผยแพร่ต่อไป และนำผลการวิจัยดังกล่าวไปต่อยอดการวิจัยที่ยังมีความต้องการที่จะพัฒนาในด้านอื่น หรือพื้นที่อื่นแหล่งที่จะตีพิมพ์ คือ วารสารการบริการการท่องเที่ยวไทย (Journal of Thai Hospitality & Tourism ที่ได้รับการยอมรับ มี TCI
3. นำเสนอผลการวิจัยต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียการการสร้างมูลค่า และส่งเสริมการเพิ่มของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่ที่ทำการศึกษา โดยการจัดการอบรมสัมมนาเพื่อถ่ายทอดความรู้อย่างน้อยจำนวน 1 ครั้งภายใน 1 ปี หลังจากการทำวิจัยเสร็จสิ้น